

Vranovičani k sodniku za prekrške

Zaradi še vedno zaprte deponije črnomaljske smeti spet vozijo v Metliko

ČRNOMELJ - Odkar so v ponedeljek pretekli teden za nekaj ur odprli dohod na črnomaljsko odlagalnišče komunalnih odpadkov, na katerega pa so zapeljali še trije tovornjaki s smetmi, potem pa so Vranovičani dohod zopet onemogočili, se na tej deponiji ni zgodilo nič dramatičnega in pretresljivega. Vaščani Vranovičev so na dovozno pot zopet zapeljali svoje traktorje, čeprav so na začetku poti omenjeni ponedeljek zabetonirali vrata.

Kot je na seji črnomaljskega izvršnega sveta dejal direktor Komunale Bojan Košir, sedaj smeti odvažajo v metliško občino. Kako naprej, ne vedo. "Očitno je, da akcije, kakršna je bila ponedeljkova, le trenutno rešijo problem. To, da odpeljemo na deponijo le nekaj smetarskih avtomobilov, potem pa zopet dolgo nič, ne vodi nikamor. V tem primeru gre za zelo močno državljansko nepokorščino krajanov, država pa nima metod, da bi reševala te probleme. Bojimo se, kako bo naprej," je dejal Košir.

Predsednik izvršnega sveta Anton Horvat je dejal, da morajo dobiti stališča sanitarne inšpekcije, policije, krajanov in sodišča do te problematike. Sicer pa po njegovem blokada deponije ni zgolj ekološki problem,

ampak gre hkrati tudi za onemogočanje Komunale, da bi opravljala svojo dejavnost. Komunala in izvršni svet se bosta še naprej vključevala v

● **19 prebivalcev Vranovičev je za danes prejelo vabila k sodniku za prekrške, in sicer zaradi kršenja zakona o javnem redu in miru. Odločili so se, da se bodo vabilom odzvali.**

reševanje tega perečega problema, je bilo slišati na seji. Razmišljali so tudi

Dobijo manj, kot jim gre

Zbornici organizirali pogovor o porabi proračunskega denarja - Območje gospodarsko zaostaja

NOVO MESTO - Država naj zagotavlja slovenskemu jugu vsaj toliko denarja, kot je predvideno v proračunskih dokumentih. Zdaj država da manj, kot temu območju pripada, zato je potrebno najti način, da bi predvidene vsote pri njej dobili. Tako so menili udeleženci nedavnega razgovora o investicijah v proračunu. Sklicali sta ga območni gospodarski zbornici Novo mesto in Krško in so se ga udeležili predstavniki občin Bele krajine, Dolenjske in Posavja ter državnih poslanci in svetniki.

Novomeška občina na primer daje za davki, prispevki in taksami državi 14,2 milijarde tolarjev in dobi od nje na različne načine le 6,5 milijarde tolarjev. Ob tem so udeleženci menili, naj se denar nalaga v različne državne sklade in da si je potrebno zagotoviti dostop do teh finančnih virov. V nasprotnem primeru se bo gospodarski zaostanek območja južno od Ljubljane še povečal.

Ta del Slovenije je po besedah udeležencev ponedeljkovega pogovora še vedno prikrajšan za marsikaj. Vse kaže, da še kar nekaj let ne bo zgrajena avtomobilska cesta do Obrežja, slaba je energetska oskrba, dolenska železnica je zastarela, manjka denarja za naložbe v zdravstveno in socialno dejavnost, primanjkuje sredstev za posodabljanje in vzdrževanje cest, pri čemer denarja za ceste sploh ni mogoče uporabiti, saj pa ga država da šele ob koncu leta. Omenjeno območje južno od Ljubljane se srečuje tudi s težavami v kmetijstvu. Pereč problem je tudi pomanjkanje maloobsejnih prehodov in pomanjkljivo organizirana carina, na kar je v ponedeljkovem pogovoru opozorila

o tem, da bi zaprti deponiji posvetili celo posebno sejo.

Glede na razmere, ki jih imajo zaradi kopičenja smeti v črnomaljski občini, se je izvršni svet odločil, da sprejme priporočilo republiške sanitarne inšpekcije, da poleg redne jesenske opravilo tudi spomladansko deratizacijo sicer plačati občani. A ker se že pri redni le malokdo odloči za nakup zavitka, kar pa nima pravega učinka, so se na izvršnem svetu odločili, da bodo tokrat izdali krili iz občinskega proračuna.

M.B.-J.

Krške izgube kar enajstkrat več kot akumulacije

Iz poročila SDK

Posavsko gospodarstvo je v letu 1993 izkazalo za 2,5-krat več izgube kot v letu poprej. Povečalo se je tudi število izgubarjev, pri katerih je bilo zaposlenih kar 43,5 odst. vseh zaposlenih v gospodarstvu Posavja. V brežiški občini je bilo 72 odst. izgub ustvarjenih v zasebnih podjetjih, medtem ko so v sosednjih dveh občinah največ izgube prispevala družbena podjetja. Posavska družbena podjetja na sploh beležijo dobro polovico vseh izgub. Na višino izgube je odločilno vplivalo 9 podjetij, ki so izkazala kar 60 odst. celotne posavske izgube. Večina izgube, kar dve tretjini, je bila izkazana v krških podjetjih. Ravno tako dve tretjini izgube odpadeta na dejavnost industrije in rudarstva, 15-odstoten delež pa še na finančne, tehnične in poslovne storitve.

Izguba posavskega gospodarstva je trikrat večja od akumulacije, pri čemer velja poudariti, da je krška izguba kar enajstkrat in sevniška trikrat večja od akumulacije. Brežiško gospodarstvo je edino neto akumulativno, saj je njegova akumulacija preseгла izgubo za 6 odstotkov. Poleg navedenega negativnega razmerja posavsko gospodarstvo bremenijo še precejšnje nekrte izgube iz preteklosti.

Iz krške podružnice SDK prihaja tudi drobna tolažba v obliki podjetja s področja turizma (Terme Čatež), ki za zdaj še sodi v negospodarstvo in je po obstoječih kazalcih najuspešnejše v regiji. Če bi upoštevali še njegovo poslovanje, bi bilo razmerje med posavsko izgubo in akumulacijo nekaj boljše, akumulacija v brežiškem gospodarstvu pa bi bila za 30 odst. večja od izgub. Več o posavskem gospodarstvu v letu 1993 na str. 7.

B. D.-G.

Japonski vzorec

S sestanka s člani partnerske mreže za razvoj malega gospodarstva

NOVO MESTO - Minuli torek je bil sestanek s člani partnerske mreže za razvoj malega gospodarstva s območja Dolenjske. Prišli so svetovalci iz vseh dolenjskih občin, Posavja in Kočevja. Razlagi japonskega strokovnjaka so prisluhnili tudi predstavniki podjetij, ki že trgujejo z Japonsko. Posvet je organiziralo ministrstvo za gospodarske dejavnosti.

Prisotni so spoznali, da je lahko Japonska veliko tržišče tudi za naše izdelke, še posebej za pohištvo. Njihov način trgovanja pa se močno razlikuje od naših navad. Vsako odstopanje od dogovorjenih rokov, količine ali kakovosti podre dolga pogajanja in prizadevanje, da bi prodrli na njihov trg.

Obisk in razlaga japonskega strokovnjaka je pomoč vlade države Sloveniji. Možnosti so, da bi pri nas postavili poslovno informativno središče za srednje in vzhodne evropske države. Računati je treba tudi s tem, da Japonska industrija gradi svoje tovarne po Evropi in še posebej avtomobilske potrebujejo številne kooperante. Priložnost tudi za nas.

M. CETINSKI

Ljubljansko pismo

Zmeda o tem, kaj je levo in kaj desno

Življenjska izkušnja socialdemokrata Bajda

LJUBLJANA - V Sloveniji imamo že lep čas demokracijo in stranke, pa se še vedno ne ve, katere so leve, katere desne. Kaj je eno in drugo, pa je zgodovina že zdavnaj razkrila. V svetu pomeni politična levica zavzemanje za socialne programe, skrb za vse sloje in interese prebivalstva, zlasti še gospodarsko najšibkejšega. A levica se, jasno, zavzema za interese vseh tistih, ki prodajajo svoje delo in znanje - ne le delavcev, temveč tudi od kapitala odvisnih izobražencev.

A pri nas? Pri nas se vse stranke delavcem, upokojencem, brezposelnim in drugim slojem socialnih podpirancev le dobrikoajo, a ko se je treba v Državnem zboru zavzeti za njihove težave, njihovi poslanci obmolknijo. Molčijo tudi poslanci socialdemokratskih strank. Zmeda nastaja tudi pri iskanju od-

govora na vprašanje, katere stranaka je prava, resnično "socialdemokratska" - če že ne kot celota, pa vsaj po prepričanju dela ljudi, ki jih vključuje. Si to ime zasluži Janševa, ki je desna, ali Združena lista socialnih demokratov, ki je leva? Ali pa so socialdemokrati: delavsko krilo SKD, Podobnikova Delavska zveza, v javnosti premovalno odmevni krščanski socialisti itd.? Če kdo sodi politično usmerjenost strank po imenih, ki so si jih nadele in ne po njihovih delih, se zlepa ne bo dokopal do spoznanja o resničnih interesih njihovih članov. Poznati je treba tudi nekaj malega zgodovine, zato velja prisluhniti Karlu Bajdu iz Kranja, ki je v Nedeljskem dnevniku 13. marca zapisal:

Po prepričanju sem že nad 60 let socialdemokrat (dopolnil sem že 86 let), toda z našimi socialdemokrati se ne strinjam, saj se štejejo za desno stranko, kar socialdemokrati nikdar niso bili (bili so levičarji, komunisti pa skrajni levičarji). Bil sem in sem še vedno za socializem, ne pa za kapitalizem, katerega sem bridko občutil že v predvojni Jugoslaviji.

Za delavce škodljivo demagoško politiko zdaj zganjajo tudi nekateri slovenski poslanci. Demagoško zabavljajo tudi kmetje. Veliko kritizirajo socialistično gospodarstvo, skoraj vsi pa so si v tem času zgradili nove hiše in nova gospodarska poslopja ter si nabavili sodobno kmetijsko mehanizacijo. V predvojni Jugoslaviji si po vaseh težko našel kmeta, ki si je zgradil kaj novega, je med drugim zapisal Karel Bajd.

Zato bi bilo koristno, če bi tej življenjski izkušnji Karla Bajda prisluhnili vsi prvaki naših sedanjih socialdemokratskih strank.

VINKO BLATNIK

Bela krajina.

Udeleženci pogovora so menili, da so delovna srečanja v tako številni in pestri zasedbi več kot potrebna, saj prispevajo k poenotenju stališč Bele krajine, Dolenjske in Posavja, s katerimi se bo to območje pogajalo v parlamentu in drugod na državnih ravni za denar, do katerega je slovenski jug upravičen.

L. M.

● **Tisti, ki je najbolj zaslužen za osamosvojitve, je tudi najbolj kriv. Zato bi moral biti skromen v svoji nepokorjenosti in najbolj tiho o svojih zaslugah.** (T. Hribar)

● **Oblast brez zlorabe izgubi svoj čar.** (Valery)

VELIKO KUPČIJ - Sejem kmetijske mehanizacije Jožefovo '94, ki ga je že drugo leto pripravilo podjetje Tabakum letos skupaj s Kmetijskim pospeševalnim centrom za Dolenjsko, Belo krajino in Posavje, je privabil veliko obiskovalcev, med katerimi so bili tudi resni kupci traktorjev in druge mehanizacije ter opreme. Tako je 38 razstavljalcev zapustilo Čikavo z dobrimi občutki in se ni bati, da naslednje leto sejma ne bi bilo. Na otvoritvi je goste pozdravil Jože Dular, svetovalec v ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, in spregovoril o trenutnih razmerah v slovenskem kmetijstvu. Štiridnevni sejem je odprl Boce Tasev, ki naj bi v bodočnosti nadaljeval očetovo delo. (Foto: J. Pavlin)

SALAMIADA PRI REPOVŽU - Vseh 43 salam, ki so jih salamarji pretežno z Dolenjskega in iz Posavja prinesli na ocenjevanje v gostilno Repovž v Šentjanž, je komisija ocenila kot dobre. Še največ napak je bilo pri prekajevanju, saj so bili nekateri izdelki preveč prekajeni. Veliko vzorcev je imelo maso mletu, meso je bilo zmečkano, prav tako so pri številnih vzorcih pogrešali za domačo salamo značilno naravno črvo. No, navkljub kritičnim pripombam komisije pa je sobotna salamiada, za katero je dal idejo birt Jože Repovž, podprle pa so jo Slovenske novice, lepo uspela. Gostilna Repovž je na jožefovo ponudila gostom poleg dobre kafilje tudi nekaj specialitet iz domače kuhinje, česar pogrešamo pri podobnih prireditvah. Trebanjske pekarnice so pripravile razstavo kruha in raznovrstnega peciva. Najvišjo oceno je dobila salama Ljubljancana Franca Miheva (na posnetku desno mu priznanje izročila Jože Repovž), nagrado krške kmečke zadruge vinske kletji pa brat Boštjan. Drugo mesto in nagrado Dane je osvojil Anton Hostnik (Smartno pri Litiji), 3. mesto in nagrado Gostinskega podjetja Sevnica pa Jože Hotko iz Globokega. (Foto: P. P)

naša anketa

So z dohodnino težave?

Še vedno je čas za napoved dohodnine, vendar naj to ne zveni kot namig, da oddajte davčno napoved 31. marca, zadnji dan. Po vsej verjetnosti bo tudi letos veliko napovedi priromalo v davčno službo zadnji trenutek. Različne ustanove in firme spet pošiljajo zavezanecem podatke o prejemkih dokaj pozno. Če se bodo ljudje tudi letos odločili za skrajni dovoljeni rok, to nabrž govori o tem, da davčni zavezanci izpolnjujejo predpisane obrazce o dohodnini še vedno s precejšnjim odporom. Ljudje, ki običajno neradi sedejo k daljšemu in zahtevnejšemu črtu, vidijo tudi v papirju, ki ga morajo izpolniti in odnesti davkarjem, nevsakdanjo in odvečno zadevo. Vrsta zahtevanih podatkov o prejemkih in možnih olajšavah, različna tolmačenja zakona o dohodnini ter razne trgovske razlage, kaj vse je možno uveljaviti kot olajšavo, namreč res lahko delujejo odbijajoče. Dejstvo je sicer, da zadeva sploh ni posebej zahtevna. Kdor se noče zakopati v papirje sam, gre lahko po pomoč. Uslužbenci davčnih uprav so namreč pripravljeni svetovati davčnim zavezanecem glede dohodnine, ponekod so uvedli celo dežurstvo ob sobotah ali nedeljah, delajo tudi po posameznih krajih "po terenu" in ne samo na sedežu občine.

ROMANA KOREN, referentka za odmero dohodnine v izpostavi Krško: "Veliko težav imajo upokojenci, ki prihajajo po informacije, kako in kaj z napovedmi. Slabo je, da jim je SPIZ poslal podatke tako pozno, podobno je kasnil tudi Zavod za zaposlovanje. Mi smo organizirali službo za svetovanje pri izpolnjevanju in večjih težav ni. Zavezanci so se že tudi delno navadili na to opravilo."

IRENA ADLEŠIČ, referentka za odmero dohodnine pri črnomaljski izpostavi RUJP: "Tako osebo kot po telefonu dajemo nasvete, občanom celo izpolnimo napovedi ali izračunamo, katero olajšavo se jim bolj splača uveljaviti. Največ vprašanih nam postavijo upokojenci, ker ne vedo natančno, ali morajo oddati napoved za odmero dohodnine ali ne. Sicer so se ljudje že navadili in ne čakajo na oddajanje zadnji dan, v večje kraje pa gremo po napovedi tudi sami."

DIJANA LADIKA, referentka za odmero dohodnine pri metliški izpostavi RUJP: "Pri nas dobij nasvet vsak, ki to želi. Raje vidimo, da ljudje vprašajo, da se tako ognemo nadaljnjim težavam. Letos zaradi novosti pri oddaji napovedi največ sprašujejo upokojenci, precej vprašanih pa je tudi glede olajšav. Svetujem, da tisti, ki imajo težave pri izpolnjevanju napovedi, pridejo k nam čim prej, ker zadnje dni ne bo časa za pojasnjevanje."

MOJCA PEKOLJ, vodja odseka za odmero pri izpostavi republiške uprave za javne prihodke v Trebnjem: "Ljudje se ne poglobljajo kaj dosti, čeprav bi, zlasti mlajši, lahko sami izpolnili obrazce za napoved dohodnine. Upam, da se ne bo ponovila lanska zgodba, ko smo zadnje dni pred končnim rokom samo v enem dnevu dobili toliko napovedi kot prej vse dni. V nedeljo zaradi nekaj posameznikov tokrat ne bomo delali, pač pa bomo sprejemali napovedi tudi v soboto."

ALOJZ GOLOB, vodja izpostave Republiške uprave za javne prihodke v Sevnici: "Zavezanec smo sicer opozorili na običajen način, naj oddajo popolne napovedi, da naj poleg točnih podatkov o prejemkih, olajšavah in podobnem, obvezno navedejo svoje osebne podatke z enotno matično številko občana itd. Prav tako, da naj napovedim ne prilagajajo dokumentov. Nastavili smo tudi uslužbenko, ki pomaga izpolnjevati obrazce, toda bojim se, da bodo težave."

DARINKA NOVAK, vodja izpostave republiške uprave za javne prihodke v Kočevju: "Dajemo pojasnila in smo celo pomagali izpolnjevati napovedi. Zdaj za pomoč ni več časa, ker je naval večji in tega fizično ne bi zmogli. Za prebivalce oddaljenih KS in za delavce nekaterih podjetij imamo dežurno službo za pomoč tudi ob sobotah in nedeljah. Nismo pa za zaposlili novih delavcev."

ANTON MAROLT, kmet iz ribniške občine: "Vsaka država živi od davkov in bolje je, da od davkov kot od posojil. Potrebujemo tako državo, da bodo ljudje ponosni, ker plačujejo davke, kot je na primer v Avstriji. Državljeni pa moramo imeti kontrolo nad tem, kako so davki porabljeni, saj gre za naš denar. Davčne napovedi so torej potrebne, res pa je, da jih vsak ne zna izpolniti sam in zato prosijo za pomoč znanca ali kakšnega uradnika."

ALENKA PAPEŽ, podjetje FRAL, d.o.o., Novo mesto: "Mislim, da na vseh področjih preveč hitimo. Tako je tudi pri davkih, vendar nismo postavili davčnih svetovalcev, ki bi že čez leto lahko svetovali, na kaj moraš biti pozoren, katere račune moraš hraniti, da boš deležen olajšav. Sedanja literatura iz tega področja je preveč učeno napisana in je za običajnega smrtnika skorajda neuporabna."

Kmetijski minister dr. Jože Osterc in sekretar Ivan Obal odgovarjala na vprašanja ribniških kmetov - Na zboru SKD odločno obsojena zamisel o narodnem parku

RIBNICA - Minister za kmetijstvo dr. Jože Osterc in kmetijski državni sekretar Ivan Obal sta na rednem letnem zboru občinske organizacije SKD v Ribnici 16. marca odgovarjala tudi na vprašanja udeležencev zboru. Minister Osterc je najprej podrobneje poročal, kako uresničujejo 12 točk iz koalicijske pogodbe, in dodal, da večina točk sodi med trajne naloge.

Sekretar Obal pa je najprej povedal, da pospeševalna služba ne sme čakati, da pridejo kmetje k njej, ampak mora ona h kmetom in jim svetovati, kaj in kako proizvajati in prodajati. Zadruga pa je vez med proizvodnjo in trgom. Nekatere kmetijske proizvode bi sicer res ceneje dobili na tujem, a bi s tem prispevali k izumiranju podeželja.

Na konkretna vprašanja pa sta odgovorila naslednje:

Intervencije v kmetijstvu pri nas znašajo 50 odst. podobnih intervencij v Avstriji; v Švici in na Japonskem dajejo več; v ZDA, Novi Zelandiji in Avstraliji pa dvakrat manj. Z leti moramo ta sredstva povečevati. Postopno je treba zaradi izgube jugoslovanskega trga nekatere proizvodnje zmanjševati (krave, mleko, piščanci, nekatere pa pospeševati (prašiči, ribe).

Tudi manjše in srednje kmetije imajo možnost za preživetje. Vendar je to odvisno od njihove iznajdljivosti, se pravi od drugih dejavnosti, s katerimi se ti kmetje ukvarjajo. Prav tu imajo Ribničanje največ izkušenj.

Proizvedeno je treba prodati, kar je možno tudi z uvedbo tržnih dnevo, ki jih imajo ponekod v Avstriji enkrat na teden.

Do državnih ugodnosti imajo pravico mali in veliki kmetje.

Katastrski dohodek je treba zaradi njegovega vpliva na štipendije re-

alneje ugotavljati. Nekatere spremembe so že pripravljene. V Sloveniji je bilo jeseni podeljenih skupno 75.000 štipendij, od tega 19.015 kmečkimi otrokom (od 29.849 prošelj), kar je v primernem odnosu s številom kmečkega prebivalstva.

Je narodni park Kočevje-Kolpa, ki sega globoko v ribniško občino in ga predlagajo Zeleni-ESS in nekateri poslanci, želja in zahteva slovenskih prostozidarjev ali slovenske gospode

in ali se o tem lahko odloča mimo prebivalstva tega območja, je bilo eno izmed zanimivih in za to območje najbolj aktualnih vprašanj.

Nanj je dr. Osterc odgovoril: Želje po parkih so velike. Predlagatelji pa pozabljajo, da bi uresničitev njihovih predlogov pomenila, da bodo izrinili oz. izgnali ljudi s tega območja. To pa pomeni, da tu niti parka ne bo več, ampak le divjina. Stvari je treba postaviti končno na pravo mesto.

J. PRIMC

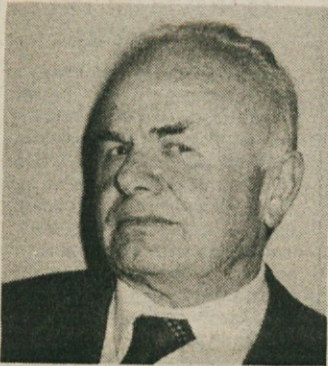
USTANOVITEV DRUŠTVA REJCEV DROBNICE

ČRNOMELJ - Tukajšnja kmetijska svetovalna služba vabi vse rejce in ljubitelje drobnice, da se udeležijo ustanovnega zboru društva rejcev drobnice, ki bo v petek, 25. marca, ob 19. uri v sejni sobi skupščine občine Črnomelj. Po zboru bo kratko predavanje o zdravstvenem varstvu drobnice.

OBCNI ZBOR VINOGRADNIKOV

ŠENTRUPERT - Tukajšnje društvo vinogradnikov vabi na občni zbor, ki bo v nedeljo, 27. marca, ob 16. uri v gostilni Jaklič. Na zboru se bodo pogovorili o dosedanjem delu, o načrtih in izvolili novo vodstvo. Podelili bodo tudi dipome vinogradnikom, katerih vina so na letošnjem ocenjevanju vzorcev dobila oceno nad 16, in priznanja listim, ki so dobili za vino oceno od 15,5 do 16.

- Če bi narava imela toliko zakonov kot država, ji tudi sam presvetli bog ne bi mogel vladati. (Boerne)
- Kot ekonomist nimam problemov, imam jih kot Slovenec. (Bajt)

Ivan Doberšek, direktor KZ Capra Bohor

Sirarna Jelovec bo dobila "sestri"

Prva slovenska kozjerejska zadruga bo uredila sirarni še na Studencu in v Stranju

SEVNICA - Sevnica je slovenskim kozjerejem znana kot prirediteljica državnih razstav in sejmov koz. Julija 1992 pa je 12 kozjerejev iz sevnške, laške, trebanjske in krške občine ustanovilo še prvo specializirano kozjerejsko zadrugo v Sloveniji - Capra Bohor. Zadruga je dobila ime po latinskem izrazu za kozo in po znanem bohoranskem hribovju.

"Naš osnovni program je pridelava mleka za predelavo v sire in prireja mesa kozličkov. Navkljub precejšnji anonimnosti in neugodnim časom je zadruga dosegla že kar lep napredek. Kozje mleko predelujemo v zadržni sirarni v Jelovcu in lani smo pridelali 1.050 kg kozjega sira pod blagovno znamko Bohorec. Sir je bil dober in je naglo pošel. Letos namravamo urediti še dve sirarni, in sicer na Studencu in v Stranju pod Bohorjem, to je v krški občini. V teh višinskih predelih želimo pač dokazati prednosti kozjereje in bolje izkoristiti slabše

kmetijske površine. Podobno kot obstoječa sirarna bosta tudi omenjeni novi sirarni lahko dnevno predelali 600 litrov vse bolj cenjenega in dokazano zdravega kozjega mleka. Poslovanje zadruge Capra temelji na treh P-jih: proizvodnja, predelava in prodaja. Zatorej je eden naših glavnih ciljev poleg prireje in pridelave še lastno trženje proizvodov.

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Hren je kot antibiotik

S pričetkom pomladi se marsikateri jedi spremeni okus, saj ji dodamo nova sveža dišavna zelišča, ki so bogata predvsem z vitaminom C. Začimba, ki pa vse leto ne izgubi svoje priljubljenosti, je hren. V hladnih dneh, ko je na mizi več mastnega mesa, ga pripravimo v obliki toplih omak in kot začimbo dodajamo krompirju, surovemu kislemu zelju, fižolu v solati in še marsikam. Spomlad pa se zelo dobro ujema z okusom jaje, kisle ali sladke smetane in z ribami.

Hren ima zdravilne lastnosti, podobne antibiotikom, pospešuje prebavo in obogati telo z vitaminom C. S svojim okusom in vonjem spominja na gorčico ter draži sluznico oči in nosu. Ko ga nastrgamo, ga takoj zamešamo med ostale sestavine, saj zelo hitro izgubi aromo. Tudi potemi zelo hitro, zato nastrganega pokapljamo z limoninim sokom. Cele, olupljene korenine in kose korenin uporabljamo le pri vlaganju zelenjave.

Okusna hladna omaka, ki jo serviramo k belemu mesu ali ribam, je

zlahka preobremenimo. Nobena sorta ni izjema. Zaradi tega se moramo zavestno odločiti za redčenje odvečnega nastavka. Trs je v tretjem letu zmožen dati polovico od pridelka v polni rodnosti, to je 1 do 1,5 kg po trsu. Odvisno od velikosti je to od 3 do 10 grozdov. Najprej odstranjujemo vse grozde na slabših kratkih poganjkih, potem pa grozde iz poganjkih, ki imajo nadpovprečno število grozdov, če so grozdi veliki, pa pustimo samo po en grozd na najmočnejših poganjkih. Posledice preobremenitve na začetku rodnosti se kažejo v vsej življenjski dobi vinograda v obliki izmenične rodnosti.

Prevelik pridelek bistveno poslabša kakovost grozdja in povzroča občutljivost trte na vremenske vplive, bolezni in škodljivce. Če z gnojenjem želimo popraviti izčrpanost trsa, ima to za posledico vedno več novih neozdravljivih bolezni in množično propadanje trsov. Glede na dejstvo, da je obnova vinograda zelo zahtevna in draga, bomo prisiljeni v prihodnje skrbeti tudi za čim daljšo dobo dobre rodnosti, da se bodo stroški obnove razdelili na večje število let in s tem bistveno zmanjšali polno lastno ceno grozdja. Za primerjavo navajam, da sedaj vpeljana trošarica predstavlja samo 3/4 stroška amortizacije pri 20-letni amortizacijski dobi, enaka pa je z njo pri 30-letni amortizacijski dobi.

Samo pod pogojem, da bo vino resnično pijača posebnih lastnosti, ki daje moč, krepi voljo in ustvarja občutek prijetne sproščenosti, bo lahko pridelava vina vir za preživljanje vinogradnikov. Nasprotno se bo zgodilo, da bodo potrošniki iz dneva v dan bolj segali po drugih pijačah, za katere je že znano, da nudijo več alkohola za manj denarja. Ne dovolimo, da z našim napačnim ravnanjem vino postane aromatična alkoholizirana voda!

JOŽE MALJEVIČ, dipl. inž. agr.

3. DRŽAVNO TEKMOVANJE

"MLADI IN KMETIJSTVO"

SEVNICA - Mladi Zabukovljani so na lanskoletnem državnem tekmovanju "Mladi in kmetijstvo" zmagali in tako največ prispevali, da bo letos ta prireditve v sevnški občini. V soboto, 26. marca, opoldne bo v šoli v Zabukovju okrogla miza o odnosih v družini, ob 15.30 pa se bo v jedilnici sevnške Lisece začelo uradno tekmovanje najboljših ekip slovenskih regij. Po podelitvi priznanj in nagrad bo večerja in družabno srečanje. Organizatorji prireditve so Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Kmetijska svetovalna služba in Zveza podeželske mladine Slovenije. Za navijače, ki naj bi prispele bodrit svoje ekipe s Koroške in Gorenjske vsaj z dvema avtobusoma, so domačini pripravili ogled kmetije Celestinovih na Zgornjih Vodalah in zidanice Malusovih na Malkovcu.

Z NOVOMESKE TRZNICE

Tako kot prejšnji ponedeljek je bil tudi prvi pomladni dan na tržnici poln prodajalcev in kupecev. Še največ se spradevali po čebulčku, ki mu prodajalke s 300 tolarji za kilogram novejše spustiti cene. Ostale cene: jajca 14, hruške 120, jabolka 60 do 80, med 50, propolis 200, fižol 300, lonček metane 300, krljki 400, jabolčni kis 10, motorilec in regrat 100 (merica), pesen 400 tolarjev. Pri Sadju in zelenjavi je bil: mladi krompir 150, pomaranče 68, mandarine 185, solata 135, metača 174, rdeča pesa 80, por 230 tolarjev. Deladini je zaračunal: bane 130, paradižnik 300, pomaranče 100, limone 120, grozdje iz Čila 600.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem sejmu je bilo naprodaj 180 do tri mesece starih in 40 starejših prašičev. Prvih so prodali 140 po 220 do 250 tolarjev, drugih pa 20 po 180 do 220 tolarjev kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Ko krompir ostane za krmo

Pridelovalec krompirja ima ta čas dovolj razlogov za jezo, če ne celo pretepec. Medtem ko se je jeseni obotavljal prodati pridelek po 25 tolarjev, ga zdaj - kljub dodatnim stroškom skladiščenja in kala - ne more več prodati po 16. Prej ali slej se bo na trgu pojavil tudi zgodnji krompir iz toplih krajev in domači pridelek bo primeren samo še za krmo, namenjeno predvsem prašičem, izjemoma pa tudi govedu.

Krompir sam po sebi kljub nekaterim odličnim lastnostim ni najboljše krmilo, ker ima dokaj enostransko sestavo hranil. Večino hranilne vrednosti mu daje škrob, kar pomeni, da je energetskega goriva v njem dovolj, primanjkuje pa mu beljakovin. Krompirjeve beljakovine so sicer predstavljene iz visokovrednih aminskih kislin, vendar jih je premalo za popolnotežen obrok. V praksi se to kaže tako, da se zgolj s krompirjem namajljene živali preveč zamastijo, meso pa jim ne prirašča dovolj, to pa prav nasprotno od tega, kar želi doseči sodobna reja.

Druga krompirjeva hiba je strup solanin, ki se nahaja predvsem v poganjkih in zelenih delih rastline in ki ga lahko uniči le kuhanje oz. sušenje. Prav zaradi solanina živali nimajo rade surovega krompirja, saj ga manj kot kuhanega ali parjenega, povrhu tega pa je tudi manj prebavljiv. Ugotovljeno je tudi, da poleg solanina surov krompir vsebuje še snovi - inhibitorje, ki zmanjšujejo delovanje encimov in s tem upočasnijo prebavljivost.

Čer pa je krompir, kot rečeno, enostransko krmilo, mu je za uspešno prehrano domačih živali je uporaben le kuhan ali parjen krompir, vendar pa toplotna obdelava zahteva dodatno delo in stroške. Še cenejše je parjenje, to je segrevanje krompirja na 70° C, ki naj traja 10 do 15 ur, dokler je na prerezu srednje debelega gomolja še kaj surovega. Pri tej temperaturi škrob nabrekne in želatinizira, to je, veže vodo, in kar je najvažnejše, 70° zadošča, da se razkrojijo strupene snovi in poveča prebavljivost.

Čer pa je krompir, kot rečeno, enostransko krmilo, mu je za uspešno prehrano domačih živali je uporaben le kuhan ali parjen krompir, vendar pa toplotna obdelava zahteva dodatno delo in stroške. Še cenejše je parjenje, to je segrevanje krompirja na 70° C, ki naj traja 10 do 15 ur, dokler je na prerezu srednje debelega gomolja še kaj surovega. Pri tej temperaturi škrob nabrekne in želatinizira, to je, veže vodo, in kar je najvažnejše, 70° zadošča, da se razkrojijo strupene snovi in poveča prebavljivost.

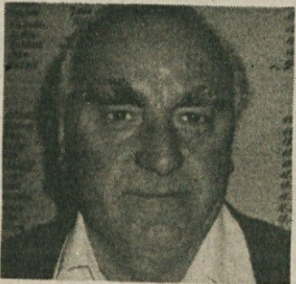
Inž. M. L.

Bevc dvakrat prvi

Trebanjski vinogradniki ocenili svoja vina

TREBNJE - Nedeljski občni zbor Društva vinogradnikov Trebnje v gostilni Opara so številni člani spet izkoristili za izobraževanje. Jurij Mamilović iz Pinusa je predaval o boleznih in zaščiti vinske trte pred škodljivci. Kot nam je povedal predsednik društva Franc Opara, bo novo vodstvo, ki so ga izvolili na tem zboru, tudi letos precejšnjo skrb posvetilo strokovnemu usposabljanju članov. Tako bodo po treh letih spet pripravili tečaj o kletarjenju.

Na zboru pa so podelili tudi diplome in priznanja vinogradnikom, ki so na ocenjevanje prinesli 79 vzorcev. Sedemčlanska komisija pod vodstvom inž. Alojza Metelka, v njej pa je sodeloval tudi mag. Mitja Kojčančič iz Kmetijskega inštituta Ljubljana, je izločila 12 vzorcev, predvsem zaradi "beksla" in pretiranega žveplanja. Enako visoko oceno - 16,1 sta dobila zmogovalna vzorca cvička Matije Stepa (Trebnje, gorica Razbore pri Čatežu) in dolenskega rdečega vina našega stanovskega kolega Jožeta Rozmana (Ljubljana, Hmeljičič). Največ - 14 vzorcev so prinesli vinogradniki dolenskega belega vina, 1. mesto pa si z oceno 16,0 delita Stane Prijatelj (Trebnje, Lipnik) in Marica Škoda (Vina gorica, Irena pri Trebelnem). Dve prvi mesti je dosegel Jože Bevc (Dol. Dobrava, Rihpovec), in sicer za sortno belo renski rizling nasploh najvišjo oceno na letošnjem ocenjevanju - 16,9 in za rose (16,1). Dobro pa se je odrezal, tako kot se za birta pač spodobi, tudi naš sobesednik, predsednik društva trebanjskih vinogradnikov Franc Opara, z dvema "srebrnima kolajnama" za dolenski rdeče (16,0) in laški rizling (16,3) v

kategoriji sortnih belih vin. "Letošnji letnik je predvsem zaradi suše skoraj pod običajnim povprečjem. Vina imajo dosti alkohola, a niso tako polna, harmonična," pravi Opara.

P. P.

ZMAGALI NOVOMEŠČANI - Na Srednji kmetijski šoli Grm je Društvo podeželske mladine Novo mesto - Straža skupaj z novomeško enoto Kmetijskega zavoda v petek pripravilo regijski kviz "Mladi in kmetijstvo", ki se ga je udeležilo 12 ekip vseh štirih dolenskih občin. Največ točk in največ znanja je pokazala 3. ekipa Srednje kmetijske šole, za katero so odgovarjali Matjaž Colnar iz Otočca, Bogdana Špec iz Selca pri Trebnjem in Damjan Golavški iz Novega mesta (na sliki od leve proti desni). Ekipa bo barve tega dela Slovenije zastopala na državnem prvenstvu, ki bo 26. marca v Sevnici. Prireditve je bila obogatena s kulturno-zabavnim programom in družabnim večerom. K temu so v mnogočem prispevali tudi pokrovitelji Mercator KZ Suha krajina, Mercator KZ Krka, Slovenska kmečka zveza pri SLS, tovarna zdravil KRKA, Zavarovalnica Triglav, Semenanar Ljubljana in drugi. (Foto: J. Pavlin)

Manj "lohna", več svojega znanja

Novi direktor Laboda Andrej Kirm je zastavil dolgoročno strategijo tega velikega, pretežno ženskega podjetja - Zahtevnejša in bolj plačana dela, nove blagovne znamke

NOVO MESTO - Od začetka leta je direktor novomeškega Laboda Andrej Kirm. Kirm je med mlajšimi direktorji večjih podjetij, kakršno Labod s skoraj 2.000 zaposlenimi gotovo je, a kljub temu ima že nekaj uspešnih izkušenj z vodenjem in upravljanjem. V Labod je prišel z mesta sekretarja sekretariata za družbeni razvoj na novomeški občini (še v vedno pa je podpredsednik izvršnega sveta).

A tudi v Labod ni prišel kar "na pamet", saj je bil, preden je šel na občino, v tem podjetju 7 let direktor strokovnih služb. Skratka, nova metla, a z izkušnjami. Pri delu oz. pri izpeljavi svojih zamisli in načrtov pri vodenju in usmerjanju Laboda mu bo gotovo v lažje zato, ker se je na direktorsko mesto prijavil na jasno izraženo željo delavcev, bolje rečeno delavk, kajti v Labodu je več kot 90 odst. zaposlenih žensk.

Labod je za Muro po velikosti druga konfekcijska firma v Sloveniji, na področju tako imenovane lahke konfekcije (srajce in bluze) pa je najmočnejši. "Programsko gledano, se bomo morali usmerjati v zahtevnejše kolekcije, kajti enostavnejše stvari vse bolj prevzemajo tovarne v vzhodni Evropi, ki konkurirajo tudi z nižjimi cenami," pravi Kirm. "Osnovna strategija za bodoče delo Laboda je: več znanja, zahtevnejša in s tem bolj plačana dela, kar velja tako za proizvodnjo za domači trg, za klasični izvoz in dodelavne posle, tako imenovani lohn posel." Na domačem trgu, za katerega sedaj dela okoli četrtna Labodovih zmogljivosti, nameravajo

tak delež ohraniti ali ga celo povečati, hkrati pa naj bi na domačem trgu po-

Andrej Kirm

večali prodajo vrhnjih oblačil, se pravi izdelkov težke konfekcije. Slednje povečanje - tako dolgoročno strategijo je zastavil Kirm - naj bi šlo v prvi vrsti na račun zmanjševanja vse slabše plačanih dodelavnih poslov. V lanskem letu namreč s plačilom za te posle Labod ni pokrival niti vseh proizvodnih stroškov; kljub temu pa so lansko leto zaključili brez izgube. "Na

domačem trgu se moramo pojavljati z novimi blagovnimi znamkami, naredili pa smo tudi že poskuse za klasični izvoz naših izdelkov; v prvi vrsti gre tu za nemško tržišče, kamor skušamo prodreti z lastno blagovno znamko Peter Benson," je povedal novi direktor. "Seveda ta nova usmeritev

● Ena pomembnejših nalog, ki so se je pod novim direktorjem že lotili, je organiziranje razvojno-marketingškega sektorja; do sedaj so namreč imeli le komercialno službo, v tem novem oddelku pa bodo skrbeli tako za razvoj Labodovih izdelkov kot za njihovo trženje. "Zagon in voljo za napredek med zaposlenimi je čutiti, in če bodo spremembe zahtevali na konstruktiven način, bo to samo dobro," je prepričan Kirm. In še nekaj naj bi uvedli, kar bo gotovo tudi dobro za nadaljnji razvoj Laboda in njegovo utrditev na domačem in tujih trgih: programsko specializacijo. Vsaka od Labodovih tovarn, te pa so v Novem mestu, Krškem, Trebnjem, na Ptujju, v Ljubljani in Idriji, naj bi proizvajala tiste izdelke, za katere je po svoji (sedanji ali bodoči) tehnološki opremljenosti najbolj usposobljena.

Laboda zahteva tudi novo ali drugačno organiziranost na vseh upravljaljskih in proizvodnih ravneh."

A. BARTELI

O NOVI OBČINI ŽUŽEMBERK

V zadnji številki Dolenjskega lista je ponagajal tiskarski skrat in napisal, da so Žužemberčani predlagali ustanovitev občine Žužemberk. Predlog je seveda prišel z vrha, krajani pa so bili na zboru odločno proti novi občini, saj so menja, da bi taka nova občina bila v neenakopravnem položaju z občinami v mestih. Seveda so bili tudi občani, kateri so s srcem za novo občino, vendar so argumenti proti novi občini prevladali. Krajani se bodo o tem odločili na referendumu v referendumskem območju Žužemberk, katerega so potrdili krajani Žužemberka na zboru.

PREDAVANJE O NEVARNIH POTEH

NOVO MESTO - Danes ob pol osmih zvečer bo v Kulturnem domu predavanje svetovnega popotnika Zvoneta Šeruga, ki bo ob multivizijski računalniško vodeni diapreprojkciji predstavil svoje spomine in vtise z lanskoletnih potovanj skozi nekatera vojna in krizna žarišča sveta, predvsem skozi Bosno, Somalijo in Kambodžo. O teh potovanjih je konec lanskega leta izdal knjigo Nevarna razmerja, ki jo bo gotovo po predavanju kupiti izjemoma po polovični ceni in še z avtorjevimi podpisom. Predavanje bo naslednji dan, 25. marca, ob 7.30 še v dvorani zavarovalnice Tilia.

● Pred dokončno odločitvijo je še nekaj varovalk za popravke kakšnih nesmislov ali očitnih neskladij. Seveda se ob vsem tem postavlja kup vprašanj. Na primer: zboru v Dolenjskih Toplicah se je udeležilo komaj 83 ljudi, kar je le 3,5 odst. volilnih upravičencev, in odločili so se za referendumsko območje občine Novo mesto, po domače povedano, proti samostojni občini Dolenjske Toplice. Na referendumu je lahko sedaj velika večina volilcev proti tako določenemu referendumskemu območju (občina Novo mesto), pa bi bilo kljub vsemu izglasovano. Ob tako očitnem neskladju bi Državnimi zbori že lahko posredovali. Ali v primeru stopiške "otoške" občine.

vih občin zelo pomembna vprašanja. Med drugim tudi nihče ne more povedati, kakšne otipljive prednosti in koristi bodo imeli ljudje od novih občin.

A. BARTELI

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 26. marca, bodo odprte naslednje prodajalne živili:

- Novo mesto: od 7. do 19. ure: Blagovnica, Zabja vas
- od 8. do 19. ure: trgovina Gros, Ragska 17
- od 7. do 18. ure: trgovina Darja, Ljubljanska 27
- od 7. do 20. ure: market Saša, K Roku 33
- od 7. do 19.30: trgovina Čuček, Ul. Slavka Gruma
- od 7.30 do 13. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica
- od 7. do 19.30: trgovina Vita - mlečni diskont, Šmihel
- od 7. do 14.30: mini market Maja, Bučna vas
- od 7. do 19. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas
- od 7. do 20. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice
- od 7.30 do 14. ure: mini market Pri kostanju, Prečna
- od 8. do 17. ure: trgovina Brnar, Smolenja vas
- od 8. do 16. ure: mini market Pero, Stopiče
- od 8. do 16. ure: trgovina Sabina, Stopiče
- od 8. do 20. ure: Perko, market v Šentpetru
- od 8. do 18. ure: Urška, Uršna sela
- Šentjernej: od 7. do 17. ure: Dolenjka, Market
- Dolenjske Toplice: od 7. do 17. ure: Mercator, Rog
- Žužemberk: od 7. do 17. ure: Mercator-KZ, Krka, Samopostrežba
- Straža: od 7. do 17. ure: Dolenjka, Market

V nedeljo, 27. marca, bodo odprte naslednje prodajalne živili:

- Novo mesto: od 8. do 11. ure: Dolenjka, Samopostrežba, Glavni trg
- od 8. do 11. ure: trgovina Gros, Ragska 17
- od 7. do 12. ure: trgovina Darja, Ljubljanska 27
- od 8. do 13. ure: market Saša, K Roku 33
- od 7. do 19.30: trgovina Čuček, Ul. Slavka Gruma
- od 8.30 do 13. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica
- od 7. do 19.30: trgovina Vita - mlečni diskont, Šmihel
- od 8. do 11. ure: mini market Maja, Bučna vas
- od 8. do 12. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas
- od 8. do 12. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice
- od 7.30 do 11. ure: mini market Pri kostanju, Prečna
- od 8. do 12. ure: trgovina Brnar, Smolenja vas
- od 8. do 12. ure: mini market Pero, Stopiče
- od 8. do 14. ure: trgovina Sabina, Stopiče
- od 8. do 12. ure: Perko, market v Šentpetru
- od 8. do 12. ure: Urška, Uršna sela

DARILO PRIZADETEMU OTROKU - Predsednik Franci Koncilija je v sredo sprejel predstavnike Dolenjskega društva za cerebralno paralizo in predsednici Željki Stojšin izročil 1000 DEM, darilo pevskega društva "Harmony Brothers" iz partnerskega mesta Langenhagna. Društvo bo denar namenilo družini Petre Čmčič, ki prav ta čas zbira denar zato, da bodo Petri lahko naredili dvigalo in ji tako omogočili lažjo pot v stanovanje. (Foto: J. P.)

ČAJANKA ZA VRSTNIKE IZ BOSNE

Grmski srednješolci so pripravili čajanko za vrstnike iz Bosne, ki jih je usoda pripeljala med nas v Novo mesto. Zapustiti so morali svojo Bosno in v njej vse, kar so imeli radi. Pred dve letoma tudi oni še niso vedeli, kakšno je otroštvo brez miru, kako lepo je biti svoboden in kako težko je biti zunaj svoje domovine. V njihove najšele dni življenja se je vrnila vojna. Tukaj je zdaj njihov novi dom. Tu hodijo v šolo, saj vedo, da je zanje tisto, kar bodo najbolj potrebovali, ko bodo stopili v svet odraslih. Tu med nam potrebujejo prijatelje, ljubezen in razumevanje. Pomagati jim moramo, da svojo bolečino in trpljenje pretvorijo v veselje in srečo. Na družabnem srečanju z muziko in plesom smo jim zaželeli, da bi se jim uresničile vse sanje in da ne bi izgubili vere v boljši jutri.

MARJANA ŠTERN

CESTA HEROJEV - Nedavno sporočilo o posodobitvi novomeške Ceste herojev je bilo nepopolno. Dati je potrebno, da so cestarji naredili iz te ceste največjo novomeško "špricano". To so dosegli na ta način, da so asfaltirali sredino ceste. Ker si ne za to ob dežju steka voda, s katero avtomobili izdatno zalivajo ljudi nekaj centimetrov oddaljenih pločnikov. Opazovalci dogajanja so teden zabeležili še en korak dalje: posodobitvi Ceste herojev, in sicer tudi pločnik na drugi strani je do ograjo. Ker se tako vse oza, bo naslednji ukrep verjetno ta, da bodo cestni izvrtili pod izjemno prometno Cesto herojev mišje rove za pešce, zlasti množico tukajšnjih šolarjev.

CERKEV - V Gabrju pravijo jim kaj dosti ne pomaga, če brusniška cerkev imela nove orgle pa v gabrski cerkvi strop od pada. Bi radi dobili kaj tudi za svojo cerkev pravijo takole: brusniški župnik ima mašo, ampak "ofer" pri m bodo imeli Gabrčani. Mislijo, bodo edino na ta način kaj dobili. Cerkev za obnovo gabrške cerkve.

POSKUSI - Ko so se v Stopičah nedavnem zboru borili za novo občino, so povedali, da bodo pod vodjo in tako dobili denar za bod stopiški občinski proračun. Ta že lahko obroditi toliko sadov, kot jih dal nekdanji trud Dolžanov, ki so hoteli s pomočjo deske, kosa lesa, ki in krepkega Podgorca poslati Zabu vesolje, o čemer je pisalo tudi nek nje podgorsko glasilo. Zabe ne spravili nikoli višje od cerkvenega zvonika, od podražitive vode pa ne kanilo v stopiški občinski proračun niti za en "štamperle".

Ena gospa je rekla, da pri Revpostavljajo table z znakom fil samo zato, da bi podgorski ljud lahko natančno pokazali svoje naraščajo, iz katere tovarne so sefi vrgli na cesto.

KOPORČEVA OLJA V KRKI

NOVO MESTO - Danes, 24. marca, bodo v veži poslovne stavbe varne zdravil Krka ob 18. uri od razstavo olj akademskega slikarja ona Koporca iz Ljubljane. Avtor je večkrat sodeloval na Krkinih slikarskih kolonijah. Ne razstavlja veliko zato je ta razstava ena od redkih priložnosti, da spoznamo njegovo varjalnost. Izbor olj za razstavo pripravil avtor sam. V kulturnem programu bosta nastopili pianist Cvetka Hribar in flavtistka Aleja Recelj.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 4. do 13. marca so v porodnišnici rodile: Andreja Kovar iz Črnomlja - Žiga, Brigita R. Čelj iz Soteske - Matica, Jožica Muš Hudega - Janjo, Margareta Anšević iz Griča - Jureta, Silviya Pišec Črnomlja - Jerneja, Milena Lisec Gor. Impolja - Denisa, Albina Aman iz Kloštra - Iztoka, Irena R. iz Gor. Vrhpolja - Tino, Stanislav Penca z Dol. Mokrega Polja - Klemen, Erika Podraž s Sel pri Dolenjskih Toplicah - Teo, Mateja Travižan Dol. Kamenc - Tjaša, Jožica Ašič Velikega Dola - Roberta, Adrijan Čelič iz Gorenje vasi - Primoža, An Rokavc iz Trebnjega - Roka, Natja Nemanič iz Metlike - Tejo, Jožica Mušn iz Dol. Prekope - Majo, Mica Škrajnar iz Trebnjega - Vito, Anica Mavsar s Semovega - Renata Karolina Uhan iz Dol. Nemske - Matica, Luca Davidovič iz Podhor - Kristino, Martina Kvartuh iz Orehovca - Mitja, Milica Spahič iz Črnomlja - Matea, Irena Skušek z M. Strmice - Tadejo, Milena Klajder Gor. Suhadola - Nino, Sonja Jakovič iz Tribuč - Urško, Jožica Stajdohar Dragatuša - deklko.

Iz Novega mesta: Polonca Muh Pot na Gorjance 37 - Gašperja, Mica Pajič iz Jerebove 3/a - Zivo. Čestitam

KLIC V SILI

NOVO MESTO - Telefonsko silvilko 23-304 lahko pokličete vsi, imajo kakršne koli osebne probleme. Ta četrtek bo na vaš klic čakal psiholog Marjan Stokanovič.

TREBNJE - Na vprašanje otrok odraslih bodo strokovnjaki odgovarjali vsak ponedeljek med 7. in 15. ter 17. uro. Telefon je 44-29

Iz Novega mesta 9 občin?

Končano je prvo poglavje v preoblikovanju

NOVO MESTO - Končani so zbori občanov, ki so potekali v vseh 32 krajevnih skupnostih v novomeški občini, na katerih so se, poenostavljeno povedano, ljudje odločili o oblikovanju novih občin. Za samostojne nove občine so se odločili v sedanjih krajevnih skupnostih Žužemberk, Hinje, Mirna Peč, Stopiče, Šmarjeta, Škocjan, Šentjernej, Orehovica; kar v 24 krajevnih skupnostih pa so se odločili za občino Novo mesto, in to poleg v mestnih krajevnih skupnostih še v KS Bela Cerkev, Birčna vas, Brusnice, Dolenjske Toplice, Dolž, Gabrje, Mali Slatnik, Otočec, Podgrad, Prečna, Straža in Uršna sela.

Drugače, kot je bilo predvideno v strokovnih podlagah za členitev novih občin, so se odločili v Dolenjskih Toplicah in Straži, kajti ti dve krajevni skupnosti sta bili predvideni za samostojni novi občini; za občino Stopiče so se odločili samo v tej krajevni skupnosti, medtem ko so se vse ostale podgorske odločile za Novo mesto in bi, če bi pri tem ostalo, bila stopiška občina otoček v novomeški. Drugače od predvidenega so se odločili tudi v Beli Cerkvi, ki naj bi postala del občine Šmarjeta, pa so se odločili za Novo mesto, prav tako na Uršnih selih, ki so jih hoteli stlačiti v občino Dolenjske Toplice.

Pokazalo se je, da so bili zbori občanov dobro obiskani predvsem v tistih krajih, v katerih so ljudje hoteli drugačno rešitev, kot so jim jo pripravili v Ljubljani: na Uršnih selih, Dolžu, v Podgradu, Beli Cerkvi in pa tam, kjer so tudi tako hoteli potrditi odločitev za samostojno občino: v Hinjah, Orehovici, Škocjanu.

In kaj sedaj? Stvari nikakor še ni

V nedeljo odločitev v Bučni vasi

V nedeljo referendum za samoprispevek - V iztekajočem se obdobju denar od samoprispevka pomnožili - Od kanalizacije do javne razsvetljave in urejanja naselij

BUČNA VAS - Tudi v krajevni skupnosti Bučna vas se spomladi izteče samoprispevek, za katerega so se odločili pred petimi leti. Ves ta čas so prebivalci te delno še mestne, v večini pa primestne krajevne skupnosti za svoj referendumski program oddvajali po 1 odst. od plač, pokojnin in drugih prejemkov. V teh letih se je tako zbralo okoli 8,4 milijona tolarjev, vrednost opravljenih del iz referendumskega programa pa ocenjujejo na 30 milijonov tolarjev. "Razliko smo dobili od drugod, iz občinskega proračuna, prispevali sta zavarovalnici Tilia in Triglav, veliko pa so ob posameznih delih dodatno prispevali krajani," je povedal predsednik sveta te krajevne skupnosti Jože Florjančič.

Tako so v tem obdobju asfaltirali tako rekoč vse krajevne poti in vaške ulice pa še marsikatero drugo delo bi lahko našli. Računajo, da so asfaltirali kar kakih 20.000 m² poti in ulic. Na dobro obiskanih zborih krajanov konec prejšnjega meseca so se odločili, da bodo pripravili referendum za nov samoprispevek za obdobje 1994 - 1999, v katerem naj bi, če se bodo tako odločili, krajani spet prispevali po 1 odst. od plač, pokojnin in drugih prejemkov. Program, ki so ga pripravili, je po sedanjih cenah vreden kakih 90 milijonov tolarjev, s samoprispevkom pa naj bi zbrali kakih 20 milijonov tolarjev. O samoprispevku se bodo prebivalci KS Bučna vas odločili v nedeljo, 27. marca.

V novem referendumskem obdobju naj bi asfaltirali še tistih nekaj makadamskih vaških poti in ulic, v prvi vrsti pa začeli graditi kanalizacijo v tistih naseljih, kjer je to možno; v programu je še javna razsvetljava v vseh naseljih, ureditev pokopališča in mrliške vežice v Gor. Kamencah in Gor. Karteljevem; napeljava vodovoda v višinska naselja oziroma zaselke; ne nazadnje pa naj bi v tem času poskrbeli tudi za lepši videz naselij in ulic v tej krajevni skupnosti, v kateri v 11 naseljih živi okoli 1.800 ljudi.

A. B.

UČINKOVITA TAJNICA

DOLENJSKE TOPLICE - Družba Elite iz Ljubljane pripravlja tridnevni seminar na temo Učinkovita tajnica - pot do uspeha. Seminar bo 6., 7. in 8. aprila v Dolenjskih Toplicah, namenjen pa je tajnicam in poslovnim sekretarkam, "ki želijo najbolj predstavljati svoje podjetje".

UMETNIŠKA - V Črnomlju so pretekli teden spravljali na svet novo kulturno-umetniško društvo, imenovano Artoteka. Medtem ko o programu dela društva, zapisanega v pravilih, skoraj ni bilo besedi, pa se je vroča razprava razveljavila o tem, kakšne kazni bi lahko častno razsodišče prisodilo neposlušnim članom. Človek je dobil občutek, da so umetniki sami hudo delali ali pa vsaj, da društva ne ustanavljajo sredi Črnomlja, temveč v KP Dob.

FUNKCIJE - Potem so prišli na prejem omenjenem ustanovnem zboru do razdeljevanja funkcij. Pa zopet niso imeli najbolj srečne roke, saj so jih hoteli kar nekajkrat prisoditi ljudem, ki so se takoj izmazali, da so le zunanji opazovalci, nekakšne kulturniške "modre čelade". Skoraj se je bilo že bati, da bo za vse funkcije zmanjkalo ustanovnih članov. Sodbo o tem, ali je bilo preveč funkcij ali premalo članov, pa si naj vsaj ustvari sam.

GOBE - Pred približno letom dni smo v tej rubriki zapisali, da v velikem zaboju z rožo, ki stoji sredi sobe, v kateri zaseda črnomaljska vlada, množično poganjajo gobice. Takrat smo to povežali s simboliko, čes da so gobice morda napoved izvršnemu svetu, da bo šel "po gobe". Kmalu se je to zares zgodilo. Toda tudi sedaj, ko so v vladi drugi ljudje, jim gobice ne prizanašajo. V zaboju sredi sejne sobe izvršnega sveta jim že zmanjkuje prostora. Zopet simbolika?

Sprehod po Metliki

V OSREDNJEM SLOVENSKEM DNEVNIKU smo lahko prebrali, da se je sestalo v Ljubljani kar pet ministrov zaradi zapletov okrog vranoviškega odlagališča smeti. Bodoči morebitni gradaški župan bo moral biti v županskem naslanjaju najmanj pet mandatov, če bo hotel doživeti neizmerno čast: sestati se s petimi ministri. Na Kranjskem bo, tako kaže, toliko občin, da bodo stali župani v vrsti za sprejem pri predsedniku tja do Grosupljeja.

NOČNI PROGRAM STUDIA D je v živo oddajal tudi iz okrepčevalnice Tineta Šlanca v Rosalnicah. Ravno ko so se očaki pritoževali nad mladino, da se ob žeganju pri Treh tarah ne zna niti več poštono stepiti, se pred vrati okrepčevalnice zrasli mladeniči, ker je kamenje izpod koles avtomobila enega od njih letelo po pločevini drugih. Je že tako, da je zarezanega kruha največ poje.

ZAVAROVANICA TRIGLAV SI je naredila med šolsko mularijo odlično reklamo, ko jo je brezplačno popeljala na Planico. Celo malico so pripravili, pa ni nič čudnega, če je zdaj mladež, ki ni zavarovana pri Triglavu, razočarana. Konkurenca bo morala napeti možgane.

PO MESTU JE SLIŠATI kar nekaj pripomb na delo sodnika za prekrške, ki si ga Metlika deli s Črnomljem. Enoglasna ugotovitev je, naj bi imeli Metličani svojega "kaznovanega", da jim ne bo treba hoditi po kazni v 14 kilometrov oddaljeni Črnomelj. "Udarce bi laže prenašali v rodnem kraju," trdijo prizadeti. Uradna inačica pa je: Metličani so kaznovani v Metliki.

Trebanjske iveri

NESKLEPČNOST - 71. sejo trebanjskega izvršnega sveta je predsednik Jože Rebolj očitno slabe volje uradno prekinil, ko je odšla s seje še članica, ki je dotlej zagotavljala kvorum. To se je zgodilo sredi ene najbolj zanimivih, za črnograditelje pa pomembnih točk dnevnega reda: osnutka odloka o prostorsko-uredbenih pogojih za sanacijo degradiranega prostora v občini Trebnje. Da Majda Bodlaj iz projektivnega ateljeja Prostor Ljubljana povsem zaupan privihrala v Trebnje, je vsaj informativno do konca pojasnila najbolj kritične posege v prostor, za katere ni možnosti, da bi jih legalizirali.

ODPUSTKI? - Trebanjska občinska uprava načrtuje ob velikonočnih raznih izlet v Rim. Poznavalci razprave na občini pravijo, da bi romanje večno mesto občinarji vsekakor morali izkoristiti še vsaj za obisk Vatikana, da bi ob koncu mandata oz. posredanje organiziranosti lokalne samouprave dobili odpusteke.

LAGUNA - Trebanjski župan Ciril Langartnik se je zadnjič odpravil v Laguno, pa ne v Zeleno ali Playo pri Poreču, kar bi vzelo več časa. Župansko namreč med tednom povabil k pogovku le na predstavitev novega Revaltovega jeklenega konjička zgoraj srednjega razreda - Lagune. Za vsadne smrtnike ostanejo le vikend Lagune z Laguno pri dealerjih Revalta. Malo je verjetno, da se bodo na občini v tem času tranzicije, ko številne funkcije in upravni delavci ne bodo prav dobro, kakšna usoda jih čaka ob novih občinah, nabavili novo službeno vozilo.

Trije bi lahko obdržali skrivnost, če bila dva mrtva. (Franklin)

IZ NAŠIH OBČIN

Vseh načrtov ne bo moč uresničiti

Črnomaljski proračun je prekratek za vse naložbe Komunale, ki jih je predvidela v gospodarskem načrtu - Prednost črpališču pitne vode v Dobljčah - Kako bo s smetmi?

ČRNOMELJ - Tukajšnja Komunala je v letošnji gospodarski načrt zapisala mnoga opravila, ki so sicer zelo nujna, vendar je že sedaj jasno, da za vsa ne bo dovolj denarja. Zato bodo morali pripraviti vrstni red prednostnih naložb, od katerih je gotovo na prvem mestu povečanje zmogljivosti črpališča pitne vode v Dobljčah, zgraditev rezervoarja ter povezava vsega črnomaljskega vodovoda na omenjeno črpališče. Potem bi lahko z do 30 litri pitne vode na sekundo ob suši pomagali tudi Metličanom.

V načrtu je gradnja čistilne naprave v Črnomlju in povezava kanalizacije tako črnomaljske kot semiške kanalizacije na krajevni čistilni napravi. Na Komunali predlagajo tudi preureditev kotlovnice na Čardaku in zamenjavo kuriva, ureditev stare mrliške vežice v Črnomlju ter vrsto rekonstrukcij vodovodov ali gradnjo novih. V načrtu imajo raziskavo novih vodnih virov, zaščito vodnega vira v Vinici, nakup avtosterne za prevoz pitne vode. Kljub temu da je občinsko odlagališče odpadkov pri Vranovičih zaprto že skoraj tri mesece, imajo na Komunali v načrtu tudi ureditev zajetja izcednih voda pri deponiji. Zagotavljajo, da bi bilo potem odlagališče po tehnični opremljenosti ne le med prvimi desetimi, ampak celo med prvimi tremi v Sloveniji.

Preveč okleščen program

Protest Metličanov, ker so jim namesto za 226 mesecev odobrili le za 49 mesecev javnih del

METLIKA - V metliški občini so načrtovali, da bodo v letošnjem letu vključili v javna dela pet programov, in sicer pomoč starejšim in invalidnim na domu, izboljšanje življenjskih razmer Romov, administrativno-tehnična opravila pri občinski organizaciji Rdečega križa Metlika, za kovnico znanja in zaposlovanja in sanacijo mestnega jedra in okolice. Program, ki so jim ga odobrili na republiko, pa je znatno manjši.

Javna dela, kot so jih začrtali v Metliki, naj bi trajala 226 mesecev. Zaradi pomanjkanja denarja pa je odbor za izbor javnih del pri republiškem Zavodu za zaposlovanje za letošnje leto metliški občini prisodil le za 49 mesecev javnih del, in sicer za pomoč starejšim občanom 7 mesecev, za Rdeči križ 6 mesecev ter za sanacijo mestnega jedra in okolice 36 mesecev. Ali povedano drugače, za javna dela jim je odobril le 1.920.800 tolarjev.

Metliška vlada je zato na novomeško območje enoto Zavoda za zaposlovanje naslovila protestno pismo, v katerem navaja, da se sicer zaveda, da zaradi finančnih težav ne bi bilo moč popolnoma uresničiti vseh del, ki so jih navedli v programu. Vendar pa se s tako okleščenim programom tudi ne morejo strinjati. Metličani pričakujejo, da bodo o predlaganih programih javnih del na zavodu ponovno razpravljali in jim odobrili več denarja. V Metliki so

RAZPIS ZA OBRAČALIŠČE

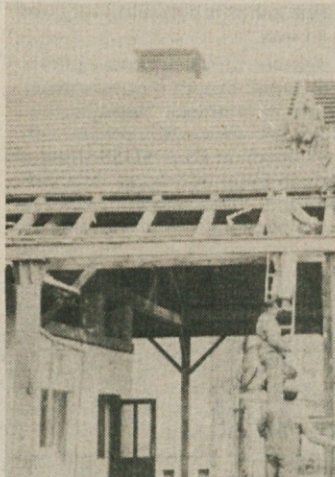
ČRNOMELJ - Skupščina občine Črnomelj je dala javni razpis za izbiro izvajalca za gradnjo avtobusnega obračališča pri osnovni šoli Loka v Črnomlju. Naročnik del, katerih orientacijska vrednost je 3 milijone tolarjev, je izvršni svet, gradnja pa naj bi potekala v letošnjem juliju.

SODOBNA LEKARNA - Trebanjska lekarna, ki deluje "pod streho" Dolenjskih lekarn Novo mesto, je zadnja prišla na vrsto za temeljito obnovo zastarele, nefunkcionalne, več kot 30 let stare opreme. Prenovo z opremo vred do Kemofarmacije oz. Salusu sami plačali, veljala pa je okrog 20 milijonov tolarjev. Kot pravi direktorica oz. vodja lekarnice Jelena Mandič, so jo kot edino diplomirano farmaceutko Trebanji pred 17 leti zvalili v Trebnje in doslej ni obžalovala te odločitve. Všeč ji je prislovična dolenjska prijaznost in veseli jo, da vsaj doslej ni bilo tehničnih pripomb niti pritožb čez delo lekarnice, ki je odprta od 7.30 do 20. ure in ob sobotah od 8. do 15. ure. (Foto: P. P.)

falta. Če ne bo več denarja, bodo morali na Komunali za ta dela zmanjšati število zaposlenih in tudi vzdrževanje v vseh treh krajih. Košir še opozarja, da bi morali povečati tudi ceno vode in kanalsčine, medtem ko je predviden odvoz odpadkov v gospodarskem načrtu takšen, kot je bil do konca lanskega leta. Tako naj bi letos na deponijo pri Vranovičih odpeljali 26.000 prost. metrov odpadkov, prihodnje leto pa naj bi pričeli odvažati smeti iz vseh krajev v občini.

M.B.-J.

STARI IMV SE UMIKA - Te dni so začeli delavci črnomaljskega Begrada podirati nekdanja poslopja IMV v Črnomlju, ki jih je Begrad kupil pred časom, zadnjih nekaj let pa so samevala. V drugi polovici letošnjega leta bodo na tem mestu začeli graditi trgovski center, v katerem bo 2.500 do 3.000 kv. metrov trgovskih in poslovnih površin. Gradnja bo namenjena prodaji na trgu. (Foto: M.B.-J.)

Proračun sprejet po krajši poti

Delegati metliške občinske skupščine soglasno sprejeli zaključni račun lanskega proračuna in predlog letošnjega - Zagotovilo, da bo šolstvo dobilo manjkajoči denar

METLIKA - Na zasedanju vseh treh zborov metliške občinske skupščine pretekli teden so skoraj brez pripomb sprejeli zaključni račun proračuna občine za minulo leto. Tudi pri sprejemanju proračuna za letos je bilo malo bistvenih pripomb, tako da so osnutek prekvalficirali v predlog in ga sprejeli po kratkem postopku.

Letošnji metliški proračun znaša 340,6 milijona tolarjev, to pa je nekaj več kot pol odstotka republiškega proračuna. Vendar je bilo na seji slišati, da bodo, če se bo metliška občina ob spremembi lokalne samouprave razdelila na dve občini, takoj sprejeli rebalans plana ter denar iz sedanjega občinskega proračuna razdelili na dve občini, seveda glede na število prebivalcev. Menili so, da je pošteno do krajanov, da spremembo naredijo, takoj ko bo znano, koliko občin bo po novem, in da ne čakajo do konca leta, čeprav bo do takrat metliška občina formalno še obstajala.

Razpravljalci so menili, da je razporeditev denarja v letošnjem letu med porabniki dokaj realna ter da je proračun skrbno pripravljen, seveda na osnovi možnosti in po temeljitem usklajevanju s porabniki. Eden od

ter da bodo manjkajoči denar zagotovili, saj je razumljivo, da šola mora delovati. Tako je bil predlog letošnjega metliškega proračuna soglasno sprejet.

M. BEZEK-JAKŠE

PRIREDITEV OB MATERINSKEM DNEVU

METLIKA - Občinski odbor SKD Metlika priredi ob materinskem dnevu v soboto, 26. marca, ob 20. uri v kulturnem domu v Metliki kulturno-zabavno prireditev. Nastopili bodo oktet Vitis, cerkvena moška pevska zbor iz Metlike in Podzemlja, trio Obzorje in ansambel Mavrica. Vstopnine ni. Vljudno vabljeni!

TAT V RUDNIKU KANIŽARICA

KANIŽARICA - V začetku marca je neznanec v prostorih rudnika Kanižarica ukradel dve mešalni pipi za umivalnik, stensko luč in verige za obežanje rudarskih obklet ter s tem omenjeno podjetje oškodoval za okrog 100 tisočakov.

Različna volja Podzemeljčanov

Odločitve krajanov

METLIKA - Na zasedanju metliške občinske skupščine pretekli teden seveda niso mogli mimo nove lokalne samouprave. Predsednik Branko Matkovič je delegate obvestil, da so se v dvanajstih krajevnih skupnostih odločili še naprej ostati v metliški občini, kakršna je bila doslej. Le v KS Gradac so se na zboru krajanov s tajnim glasovanjem odločili za svojo občino, h kateri sta se pridružili še KS Griblje in vas Vranoviči.

V Gradcu so prvotno predvideli, da bi njihova občina obsegala področje pošte Gradac, torej tudi KS Dobravice in Podzemelj. Vendar so se v obih KS odločili za metliško občino. V Podzemlju se je na zboru krajanov s tajnim glasovanjem za Metliko odločil 101 od 107 volilcev. Matkovič je še povedal, da so ga obvestili, da predsednik KS Gradac razpolaga s 36 podpisi prebivalcev podzemeljske krajevnne skupnosti, ki so za priključitev k gradaški občini.

Ob tem je delegat iz podzemeljske KS protestiral, čes da manipulirajo z mnenjem prebivalcev njihove KS, izraženim na zboru krajanov. Zanimalo ga je, ali lahko po njihovi KS zbira podpise nekdo iz druge KS in ali so podpisali ljudi, ki stvari sploh ne poznajo, bolj nerodajni od odločitve na zboru krajanov, kjer so se zbrali najbolj vitalni družinski člani. Matkovič je pojasnil, da zakon predvideva tudi zbiranje podpisov, katerih število ni predpisano. Ker pa so se na zboru krajanov ljudje odločili drugače, so ga dolžni do 27. marca sklicati še enkrat.

VPRAŠANJE KOMISIJI V TREBNJEM

Če prav razumem informacijo v članku "Nagrade za raziskovalno dejavnost v letu 1993" (DL št. 11, str. 2), je posebna občinska komisija v stiski, ker na razpis ni bilo odziva (predloga za Tomaža Urbiča ni mogla upoštevati, ker je bil že nagradjen), sama predlagala Izvršnemu svetu, naj nagradi Klub mladih raziskovalcev novomeške gimnazije, prof. Tatjano Mihelčič-Gregorčič in Odbor za delo z mladimi gasilci pri Občinski gasilski zvezi. Da ne bo pomote: vse čestitke nominirancem! Komisiji pa naslednje: Pojma raziskovanje in inovacija sta vsebinsko dovolj razčiščena in zahtevata tudi v nagradnih natečajih strokovna merila in strokovne postopke. Ve se tudi, kaj je mentorstvo. Če se s tem strinjate, potem, lepo prosim, razložite, kakšna raziskovalna in inovativna vsebina se skriva za novinarjevimi (?) obrazložitvami "za delo z mladimi gasilci", "za uspešno mentorsko delo z dijaki in razvijanje raziskovalnega dela", in "za večletno inovativno in mentorsko delo pri glasbenem usposabljanju predvsem predšolske in osnovnošolske mladine, pri čemer je dosegla odmevne uspehe doma in na tujem?" STANE PEČEK

Slovo od petih črnih gradenj?

Te so v občini najbolj moteče med 112 nedovoljenimi posegi v prostor - Za črno gradnjo pod gradom Škrljevo zahteva KS Šentrupert legalizacijo - Socialni problemi?

TREBNJE - Petim od 112 prijavljenih črnih gradenj v trebanjski občini se ne obeta nič dobrega. Ravno nasprotno, vse kaže, da bo tiste, ki so se odločili za take nedovoljene posege v prostor še močno bolela glava, kajti po veljavni zakonodaji ni možnosti, da bi tudi te črne gradnje legalizirali podobno, kot se bo to zgodilo po črki zakona 82 srečnežem in 25 črnograditeljem, ki bodo morali opraviti le manjše "popravne izpite".

Kot je na zadnji seji trebanjske vlade povedala Majda Bodlaj iz projektivnega ateljeja Prostor iz Ljubljane, med nedopustne posege v prostor tudi po mnenju zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine spada počitniška hišica v gorenjskem stilu v Gombišču. Postavljena je na 2. območju kmetijskih zemljišč, vizualno in oblikovno nesprejemljivo. Legalizirati ne bo možno niti vikenda, ki ga je začel na črno graditi občan v novem Zabukovju. V krajevni skupnosti Mokronog, kjer sploh slovijo po številnih kamnolomih, ne bo več možno nadaljnje izkoriščanje peskokopa pri Belem Griču oz. Sv. Križu. Peskokop je na območju arheološke

dediščine, poleg tega pa je povzročil globoko rano na kmetijskih površinah. Eden najbolj problematičnih pa je vsekakor poseg pod gradom Škrljevo, kjer je krajan na črno zgradil stanovanjsko hišo, ki so mu jo že hoteli rušiti. O tem smo v našem časopisu že pisali. Krajevna skupnost Šentrupert zahteva, naj se ta črna gradnja legalizira; napisala je, da gre za socialni problem in da so mnogi gradili tako, a se ni nikomur skrivil las. Zavod za ohranjanje naravne in kulturne dediščine pa nikakor ne more strokovno zagovarjati tega posega, zato bo pod gradom Škrljevo verjetno kdaj hudo vroče in zanimivo.

P. PERC

Občino, vzeto z dekretom, hočejo nazaj

Sodražica lahko preživi

SODRAŽICA - Večina krajanov ribniške občine se je izrekla za obstoj občine, le krajevna skupnost Sodražica se je odločila za samostojno upravno enoto. Kaj je vodilo krajanje k takšni odločitvi, nam je razložil predsednik Sveta KS Sodražica g. Ludvik Zajc.

"Na zboru krajanov 11. marca je večina podprla idejo o samostojni občini, kljub temu da so se sosednji KS Sv. Gregor in Gora odločili, da ostaneta v Ribnici. Tudi del KS Sodražica, npr. vas Zapotok, je želela ostati v sedanjih občini. Tako bi bodočo občino sestavljali naslednji kraji: Sodražica, Podklaneč, Globel, Žigmarice, Jelovec, Zamostec, Ravni Dol, Lipovica, Vinice, Nova Štifta, Preska in Sinovica. Skupaj bi občina štela 1800 ljudi.

Mnenje krajanov je, da slabše ne more biti, kot je že sedaj. Sedanja, se pravi ribniška občina, je Sodražica zastopala. Naj omenim samo nekatere primere. Nikakor nismo mogli priti do urbanističnih načrtov, kar je zlasti v času intenzivnih gradenj lete zaviralo ali celo onemogočilo. Ljudje so bili primorani iskati primerne lokacije izven KS, kar je povzročalo odseljevanje. Drugo: občina je imela in še ima izredno slab odnos do obrtništva, čeprav je to v Sodražici izredno pomembna gospodarska panoga. Industrijski obrati, katerih sedeži so izven KS, so na robu propada, cesta, ki povezuje kraj z občinskim središčem, ni vredna imena. K temu bi lahko dodal tudi slab odnos do društvenih dejavnosti, recimo kulture, ki je po zaslugi občine na ničli, in še bi lahko našteval," pravi predsednik Zajc in hkrati pristavlja, da to niso samo njegova mnenja, pač pa vseh krajanov.

K mnenju krajanov je gotovo pripomogla tudi administrativna odločitev, ko so jim med leti kar z dekretom odvzeli občino. Strašenje občinskih mož, da bo občina težko preživela, o drobljenju proračunskih sredstev in pomanjkanju kadrov preprosto ne verjamejo. Sodražica ima dovolj kadrov in tudi finančna moč krajanov ni nezamisljiva.

"Je pa še nekaj nejasnosti," pravi Zajc. "Nekateri se še vedno ne žele jasno opredeliti zlasti iz bojzani, ker so eksistenčno vezani na sedanjo občino. Je pač bojazen pred javnim glasovanjem. Upam pa, da bo referendum pokazal pravo podobo."

A. KOŠMERL

DELO PRIBLIŽANO LJUDEM - Sevnisko zasebno podjetje Ruda, d.o.o., ki ima svoja proizvodna obrata na Razborju in v Trzišču trenutno zaposluje 24 delavcev. (Foto: P. P.)

V Rudi si služijo kruh domačini

V družinskem podjetju Valantovih iz Trzišča bo 1. aprila že 32 zaposlenih - Na Razborju in v Trzišču izdelujejo lahko konfekcijo pretežno za Italijane in Nemce

RAZBOR, TRZIŠČE - "Predvsem se mi zdi za naše delavce pomembno to, da imajo delovno mesto blizu doma in da jih lahko plačamo toliko, da so lahko dokaj zadovoljni oni in tudi mi, da se nam račun še izide," pravi podjetnik Janez Valant iz Trzišča, eden od nekdanjih vodilnih mož sevniske Konfekcije Lisca. S sinom Samom, ki ga ljubitelji avtomobilizma gotovo poznajo kot odličnega voznika zlasti na gorskih hitrostnih dirkah, saj je tudi državni prvak, je Janez solastnik podjetja Ruda, d.o.o., Sevnica. To zasebno podjetje daje kruh že 24 delavcem, še 8 delavcev pa pripravljajo na zaposlitev 1. aprila letos.

Ime podjetja so Valantovi izbrali po kraju, kjer so začeli s proizvodnjo tekstilnih izdelkov in lahke konfekcije. Na Rudi, kjer je bila nekdanja graščina, pozneje pa le razvaline, je te in in precej zemlje naokoli odkupil sevniski zdomec Zlato Jeler. Zdaj dela v delu lepo obnovljenih stavb večina delavcev Valantove družinske firme. Ruda je v bližini Razborja pod obronki Lisca in iz teh krajev zvečine prihajajo tudi delavci. Valantovi pa so v Trzišču odkupili prostorno stavbo sevniske kmečke zadruge, kjer je bila poprej med drugim trgovina, posodobili so jo že v tolikšni meri, da se bo težišče proizvodnje sčasoma iz

Rude oz. Razborja gotovo preneslo na Dolenjsko.

V podjetju Ruda izdelujejo lahko konfekcijo, predvsem moške in ženske pižame ter moške spodnje hlače "boxer", spodnje perilo iz programa Higija, ženske slipe Lovely in drobne tekstilne izdelke. Valantovi imajo pogodbeno zaposlenih še 10 delavcev na domu. Ti izdelujejo drobne galanterijske izdelke iz tekstila, občasno pa tudi določene faze na izdelkih redne proizvodnje. Znotraj družinske specializacije dela je za stike s temi zadolžena Janezova žena Cveta. V podjetju so sami vzgajali 7 pripravnikov Srečnje tekstilne šole iz Sevnice, 6

Ribniški odgovori ministra Janše

Socialdemokratska stranka organizirala razgovor s predsednikom in obrambnim ministrom Janezom Janšo - Najbolj kritično o delovanju sodne oblasti

RIBNICA - Minuli petek zvečer je bil v Miklovi hiši v Ribnici razgovor s predsednikom SDSS Janezom Janšo, ki pa so ga ob tej priložnosti vsi prisotni nagovarjali z "minister". Dvorana je bila nabito polna, med udeleženci pa jih je bilo veliko tudi iz kočevske občine.

Predsednik Janša je najprej govoril o današnjem položaju v Sloveniji, pri čemer je bil posebno kritičen do sodne oblasti, saj so odkrite velike nepravilnosti in korupcija, nihče pa ni bil za to še kaznovan (z eno izjemo). Hitro so kaznovani majhni prestopniki, veliki pa ne. Tudi pri procesu privatizacije je veliko nepravilnosti. Velja načelo "Znajdi se!", in tako na eni strani nastajajo multimilijonarji, na drugi pa reveži. Državne ustanove, ki bi morale vse to preganjati, pa v nekaterih primerih še podpirajo (catch the cashes). Zaradi lumparij je tudi javni dolg veliko večji, kot bi bil sicer.

Nedavno združenje strank v LDS je komentiral tako, da v njenem statusu piše, da ta stranka "temeljni na sloju gmotno premožnih posameznikov", medtem ko je SDSS stranka ljudi, ki živijo od svojega dela. Sodelovanje SDSS in SKD v vladi je aktualno, združenje pa v sedanjem

trenutku ni smiselna, ker lahko ločeni dosežemo več, kot bi združeni.

USTANOVILI SDSS

RIBNICA - Minuli petek je bil v Ribnici ustanovni sestanek SDSS, na katerem so izvolili za predsednika občinskega odbora SDSS Jožeta Kozino iz Ribnice, za člane pa Martina Gregoriča (Velike Poljane), Milana Košmerlja (Retje), Jožeta Miheliča, Alenka Suštar, Leona Tanaka, Veka Zavolovška (vsi Ribnica), Jožeta Tanka (Breg) in Franca Moharja (Loški potok). Ostale dolžnosti v odboru bodo razporedili na prvem sestanku, ki bo te dni. Ustanovljen je tudi že krajevni odbor te stranke v Loškem potoku. Glavna naloga pa bo ustanavljanje odborov tudi v drugih KS na območju občine Ribnica.

JANEZ JANŠA V RIBNICI - Predsednik SDSS in minister za obrambo Janez Janša je minuli petek v Ribnici odgovarjal na vprašanja poslušalcev in komentiral aktualne dogodke doma in po svetu. Ob tej priložnosti je bila dvorana v Miklovi hiši nabito polna, mnogi pa so stali še na hodniku. (Foto: J. Primc)

Zahtevajo združenje desnice

V Ribnici za združenje SKD in SLS - Na zboru sodeloval tudi Edvard Stanič - Zahvala S. H. Hočevar

RIBNICA - Priprava na lokalne volitve in izobraževanje članov sta glavni nalogi krščanskih demokratov občine Ribnica letos. To so ugotovili na rednem letnem zboru te stranke, ki je bil 16. marca. V program so zapisali še organizacijo raznih prireditelj, sodelovanje in srečanja z drugimi organizacijami SKD in boljše sodelovanje s sredstvi obveščanja.

Predsednik Benjamin Henigman je v svojem poročilu omenil več uspehov, ki so jih dosegli v minulem letu, opozoril pa tudi na nekatere pomanjkljivosti (odbor SKD v Dolenji vasi še ni zaživel, preimenovalje ulic v Ribnici in Sodražici še ni opravljeno).

Na seji so se zahvalili dosedanjim tajnici Stanki Hitji Hočevar, ki je za-

prosila za razrešitev, in ji v znak zahvale podarili umetniško sliko. Za novega tajnika so izvolili Tomaža Rusa.

Ustanovili so tudi Slovensko kmečko gibanje pri SKD, ki bo združevalo kmete in druge, in odbor gibanja, in sicer za predsednico inž. Vladko Turk, za člane pa inž. Franca Trdana in kmete Jožeta Marolta (Gornje Podpoljane), Janeza Marolta (Junče) in Antona Marolta (Novi Pot).

V zadnjem delu sestanka pa je glavni tajnik SKD Edvard Stanič najprej govoril o sedanjem političnem položaju v Sloveniji, razmerah v vladni koaliciji, delu ministrov SKD, poseben poudarek pa je dal doslej neuspešnim prizadevanjem za združenje SKD in SLS, za katero pri SLS doslej niso pokazali posebnega navdušenja. Menil je, da bi bili združeni stranki lahko uspešnejši na volitvah in pri nadaljnjem skupnem delu. Odgovarjal je tudi na vprašanja prisotnih, ki so ob zaključku izglasovali, da ribniški SKD podpira združenje teh dveh strank.

J. PRIMC

TERJAJO POENOSTAVITEV EVIDENC - Na sobotnem zboru sevniskih obrtnikov so zahtevali od organov, pristojnih za sprejem pravilnika za vodenje poslovnih evidenc, naj sprejmejo tak pravilnik, ki bo omogočal enostavne in učinkovite evidence za kontrolo in izračun poslovnega rezultata. Zavrnili so evidentiranje osebne porabe v poslovnih knjigah. Sevniški občinski upravi so pripravili, naj izposluje, da se davkarja ne bo preselila iz sedanje občinske stavbe. Zbor je podprl, da sedanja sevniska obrtna zbornica ostane kot skupna območna zbornica obrtnikov na območju morebiti na novo ustanovljenih občin na območju sedanje občine Sevnica. Na posnetku: sevniška županja Breda Mijovič izročila medaljo Dušana Kvedra - Tomaža sevniskemu mizarškemu mojstru Matku Kumiku. (Foto: P. P.)

Preimenovalje TO v Slovensko vojsko bo opravljeno predvidoma s sprejemom novega zakona o obrambi. Razne tajne službe, tudi za tuje naročnike, delujejo po Sloveniji v obliki zasebnih detektivskih agencij, v njih pa delajo bivši sodelavci UDDBE, upokojenci itd. V proceduri je zakon, ki prepoveduje, da bi se nekdanji uslužbenec varnostnih služb ukvarjali po upokojitvi s tako dejavnostjo.

Na vprašanje o Šefketu Suljeviću, ki te dni razburja slovensko in predvsem še ribniško javnost, pa je odgovoril, da tega primera z etičnega stališča ne more presojeti in da je za razreševanje te zadeve pristojno ministrstvo za notranje zadeve; če bi bilo pristojno ministrstvo za obrambo, bi bila proti njemu že leta 1991 vložena ovadba. Med vojno v Sloveniji smo natančno upoštevali mednarodno konvencijo in vsa pravila. Niti v enem primeru, je zatrdil Janša, ni

● Zelo živahno je postalo ob vprašanju o preimenovanju ulic in trgov, pri čemer je poslušalec s Trga Veljaka Vlahovića dejal, da ga je vedno sram, kadar mora povedati, kje stanuje. Minister Janša pa je odgovoril, da je podobno tudi z njim, saj je Ministrstvo za obrambo na Kardeljevi ploščadi.

bilo kršitve. To so ugotovili tudi zastopniki švicarskega Rdečega križa. Suljević je bil dvakrat ujet in v priporu v Kopru, ki ga je obiskala tudi mednarodna komisija, ki je preverjala, kako ravnamo z ujetniki. Vse sedanje pisanje o Suljeviću je torej v glavnem brez prave osnove.

J. PRIMC

DANES USTANOVITEV GIBANJA

KOČEVJE - Za danes, 24. marca, je bo 19. uri sklican v hotelu Pugled ustanovni občni zbor Gibanja za razvoj Kočevja. Po poročilu iniciativnega odbora za njegovo ustanovitev, bodo sprejeli pravila gibanja in izvolili njegove organe, tudi predsednika in podpredsednika ter člane predsedstva.

DO JULIJA ASFALT DO BREZOVICE

KOČEVJE - Občinska skupščina Kočevje je pred kratkim dobila dopis ministrstva za promet in zveze, v katerem je rečeno, da je letos v republiškem proračunu predvidenih za nadaljevanje posodabljanja ceste Livold-Brezovica 40 milijonov tolarjev. Rok dograditve ceste je julij.

ŠERUGOVE NEVARNE POTI

SEVNICA - Tukajšnja zveza kulturnih organizacij je zaradi četrtkovga zbora občanov v kulturni dorani GD Sevnica morala prestaviti multivizijsko predavanje "Nevarne poti" svetovnega popotnika Zvoneta Šeruge na soboto, 26. marca, ob 20. uri.

NA BUČKI ZA SEVNIŠKO OBČINO

BUČKA - Na referendumu o določitvi referendumskega območja za bodočo občino je preteklo nedeljo na Bučki od 485 volilcev glasovalo 355, od tega se jih je za sevnisko občino opredelilo 184, za občino Škocjan 168, 3 glasovnice pa so bile neveljavne. Očitno se je jeziček na tehtnici odločilno nagnil v prid Sevnice v Dolenjih Raduljah, kjer so bili le trije volilci za Škocjan, medtem ko je bilo takih na Bučki preostalih 165 volilcev.

VIDELI SO POLETE - Več podjetij, šol, društev itd. je organiziralo ogled poletov v Planici. Zavarovalnica Triglav pa je zadelj učencev iz vseh treh šol (Ob Rinzi, Zbora odposlancev in Stara Cerkev) organizirala še posebni avtobus, da so si ogledali skoke na uradnem treningu v petek.

PO KONGRESU - Po združitvenem kongresu štirih sredinskih strank v LDS+, bo zdaj podobno združitveni sestanek še v občini Kočevje. Tu pa je nekaj članov DS za združenje, nekaj pa proti.

PRAZNICNE POČITNICE - Tudi kočevske šole bodo imele od 27. aprila do 2. maja praznične počitnice. Med njimi ne bo storjenega kaj posebnega za izbrano prostega časa, kar je bilo med zimskimi počitnicami, ko se je na primer 44 učencev šole Zbora odposlancev naučilo v štirih dneh in za 5.000 tolarjev smučati itd.

POMLAD JE TU - Ljudje že obdelujejo vrtničke. Rinža je spet poln raznih odpadkov in nesnage. Ulice glavnih in nekaterih stranskih ulic pa so tudi že pospravili pesek od zimskega peskanja.

OBČAN SPRAŠUJE - MEDVED ODGOVARJA

- Se kočevski učitelji ne boje, da jim zaradi alkohola v Planici umakšen solar?
- Sploh ne, saj je naša mladina alkoholno in tudi sicer utrjena.

Ribniški zobotrebnici

ZAKLENJENI ZABOJNIK ZAKRŠMETI - Za ribniškim zadržnim domom je tudi zabojnik za odpadke, ki ima vsa vrata zaklenjena z žabičami. Zato uslužbenec okolinskih trgovin in lokalov odlagajo smeti, odlojni padke in embalažo kar ob zabojnikih vse to pa potem pridno raznaša veter. Tudi tako Ribničani skrbijo za lepši videz svojega občinskega središča.

PRAZNE TRGOVINE - Ribniške trgovine so te dni v glavnem prazne. Trgovci pravijo, da zato, ker so ljudje v glavnem že vse zapravili: denar in podjetja, kjer so bili zaposleni. OSTALA LE DESETINA - v sodraški Pletenici je bilo včasih za poslenih do 160 delav. Zdjaj je Pletenina propadla, le 15 teh delavk je dobilo delo v zasebnem podjetju.

DANES MATERINSKI DAN - v domu TVD Partizan v Ribnici bo danes, 25. marca, ob 19. uri proslava materinskega dne, ki jo organizira Slovenska ženska zveza občine Ribnica.

DANES V MAKOŠE - Ob nekdanjem ribniškem prazniku 26. marca in porazu v Makošah 25. marca ob 25. marca ob 11. uri v Makošah srečanje udeležencev boja, borcev in njihovih svojcev. Skromnejše srečanje pa pripravljajo tudi borci v Ribnici.

Sevniški paberki

OBLAST... - Bučkljanarji so se po zadnjih dogodkih okoli lokalne samouprave pokazali kot zelo temperamentno in razdvojeno ljudstvo. Tudi "referendum o referendumu pred odločilnim referendumom" je le test na prednost dal ponovnemu opredeljevanju o tem, da bi Bučka ostala pod streho sedanje sevniske občine.

...IN STRAST - To dogajanje pomeni nič skupnega z doživljenjem občinskega uradnika oni dan v neki vasi v okolici Bučke. Tega je namreč v njegovem avtomobilu naskočila žepna priletna gospa, ki bi mu verjetno lahko bila vsaj po letih mati. Ker gre za vdovo, bi lahko razumeli strastno naskok na nič hudega slutitega možakarja, ki sprva ni vedel, zakaj pravzaprav gre. Ko je zasopla "muškardina" začela ponujati svoje ovenelo premoženje, hkrati pa je z rokami segala po raznih listinah in jih začela trgati, je možak uvidel, da gre pri ženscini tudi za dobrošno mero preračunljivosti, kajti tisti papirji ji pač niso bili najbolj po godu in bi se jih hotel polastiti na manj prefinjen način kot Mata Hari. Iz vlnudnosti uradnik z gospo ni hotel fizično opraviti po kratkem postopku, izriniti težke barbare, ki se je zagodila v majhni avtu, pa mu tudi ni uspelo. Potem ko se je "zmaj", ki se vsake toliko časa pojavi tudi na občini in še tam morajo ljudi, vse moker upeljal, se je vendarle umaknil iz možakarjevega avta. Posledice so bile s črnimi nohti do krvi opraskan obraz, strgan žep na hlačah žrtve in pljunek na obrazu. Uradnik je hladnokrvno rekel agresorki, naj mu še enkrat pljune v obraz, in ženska ga je brž ubogala in nato še tretjič. Potem je potešena odbrzela v hišo kot, da se ne bi nič zgodilo. Tega seksa "na suho" ni videl nihče.

NA BUČKI ZA SEVNIŠKO OBČINO

BUČKA - Na referendumu o določitvi referendumskega območja za bodočo občino je preteklo nedeljo na Bučki od 485 volilcev glasovalo 355, od tega se jih je za sevnisko občino opredelilo 184, za občino Škocjan 168, 3 glasovnice pa so bile neveljavne. Očitno se je jeziček na tehtnici odločilno nagnil v prid Sevnice v Dolenjih Raduljah, kjer so bili le trije volilci za Škocjan, medtem ko je bilo takih na Bučki preostalih 165 volilcev.

● Pregovor pravi, da ni mogoče ubiti lačnemu tigru in strastni ženski (Bramah)

Senovška Micka za šolo

Šolniki pripravljajo prireditve, da bi opremili šolo z bolj sodobnimi učili

SENOVO - Danes samo s kredo in tablo v šoli ne gre več. Tega se dobro zavedajo tudi v osnovni šoli na Senovem, kjer so letos že drugi zapored pripravili prireditve "Za sodobnejšo šolo". Učenci in delavci te šole so ob pomoči nekaterih krajanov (na šoli primanjkuje moških igralcev) naštudiral priredbo Linhartove Županove Micke, ki jo je Senovčanom na kožo posebej za to priložnost napisala učiteljica Boža Ojsteršek.

Konec minulega tedna si je dve predstavi ogledalo že čez 400 domačinov, načrtujejo pa, da bodo s komedijo gostovali tudi v okoliških krajih, saj bi bilo škoda kar pozabiti že naučeno igranje. Na Senovem so prireditve sprejeli z navdušenjem, ker v sicer lepem in prostornem kulturnem domu manjka tovrstnih prireditev. Poleg tega si je tudi sam namen pri-

reditve zaslužil odobravanje. Šola se je namreč odločila, da bo z izkupičkom od vstopnine in s prispevkom sponzorjev nabavila nekaj opreme, ki bo olajšala in popestrila učenje.

Kot pravi ravnateljica Olga Košir, razmišljajo, da bi izkupiček namenili za opremo šole s televizorji in videorekorderji. Zdej že pridno uporabljajo opremo, ki so jo kupili z izkupičkom podobne prireditve v lanskem letu. Takrat so prišli do videokamere, ozvočenja za prireditve in računalnika z ustreznim programom za šolsko knjižnico. "Krška občina že nekaj let šolam ne nakazuje sredstev za akumulacijo, zato ne moremo ničesar nabavljati. Naši učitelji in učiteljice so tako prišli na idejo, da moramo sami kaj storiti in na nek način zbrati potreben denar," je povedala.

B. D.-G.

MICKA, PA NE ŽUPANOVA - Duhovita zgodba o Županovi Micki v priredbi, v kateri so krajanje Senovega lahko prepoznali sami sebe, svoj značaj in navade, domače okolje (Micka živi na Senovem, kje drugje bi sploh lahko?) in nenazadnje tudi narečno govorico, je pričakovano pošteno nasmejala in razvedrila Senovčane. Res bi bilo škoda, če se ob igri ne bi nasmejali še v kakem drugem kraju. (Foto: B. D.-G.)

K Svetemu Urhu že po novi cesti?

Krajanje Globokega in Pišec gradijo cesto skozi Orehovec in Brezje do Bojsnega - Samoprispevki in prostovoljno delo - Bo tudi prometni minister Umek kaj primaknil?

PIŠECE, GLOBOKO - Čeprav je danes skorajda običaj, da so sosednje krajevne skupnosti sprte med sabo, pa Pišecani in Globočani dobro sodelujejo. V dneh, ko drugi premeľvajo lokalno samoupravo (mimogrede: obe krajevni skupnosti sta se odločili, da se pridružitva občini Brežice), se tu dogovarjajo, kako bi posodobili lokalno cesto med Bojsnim in Pišecami.

Gre za 6 kilometrov lokalne ceste - za njeno vzdrževanje je dolžna skrbeti občina - ki je z obeh strani in pristojni občinski sekretariat. Krajanje smo tudi sami že pripravili sofinancirati izgradnjo. Da bi jo lažje dokončali, smo se odločili tudi za organizacijo javnih prireditev, na katerih naj bi zbrali kaj denarja. Tako bomo že 3. aprila pripravili veselico z ansambлом "Karavans", pravi Miran Levak, predsednik gradbenega odbora na Globoki in hkrati predsednik vaše skupnosti Orehovec.

Vsota, ki jo krajanje še morajo zbrati za dokončanje ceste, nikakor ni majhna - gre za 53,8 milijonov tolarjev. Globočani in Pišecani se kljub temu ne dajo prestrašiti in pogumno načrtujejo, da bodo novo asfaltirano

temu ne dajo prestrašiti in pogumno načrtujejo, da bodo novo asfaltirano

Zemeljska dela na cesti so že končana in so jih krajanje opravili sami. Prav tako že imajo lokacijsko dokumentacijo. Zdej upajo na pomoč občine in države. Ne bodo samo sedeli in čakali prekrizanih rok. Tega niti vajeni niso. Kot že doslej, bodo še večkrat potrkali na marsikatera vrata, morda mnogokrat zama. Da bi trkanje kaj zaleglo, v kratkem pričakujejo v svoji sredi tudi ministra za promet in zveze Igorja Umka, ki si bo ogledal gradbišče in morda po svoji moči pomagal, da bodo Globočani in Pišecani v juliju pri sv. Urhu že lahko slavili.

cesto odprli že julija, na Urhovo nedeljo.

B. D.-G.

ZGLEDI VLEČEJO - Konjeniški klub Posavje je organiziral za rejce hladnokrvnih konj iz brežiške in krške občine strokovni ogled državnih selekcijskih hlevov za vzrejo žrebcov v Kočevski Reki. Pri ogledu žrebcarne so se jim pridružili tudi člani konjeniškega društva iz avstrijskega Velikovca. Konjereji so si ogledali ločena hleva za enoletne oziroma dvoletne žrebce, vodja posestva Snežnik in veterinar pa sta odgovarjala tudi na vprašanja obiskovalcev. 44 posavskih konjerejev in 38 njihovih kolegov iz Velikovca si je nato ob pomoči vodiča ogledalo vzrejo žrebet, kobil in žrebcov v kobilarni Lipica. (M. Miler)

Malo upanja za skorajšnji razcvet

Kaj pravijo zaključni računi za lani? - Vse večje izgube, obseg proizvodnje pada - Uvoz bolj pokrit z izvozom in večja, a še vedno skromna akumulacija - Prihaja čas družb

KRŠKO - Podjetja so tokrat zadnjič oddala zaključne račune po starem zakonu o računovodstvu, saj bodo sredi aprila dolžna dostaviti druge, narejene po novih osnovah finančno-računovodske zakonodaje. Direktorica krške podružnice SDK Almira Mlakar Božovič ob analizi dosedanjega poslovanja podjetij v gospodarstvu Posavja predvideva, da se bo po dokončnem poročilu dobiček še zmanjšal in se povečala izguba.

V Posavju narašča število registriranih podjetij, predvsem zasebnih, od katerih jih je v minulem letu aktivno poslovalo tri četrtine. V tej regiji za razliko od Slovenije še naprej bistveno pada fizični obseg proizvodnje. Največji padec je zabeležen v Brežicah, kjer je kar desetkrat večji od povprečnega slovenskega.

Voljzgodubni so podatki o izvozu, ki je v primerjavi z letom poprej narasel za 3 odstotke, medtem ko je v Sloveniji povprečno za 9 odst. manjši. Zasluge za to ima predvsem krško gospodarstvo, ki je skoraj za tretjino povečalo izvoz. Res pa je, da se je v Posavju precej bolj kot drugod v Sloveniji zmanjšal izvoz v pravo tujino. Tako ugodnejši izvozni rezultati temeljijo predvsem na izvozu na območje nekdanje Jugoslavije. Posavje je tudi letos tako kot lani ustvarilo s prodajo na tujih trgih dobro četrtino prihodka. Pokritost uvoza z izvozom je v regiji 128-odstotna in je boljša kot v državi (93,8-odstotna).

Na splošno je posavsko gospodarstvo poslovalo negativno, saj so bili le v brežiški občini prihodki za malenkost večji od odhodkov. Razmerje se je v primerjavi z letom 1992 še poslabšalo, vendar, kot pravi Branka Ereš iz krškega SDK, so v drugi polovici minulega leta že zaznali izboljšanje tega razmerja in tudi nekaterih drugih kategorij.

Nekoliko optimizma vliva tudi porast obračunane akumulacije, čeprav gre še vedno za skromne vsote. Dve tretjini posavske akumulacije so obračunali v devetih podjetjih (med njimi je 6 zasebnih), ki so obračunala več kot 10 milijonov tolarjev akumulacije. Kar šest od teh podjetij ima sedež v Brežicah, kjer je na sploh obračunanih dve tretjini vse posavske

akumulacije. Kar 72 odst. akumulacije so obračunala zasebna podjetja.

Almira Mlakar Božovič

Branka Ereš

● V letu 1993 so se začeli stečajni postopki v petih posavskih podjetjih: v Vidmu, SPE in Sava papirju v Krškem ter v Tehnoloških sistemih Sevnica in Metalni Krmelj. Trenutno je bila predlagana prisilna poravnava še za 10 družbenih podjetij v Posavju. Postopek lahko sproži upnik, podjetje samo, dolžnik ali SDK. Direktorica Almira Mlakar Božovič do konca maja pričakuje tudi premike v podjetjih, ki ne poslujejo ali so nesolventna, ker zakon od njih zahteva dokapitalizacijo. Po novem bodo na boljšem upniki, saj bodo podjetja imela s čim izplačati dolgove in bodo lahko šla v stečaj. Tako je po 31. maju pričakovati bistveno zmanjšanje števila pravnih oseb v Posavju.

ZBOR IZGNANCEV GLOBOKEGA IN PIŠEC

GLOBOKO - Krajevna organizacija društva izgnancev Globoko-Pišec vabi vse svoje člane na zbor, ki bo to soboto ob 17. uri v prosvetnem domu v Globokem.

Po radiu menda straši oblasti željni duh SZDL

Tako piše C. Kolečnik

BREŽICE - Izvršni svet občine Brežice je nedavno imenoval Ivana Kapušina za v. d. direktorja Radia Brežice, da bi čimprej pripravil vse potrebno za registracijo novega javnega podjetja. Izvršnemu svetu je to dejanje omogočil v začetku januarja sprejet odlok, v katerem so poslanci skupščine naloge ustanovitelja (torej tudi imenovanje v. d. direktorja) zaradi večje učinkovitosti prenesli na izvršni svet.

Za zdej lahko samo ugibamo, kako se bodo stvari razpletle v naslednjih mesecih, kaj se bo zgodilo z dosedanjim radijsko postajo, in kako bo z novo. Gotovo je v interesu občanov krške in brežiške občine, da se njihov lokalni radijski program ohrani in napreduje. Ob sedanjih zmedeni je napredek že postavljen pod vprašaj, saj se Radio Posavje pri komercialnem delu programa že sooča s težavami, ko stranke z nezaupanjem sprašujejo, kaj bo zdej in če so oni še "pravi" radio.

Radio Posavje, studio Brežice je

Po mnenju Branke Ereš daje kaj malo upanja za skorajšnji razcvet posavskega gospodarstva tudi premoženjsko-financični položaj podjetij. Na slabšanje finančne trdnosti kaže padanje deleža stalnih sredstev, deleža trajnega kapitala in dolgoročnih virov.

B. DUŠIČ-GORNIK

POGOVOR O LOKALNI SAMOUPRAVI

BREŽICE - Zavod za prostorsko načrtovanje pripravlja v torek, 29. marca, ob 18. uri okroglo mizo na temo "Lokalna samouprava v občini Brežice - jutri".

Citrarji širše Dolenjske, pomerite se!

Jutri revija

BREŽICE - Tudi citrarji dobivajo vseslovensko prireditev tekmovalnega značaja v organizaciji Zveze kulturnih organizacij Slovenije. To pomlad se bodo po vseh delih države odvijale revije, na katerih bodo strokovne komisije izbrale najboljše citrarje, ki bodo okrobra sodelovali na 1. slovenskem tekmovanju citrarjev.

Jutri ob 17. uri bo tako v malem avditoriju Posavskega muzeja Brežice izbirna revija citrarjev iz Posavja in Dolenjske. ZKO Brežice je že lansko jesen začela široko akcijo zbiranja prijav za tekmovanje, s katero so se obrnili na vse občinske ZKO, glasbene šole in tudi na znane citrarje. Žal odziv ni bil posebno velik, tako da bodo jutri nastopili predvsem mladi citrarji iz Brežic, Krškega, Senovega in Sevnice ter poleg Posavecev le dva glasbenika iz Novega mesta.

Udeleženci bodo nastopili v dveh tekmovalnih skupinah, eno bodo predstavljali solisti, drugo pa dueti in skupine, lahko tudi s petjem. Oboji bodo morali nastopiti z dvema skladbama, ki skupaj nista daljši od 5 minut. Ena mora biti iz zakladnice ljudskega izročila (lahko je priredba) in druga koncertnega značaja (umetna skladba). Nastope bo ocenjevala strokovna komisija ZKO Slovenije, ki jo bodo sestavljali: Tomaž Plahutnik, Čita Galič in Vladimir Brlek.

Novo v Brežicah

Po Brežicah še vedno mrgoli hrvaških kupcev. Še posebej jih opazijo ob sobotnih dopoldnevih, ki so najprimernejši za večje nakupe. Brežiški trgovci so se že pred časom pohvalili, kako jim je narastel promet. Zal se v njih ni prebudila trgovska žilica, ki bi jim velela, naj iz priložnosti, ki ne bo trajala vekomaj, iztržijo čimveč. Ne, lepo počasi prodajajo tisto, kar pač imajo, in ko so police pretežno prazne, spet kaj nabavijo in tako mirno naprej. Pri tem ni dosti razlike med velikim trgovskim podjetjem Posavje in malimi zasebnimi trgovnicami. Če bi se kaj takega dogajalo v Avstriji, bi mestece že oživilo. In celo, če bi toliko kupcev imeli na Hrvaškem, bi poslovali drugače. Pred nekaj leti, ko smo Slovenci hiteli po nakupih na Hrvaško, so tamkajšnji trgovci že gradili nove trgovine, bombardirali lokalne medije s svojimi reklamami in sploh služili na veliko.

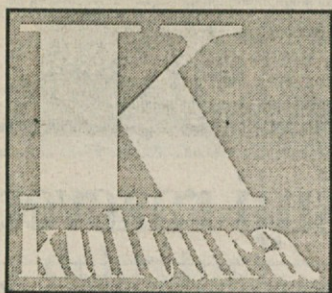
EVROPSKO - Če bo tudi Posavska banka uvedla evropski delovni čas, kot ga je pred njo Dolenjska banka, potem se trgovcem ob meji sploh blabo piše. Kaj bi Posavje počelo z evropskim časom, če pa živi od balkanskih kupcev in balkanskega denarja? V Brežicah je že sedanjim poslovalni čas bank prekratek. Ko si hrvaški kupec nabere dovolj blaga ali si končno izbere, kaj bo kupil, nima več čje zamenjati denarja.

POKVARJENI - Niso pokvarjene samo konzerve in jogurti, ampak tudi ljudje. Ko je bivši minister Jazbinšek objavil moratorij za črne gradnje (če ne prijavijo in plačajo polog, jim v tem času ne bodo rušili), je s tem dal imenitno priložnost pokvarjencem. Ti so začeli v času moratorija na hitro graditi na zemljiščih, kjer ne bi sicer nikoli dobili gradbenega dovoljenja, in nato še pravi čas prijavili črno gradnjo. Res jih v Brežicah imenujejo pokvarjence, a komu to mar, novogradnjo bodo pa le imeli!

SOCIALIZEM - Mag. Stane Vljani, da je treba odgovornost za neinformativnost ljudi o novi lokalni samoupravi razdeliti. Pretekli teden je v Brežicah povedal, da so gradiva po Sloveniji razposlali že v letu 1992. Od takrat bi se ljudje na reformo lahko že pripravili, če... Če bi bilo najbolj odgovornim vsak v začetku tega leta že jasno, kaj in kako bo.

ZE BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 11. do 20. marca so v brežiški porodnišnici rodile: Mateja Krjanc iz Kostanjevice - Anjo, Jožica Kukič iz Brežic - Sandro, Branka Kadej-Koren iz Pokleka - Špelo, Sabina Petan iz Zgornjega Obrežja - Anjo, Andreja Kršelj iz Zgornje Ohance - Nušo, Vesna Držić iz Rince - Jureta, Sonja Bratanič z Marone - Davida, Bukurije Zimeri s Senovega - Besarto in Mojca Škrabar z Ortovega - dečka. Čestitamo!

Zaprte ali ne?

Vrata knjižnic lahko zapre nespoštovanje dogovora

NOVO MESTO - Slovenske splošnoizobraževalne knjižnice prejšnji teden niso uresničile napovedanega protestnega zaprtja, ker so v dogovoru z ministrstvom za kulturo knjižničarji dobili zagotovila, da bo ministrstvo še ta mesec v skladu s pogodbo, podpisano lani, nakazalo knjižnicam del prepotrebne denarja za nakup novega knjižničnega gradiva; dotlej namreč niso dobile niti tolarja za letošnje nakupe.

Ministrstvo in Upravni odbor Zveze splošnoizobraževalnih knjižnic sta se dogovorila tudi, da bodo do 30.

● Kot so povedali v knjižnici Mirana Jarca, ki sodi med najbolj obiskane in s knjižničnim gradivom bogate knjižnice na območju širše Dolenjske, pa do torka, 22. marca, še niso prejeli denarnih nakazil.

marca skupaj pripravili vsebinske elemente aneksa k pogodbi, s katerim bo zagotovljeno redno sofinanciranje nakupa novih knjig za letošnje leto. Če ne bo ne nakazil ne povečanja, bodo knjižnice 31. marca zaprte.

SMRT TRGOVSKEGA POTNIKA V NOVEM MESTU

NOVO MESTO - Kot peta abonmajška predstava v sezoni bo tokrat na sporedu znamenita drama Arthurja Millerja Smrt trgovskega potnika v izvedbi Mestnega gledališča ljubljanskega. Za abonma A bo predstava v ponedeljek, 28. marca, za abonma B pa naslednji dan, obakrat ob 19.30. Tokratna uprizoritev je doživela izjemen uspeh, za kar gre največja zasluga režiserju Zarku Petanu, igralcem Ljerki Belak, Jožefu Ropoši, Jerneju Kuntnerju in seveda Borisu Cavazzi, ki je ustvaril izjemen igralski dosežek v vlogi trgovskega potnika Williija Lomana. Za obe predstavi je na voljo še nekaj vstopnic zunaj abonmaja, kupite jih lahko v predprodaji v sprejemni pisarni Doma kulture.

Preteklost na podstrešjih zdolskih hiš

Delček so je izbrskali in postavili na ogled

ZDOLE - Pred tednom dni so v kulturnem domu Bena Zupančiča na Zdolah odprli razstavo "Iz skrinj naših mam". Po nekaj letih kulturnega mrtvila Zdole spet oživljajo. V kraju obujajo nekatere že skoraj pozabljene pesmi in običaje (jurjevanje, košnja) ter poskušajo dati domačemu kraju podobo, ki bo privabila popotnika k obisku. Zdolani pravijo, da imajo marsikaj, česar druge nimajo, samo pravi način je treba najti, da bi to tudi pokazali.

Tako so se odločili, da sodelujejo v projektu celovitega razvoja podeželja. Medtem ko v krškem Savaprojektu pripravljajo strokovne podlage zanj, odbor, ki ima na skrbi ta projekt, že dela. Tokrat so se odločili, da pogledajo, kaj vse skrivajo stare skrinje na podstrešjih. Ob otvoritvi razstave so, da bi opozorili na prednosti podeželja, postregli z "vrgajevo župo in ajdovimi žganci".

"Ko sva z Dušanom Krambergerjem iz Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine obiskovala hiše na Zdolah, sva spoznala, da je sicer že precej stvari uničenih ali so jih odnesli drugi. Kljub vsemu je po domačijah še obilo starih in zanimivih predmetov, kosov oblačil, ročnih del in drugega, kar govori o življenju v preteklosti. Starin je

Zakaj polprazno?

Trije okteti so peli pod zdrav pomladi

V okviru gostovanj slovenskih oktetov in nonetov, ki so ga lani konec leta pripravili Zveza kult. organizacij Slovenije, Slovenska pevka zveza in Zveza kult. organizacij Novo mesto v Braniku na Krasu, je Dolenjski oktet v soboto zvečer povabil v Novo mesto Moški oktet Orfej iz Iske vasi in Zagorski oktet. Orfejevcu pojejo od 1991 in so že izdali tudi kaseto narodnih pesmi. Zagorjanom se pozna, da nastopajo od 1977, saj so bili že na 185 koncertih, revijah in srečanjih doma in po svetu, postavljajo pa se tudi že s prvo samostojno kaseto. Dolenjski oktet slavi letos 25-letnico prepevanja. Za njim je več kot 600 nastopov doma in v tujini, krasi pa ga tudi kasetna Mi smo Dolenjci.

Koncert je bil lep in prijeten večer slovenskih in tujih narodnih ter umetnih pesmi. Za konec so trije okteti pod vodstvom prof. Vide Kovač zapeli še priljubljeno Slovenec sem. - Vse je bilo lepo in prav, le matematika ne: 24 pevcev je poslušalo približno 60 Novomeščanov. Kje so bili tokrat vsi drugi ljubitelji petja in pevske umetnosti, ostaja nepojasnjeno. Menda niso bili vsi na Jožefovih pojedinah in popivanjih?

Tg.

Posavski osmošolci se ogrevajo za novomeške šole

Največje zanimanje za šolanje na gimnaziji

SEVNICA - Namere za šolanje v posavskih srednjih šolah so manjše od zmogljivosti, kot so jih te opredelile v razpisih. Zatorej najverjetneje letos ni pričakovati omejitve vpisa, še

● Lani so skušali naraščajoči armadi brezposlenih oseb v Posavju, ki presega republiško povprečje brezposelnih, zagotavljati socialno varnost tudi z denarnimi nadomestili (teh je bilo zaradi stečajev 1873 ali kar 67 odst. več kot leto poprej!) in 835 denarnimi pomočmi. Po besedah pravnice območne enote Republiškega zavoda za zaposlovanje v Sevnici Nevenke Les je na novo pridobilo pravico do denarnega nadomestila 2647 oseb in do denarne pomoči 829 oseb. Največ jih je s 4. stopnjo izobrazbe. Izdali so 96 negativnih odločb (od tega 60 za denarne pomoči), v 22 primerih zato, ker so brezposelni odklanjali naporitve na delo.

zlasti ne zato, ker brežiška srednja šola v primerjavi s prejšnjimi leti povečuje razpisne kapacitete.

V letošnjem šolskem letu zaključuje šolsko obveznost 955 osmošolcev in 89 učencev v nižjih razredih, skupno torej 1044 učencev ali skoraj za dva razreda več kot v lanskem šolskem letu. Ko so novembra lani z območne enote Republiškega zavoda

za zaposlovanje v Sevnici anketirali 1012 učencev v poklicnih namehah za vpis v šolsko leto 1994/95, se jih 84 ni opredelilo, za nadaljnje šolanje pa se je odločilo 899 učencev. Največ (550) osmošolcev bi nadaljevalo na štiri letnih šolah, najraje na gimnaziji (189). Bistveno več namer kot leto poprej je za poklice ekonomski tehnik, zdravstveni tehnik, elektrotehnik, elektroniki in turistični tehnik, najbolj pa je usahnilo zanimanje za poklica policista in strojnega tehnika.

Med triletnimi poklici so za osmošolce najbolj zanimivi prodajalec, avtomehanik in frizer. Pri slednjem poklicu je porast namer največji. Za šolanje na srednjih šolah v posavski regiji se je v anketi odločilo 378 učencev, za šolanje izven Posavja pa 521. Največ (216) mladih Posavcev bi želelo nadaljevati šolanje na novomeških srednjih šolah. P. P.

LITERARNI VEČER

METLIKA - V petek, 25. marca, bo v tukajšnji Ljudski knjižnici literarni večer, na katerem bodo predstavili knjigo "Vojna iz ljubezni" pisateljice Marje Vogrič iz Kopa. Ob 18. uri bo predstavitev za mladino, poleg tega pa še ogled video filma "Molitev nekega psa" ter pogovor o knjigi in filmu. Ob 19. uri pa si bodo odrasli ogledali film "Ko je bilo najtežje biti človek" ter pogovor o knjigi Vogričeve.

Umetnost tokrat nekoliko drugače

V Črnomlju so ustanovili KUD "Artoteka Bela krajina" - Za kulturno življenje na višji ravni - Novost je izposoja umetniških del - Predsednik akademski kipar Jože Vrščaj

ČRNOMELJ - Pretekli teden so v Črnomlju ustanovili kulturno-umetniško društvo "Artoteka Bela krajina", katerega cilj je ustvariti pogoje in primerne vzdušje, v katerem bi se belokranjsko kulturno življenje bolj razvijalo. Vendar bi to lahko dosegli s skupnimi močmi ne le vsi umetniki, ampak tudi ostali, ki želijo, da bi kulturno življenje dvignili na višjo raven. Sedež društva je v Špeličevi hiši v Črnomlju, v bližini cerkve sv. Duha.

Ideja o ustanovitvi tovrstnega društva je stara že nekaj časa, zanjo pa je Belokranjce navdušil Dirk Heij, nizozemski umetnik, ki že nekaj časa živi v Beli krajini. Najprej so sicer razmišljali, da bi društvo zajemalo le likovno področje, pozneje pa so prišli do zamisli, da bi lahko razvijali tudi druge kulturne dejavnosti. Res, da je iniciativni odbor za ustanovitev društva naletel tudi na pomisleke in ugovore, češ da imajo v Črnomlju že

KOMEDIJA ZA PRAZNIK MATER

ČRNOMELJ, SEMIČ - Občinski odbor SKD Črnomelj pripravlja ob materinskem dnevu v soboto, 26. marca, ob 19. uri v kulturnem domu v Semiču in v nedeljo, 27. marca, ob 16. uri v kulturnem domu v Črnomlju gostovanje dramske skupine KUD Predoslje pri Kranju. Nastopili bodo z Molierovo komedijo "Scapinove skrivnosti". Vstopnine ne bo. Vabilo velja vsem, posebno pa materam.

Jože Vrščaj, predsednik KUD Artoteka Bela krajina

ZKO in Glasbeno mladino Bele krajine in da se bodo dejavnosti podvajale. Temu ustanovitelji društva sicer niso oporekali, vendar so si Artoteko zamislili kot nekakšen okvir, v katerem bo živela pač tista dejavnost, ki jo bodo zmoini in sposobni razvijati.

Glavni namen društva je pomagati samostojnim kulturnim delavcem in ljubiteljskim ustvarjalcem pri trženju njihovih del in programov, potem zbiranje muzejskega gradiva s področja kulture in umetnosti ter prizadevanja za gradnjo večnamenskih prostorov za

kulturno dejavnost v Beli krajini. Predvsem si nameravajo v Artoteki prizadevati za boljši materialni položaj samostojnih kulturnih delavcev. Organizirali bodo različne kulturne prireditve, odkupovali, iz-

● Na ustanovnem zboru so izvolili vodstvo društva. Predsednik je postal akademski kipar Jože Vrščaj, tajnika pa Janja Heij Turšek. Po Vrščajevih besedah je bil zasnovan za ustanovitev Artoteke sicer belokranjski bienale, ker pa želijo predstaviti svoja dela bolj redno in ne le vsaki dve leti, je prav Artoteka enkratna prilžnost, da se bodo umetniki lahko predstavljali bolj kontinuirano. Z izposojami bodo njihova dela dostopna marsikomu, ki si jih sicer ne bi mogel kupiti. Kot je povadala pobudnik Artoteke Dirk Heij, pa je prav posoja umetniških del namesto prodaje, kar je v Sloveniji sicer novost, pomembna za sodelovanje ne le med likovniki, temveč med vsemi, ki lahko naredijo kaj več za umetnost.

posojali, prodajali in posredovali umetniška dela in programe. Izdajali in tržili bodo publikacije ter organizirali umetniške kolonije in delavnice ali vsaj sodelovali pri pripravah. M. BEZEK-JAKŠE

Z MINISTROM GABROM O ŠOLAH

KOČEVJE - Minister dr. Slavko Gaber se je minuli petek pogovarjal s kočevskimi šolniki, in sicer predvsem o posodabljanju in gradnji šol ter šolskih objektov na Kočevskem. Gre za gradnjo nove osnovne šole v Kočevju, gradnjo telovadnice pri šoli v Stari Cerkvi in prenovo gimnazijske stavbe v Kočevju, poleg tega pa še za nadaljevanje posodabljanja in širitve šole v Fari. Več prihodnjč.

S. SIMČIČ

Srebrna Cankarjeva priznanja

Tekmovanje v znanju slovenskega jezika

DOLENJSKE TOPLICE - Tu je bilo 12. marca medobčinsko tekmovanje v znanju slovenskega jezika za Cankarjevo priznanje. Udeležilo se ga je sto pet tekmovalk in tekmovalcev iz tridesetih osnovnih šol (I. stopnja), 12 tekmovalcev iz 1. in 2. letnikov srednjih šol (II. stopnja) in 2 tekmovalki iz 3. oz. 4. letnikov srednjih šol (III. stopnja). Za osvojitev srebrnega Cankarjevega priznanja je bilo potrebno doseči 75 odst. točk. To je uspelo enainštiridesetim osnovnošolcem ter petim srednješolkam. Najboljši se bodo v soboto, 26. marca, v Ljubljani udeležili državnega tekmovanja. To so na I. stopnji osnovnošolci Petra Lipar iz OŠ Grm v Novem mestu, ki je dosegla 1. mesto, Katja Plut iz OŠ Šmihel v Novem

mestu (2. mesto), Katja Jarm iz OŠ Trebnje (3. mesto), Blaž Brulc iz OŠ Stopiče (4.-5. mesto) in Urška Rataj iz OŠ Trebnje (4.-5. mesto). Na II. stopnji so to Urška Klokočar (1. mesto), Natalija Povodnik (2. mesto), obe iz Gimnazije Brežice, in Mateja Plut iz Srednje šole v Črnomlju, ki je dosegla 3. mesto.

S. SIMČIČ

DVE SREBRNI

KOČEVJE - Na regijskem tekmovanju za srebrno Cankarjevo priznanje, ki je bilo pred kratkim v Ljubljani, sta bili uspešni tudi dve učenki iz Kočevja, in sicer Simona Kovač (šola Zbora odposlancev) in Sonja Šega (šola ob Rinzi).

DOLENJSKI OKTET SLAVI 25 LET - Člani Dolenjskega okteta se lahko hvalijo, da njihov repertoar obsega več kot 180 umetnih in ljudskih pesmi, ki jih peli na več kot 600 nastopih doma in v tujini. Izdali so samostojno kaseto "Mi smo Dolenjci!" V soboto so v okviru srečanj slovenskih oktetov povabili v gos. Zagorski oktet in oktet Orfej iz Iske vasi. Obetal se je lep večer poslušanja pesni na pragu prvega pomladnega dne, žal pa je v dvorani Doma kulture pesmim praluhalno le kakih 60 obiskovalcev. Na sliki: Dolenjski oktet je v petek zapel na otvoritvi kmetijskega sejma Jožefovo 93. (Foto: J. Pavlin)

PREDAVANJE SILVE NOVLJAN - Minuli četrtek je Društvo knjižničarjev Dolenjske v prostorih Studijske knjižnice pripravilo letni zbor. Ob priložnosti so medse povabili Mimopečanko Silvo Novljan, republiško strovalko za splošnoizobraževalne knjižnice pri Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani (na sliki desno). Povedala je marsikaj zanimivega z lanske obiska v ZDA o tem, kako delajo v ameriških knjižnicah. (Foto: J. Pavlin)

PEVCI IN GODCI IZ VRTCA - V otroškem vrtcu Labod v Ločni deluje glasbena skupina, ki jo vodi Tončka Rozman. Najmlajši pevci so že nastopili z zunanje občinstvo v Krki, slišali so jih tudi že obiskovalci nekaterih drugih prireditev. Po besedah Rozmanove gre najmlajšim pevcem in instrumentalistom ki so združeni v omenjeno skupino, zelo na roke ravnateljica vrtcev Metoda Turšič razumevanje za delo tega Labodovega "ansambla" pa je izkazala tudi že prejšnja ravnateljica Olga Jukič. Glasbena skupina je nastala iz pevskega zbora, ki je pod vodstvom Tončke Rozman vadil in nastopal prej. Predstavlja poseben oddel v vrtcu; slednji ima podobnih interesnih oddelkov še nekaj, npr. naravoslovnega. Na fotografiji: glasbena skupina, sicer v nekoliko okrnjeni zasedbi, ki je navdušila babice in dedke. (Foto: L. M.)

ODLOČNE ZAHTEVE IZGNANCEV - Izboljšalo se je nas samo toliko, likor smo sami storik, "je med drugim poudarila prof. Ivica Žnidaršič iz Društva izgnancev Slovenije (DIS) na sobotnem izjemno dobro obiskanem zboru KO D. Boštanj. Žnidaršičeva je nanizala, kakšne so zahteve, tudi po gmotnem nadomestilu, za prestando trpljenje. Predsednik IO DIS Slavko Kunej pa je poudaril, da le pričakujejo, ampak zahtevajo od nove slovenske države, naj se odločno zame za njihove pravice, kajti izgnanci so bili prve žrtve etnocida na območju danje Jugoslavije. Okrog 200 izgnancev (na posnetku) je bilo ganjenih priložnostnem kulturnem sporedu, ki ga je zanje pripravil mešani pevski zbor sevnške Lisce. (Foto: P. P.)

SELITEV RIBJEGA ZARODA - Metliška ribiška družina "Kolpa" je pripraveklo soboto pripravila delovno akcijo na ribniku v Prilozju pri Krasnici. Ribiči so urejali okolico gornjega ribnika in ga nato izpraznili. Blatno dno so razkužili in večje ribe v klanglah prestavili v sosednji ribnik. Manjši ribi so razoro tako pobrali in ga v sodih zvozili v Lahinjo pri gradaškem gradu. Ko se bo v očiščen ribnik spet nabralo dovolj vode, bodo vanjo vložile nove ribe (krape) za komercialni ribolov. Na sliki so ribiči, ki prenašajo sosednjo vodo edini primerek tolstobika, sicer neavtohtone vrste ribe. (Foto: B. D.-G.)

Za kršitelje v prometu kazenske točke

Predlog zakona o prometni varnosti predvideva za voznike, ki bodo v dveh letih zbrali 18 kazenskih točk, odvzem vozniškega dovoljenja in ponovno opravljanje izpita - Nalepke za tenični pregled

LJUBLJANA - Ministrstvo za notranje zadeve je prejšnji teden v Ljubljani predstavilo delovno gradivo zakona o varnosti cestnega prometa. Precej strogi osnutek zakona do kršilcev prometnih predpisov bo šel še v javno obravnavo, konec julija pa naj bi prišel v parlament. Predvidenih je še kup novosti, vendar po vsej verjetnosti takšen, kot je predlagan, ne bo sprejet, čeprav ga snovalci zagovarjajo s konkretnimi podatki: Slovenci smo po številu mrtvih v prometnih nesrečah na drugem mestu v Evropi, zaenkrat je pred nami samo Portugalska.

Državni sekretar Andrej Šter, ki je na tiskovni konferenci predstavil delovno gradivo novega zakona o varnosti cestnega prometa, je dejal, da so prometne razmere in s tem varnost pri nas zaskrbljujoče. Menil je, da strožji zakon še ne more zagotoviti boljše varnosti, naperjen pa je predvsem proti stalnim kršiteljem, ki vozijo prehitro in s pomočjo alkohola v krvi. Novi zakon o varnosti cestnega prometa je nastajal tri leta. Snovalci pričakujejo, da bodo še pred vladno in parlamentarno razpravo dobili tehtne pripombe, ki pa bodo, kot je poudarila Jasna Hamzič z uprave za upravne zadeve pri MNZ, tudi pokazale, koliko so ljudje resnično pripravljeni storiti za svojo varnost. Za pripravo zakona so preučili vse podobne zakone držav, ki mejijo z nami, in nemškega, sedaj pa pregledujejo še točkovni sistem, kakršnega imajo na Nizozemskem, v Franciji in Veliki Britaniji.

Novosti policijskega dela zakonskega besedila je razložil Franc Kozel, načelnik oddelka za varnost cestnega prometa v upravi policije MNZ. Poudaril je, da bodo v bodoče imele na področju varnosti pristojnosti tudi lokalne samouprave. Po

novem zakonu naj bi razmejevali med motornim kolesom, kolesom z motorjem in kolesom s pomožnim motorjem. Novost je tudi, da bo obvezna vožnja s prižganimi selektivnimi lučmi. Za gospodarske vožnje zakon predvideva krajevne ceste, kolo voze in gozdne poti. Po novem pa predvideva kazni tudi za lastnike vprežnih živali, če jih bodo s tvorom preobremenili. Parkirana vozila, ki

bodo ovirala javne in druge pomembne prireditve, na katere bodo občani predčasno opozorjeni, bodo odstranili, seveda na lastnikov račun. Omejitev prometa bo veljala ne le v času poledice in sneženja, ampak tudi v času burje. Veliko pripomb pa bodo verjetno imeli ljubitelji cestnohitrostnih dirk, saj jih osnutek zakona prepoveduje, tako kot so jih na pobudo

posledicami prometne nesreče.

Kdor bo vozil 15 do 30 km/h več, kot je dovoljena hitrost, in je oviral promet, si bo za to prislužil 4 kazenske točke in 20 tisočakov denarne kazni, če pa bo poleg tega imel v krvi še od 0,3 do 0,5 g alkohola na liter krvi, se mu bo število kazenskih točk podvojilo na 8. Voznik naj bi od policista dobil zapisnik, iz katerega bosta razvidna število kazenskih točk in denarna kazen. Novost je tudi to, da policisti na kraju samem ne bodo imeli več opravka z denarjem, kazni se bodo plačevale s položnicami. V zakonu je tudi predlog za dodatno točkovanje za tiste, ki ne plačujejo redno kazni ali se ne odzivajo na poziv državnih organov. Za nespoštovanje pa ne bo grozi le odvzem vozniškega dovoljenja, ampak tudi zaporna kazen.

O novostih na področju registracije vozil je spregovoril Jakob Hvastja iz uprave za upravne zadeve pri MNZ. Po novem bodo prometna dovoljenja z neomejeno veljavnostjo, vendar ne bomo mogli voziti po cestah, če na vozilu ne bomo imeli veljavne nalepke o tehničnem pregledu. Če bodo policisti na cesti odkrili vozilo, ki ni tehnično brezhibno, se voznik z njim ne bo smel voziti do ponovnega tehničnega pregleda vozila. Ta ukrep pa bo začel veljati, ko bodo tehnični pregledi računalniško vodeni.

J. DORNIŽ

S KLJUČI POŠKODOVALA LAK NA AVTOMOBILU

NOVO MESTO - 45-letna J. Z. iz Novega mesta je osumljena, da je 8. marca zjutraj na parkirnem prostoru v Ulici Slavka Gruma s ključem poškodovala lak na osebem avtomobilu B. B. iz Novega mesta in ji povzročila za okrog 45.000 tolarjev škode. J. Z. je osumljena, da je storila več takih dejanj in v zvezi s tem policisti še zbirajo obvestila.

● Za voznike najbolj zanimiv del novega zakona, ki govori o kazenskih določbah, je predstavil Marko Pirjevec, višji policijski inšpektor pri MNZ. Voznik, ki bo v roku dveh let naredil 18 kazenskih točk, bo za dve leti ovržen dovojen. Kdor bo dosegel 14 točk (pri 14 in 18 zbranih točkah ga je dolžna obvestiti tudi policija), bo lahko od državnega organa zahteval, da ga temeljito izpraša o varnosti cestnega prometa, in se mu polovica točk lahko izbriše. Kazenske točke se izbrišejo po dveh letih, če jih izreče policist, po štirih letih, če jih izreče sodnik za prekrške s pravomočno sodbo, in po petih letih, če so bile izrečene v kazenski obsodbi.

zelenih že prepovedali v zahodnoevropskih državah. Po novem bo policija obravnavala tri kategorije prometnih nesreč: nesreče z gmotno škodo, nesreče s poškodovanimi ter nesreče z mrtvimi oz. hudo poškodovanimi, ki v roku 30 dni umrejo za

Policisti veterani v združenju

V soboto bo v Novem mestu ustanovna skupščina Združenja Sever, ki bo združevala policiste, ki so sodelovali pri osamosvajanju Slovenije - Opozoriti na njihovo vlogo

NOVO MESTO - V soboto, 26. marca, ob 16. uri popoldan bo v novomeškem Domu kulture ustanovna skupščina Združenja Sever, ki bo združevalo delavce organov za notranje zadeve iz cele Slovenije, ki so v času od 1. decembra leta 1989 do 26. oktobra leta 1992 aktivno sodelovali v procesih osamosvajanja naše države in tudi tiste posameznike, ki so jim pri tem pomagali.

Iniciativni vodja Davorin Bratuš, sicer višji inšpektor pri MNZ v Ljubljani, pravi, da nameravajo z združenjem opozoriti na vlogo, ki jo je slovenska policija odigrala pri osamosvajanju v desetdnevni vojni in tudi že pred tem, npr., ko je za 1. december leta 1989 preprečila prihod srbskih mitingarjev v Slovenijo. Poleg tega želijo ohraniti vso dokumentacijo iz tistih časov, kajti opažajo, da se je ponekod že začela izgubljati, prav

tako nameravajo pristojnim organom predlagati podelitev priznanj najbolj zasluznim policistom, pomagali pa bodo tudi policistom, ki so bili v vojni ranjeni.

Lani poleti je bil ustanovljen iniciativni odbor manevrske strukture narodne zaščite. Na sestanek so bili povabljeni vsi predstavniki narodne strukture, tudi policisti, vendar ker se z nekaterimi cilji iniciativnega odbora niso strinjali, k njim niso pristopili. Predstavniki policistov so se odločili, da ustanovijo svoje združenje veteranov, saj so menili, da je bil pomemben mejnik pri osamosvajanju Slovenije 1. december 1989, ko so policisti preprečili prihod mitingarjev resnice v Slovenijo; njihova tedanja akcija se je imenovala Sever in po njej tudi ime združenja. Dejansko pa se je slovenska policija, takrat še milica, začela odcepjati od jugoslovanske milice že poleti leta 1989, ko slovenski policisti, ki so bili poslani na Kosovo, niso hoteli iti nad stakajoče delavce v rudniku.

Davorin Bratuš poudarja, da ustanovitev policijske organizacije vete-

mokratskih procesov za osamosvajanje Slovenije in v času vojne. Včlanili se bodo lahko tudi vsi tisti, ki so pri tem policistom pomagali, potem ožji sorodniki padlih policistov, kot častni člani pa bodo lahko v organizaciji tudi tuji državljani oz. poli-

● V soboto, 26. marca, ko bo v Novem mestu ustanovljena skupščina Združenja Sever, bo ob 18. uri pred zavarovalnico Tilia igrala policijska godba, ob 19. uri bo v prostorih zavarovalnice Tilia otvoritev razstave, kjer bo razstavljenih 120 fotografij policistov v akciji med desetdnevno vojno, ob 20. uri pa bo v športni dvorani Marof osrednja prireditev, na kateri bodo sodelovali policijski orkester, igralec Polde Bibič, Šentjernejski oktet in drugi.

cisti sosednjih držav, ki so jim v času vojne prav tako pomagali," pravi Bratuš.

J. DORNIŽ

Še vedno velika nevarnost požarov

Za nevarno požiganje 10 tisočakov kazni

NOVO MESTO - V prejšnji številki smo že opozarjali na nevarnost pred požari, ker nekateri še vedno radi pri pomladanskem čiščenju njiv in pašnikov požigajo suho travo, čeprav strokovnjaki dokazujejo, da takšno početje poškoduje koreninski sistem rastlin, uniči pa tudi mikroorganizme in živali na tem prostoru. 14. marca je Republiška uprava za zaščito in reševanje zaradi suhega, toplega in vetrovnega vremena razglasila povečano nevarnost pred požari v celi Sloveniji, ki bo veljala vse do preklka.

Inšpektor za varstvo pred požarom na novomeški Upravi inšpekcijskih služb Milan Bevec pojasnjuje, da je v času povečane požarne ogroženosti prepovedano kuriti, sežigati ali uporabljati odprti ogenj v naravi ter puščati ali odmetavati goreče in druge predmete ali snovi, ki lahko povzročijo požar. Izjemoma je kurjenje dovoljeno polnoletnim osebam, če so izpolnjeni vsi ukrepi za preprečitev nastanka požara (če je kurišče obdano z negorljivim materialom, če je okrog kurišča očiščeno vseh gorljivih snovi, če so drevesa oddaljena najmanj 10 m, gozd najmanj 50 m, itd.) in če je predhodno za to dala dovoljenje pristojna požarna inšpekcija.

Za vse tiste, ki ne upoštevajo teh uredb in požigajo v času, ko je to strogo prepovedano, je predvidena denarna kazen; za posameznika najmanj 10.000 tolarjev, za pravno osebo, ki stori ta prekršek, ko opravlja svojo dejavnost, pa najmanj 250.000 tolarjev. Sicer pa požarni inšpektor Bevec meni, da je nevarnih požiganj iz leta v leto manj tudi zaradi osveščenosti. Nekoliko več požigov je še vedno v Beli krajini, kjer še požigajo pretežno starejši ljudje, medtem ko so mladi že uvideli, da s tem ne bodo izboljšali travne rasti.

J. D.

● V Krškem je bila 18. marca ustanovljena Posavska regijska organizacija Združenja Sever. Ustanovne skupščine v Novem mestu se bodo udeležili izvoljeni predstavniki iz vseh policijskih postaj in notranjeorganizacijskih enot v UNZ Krško. Za predsednika Združenja Sever v Posavju so izvolili Andreja Bobeka.

ranov ne pomeni rivalstva med njimi in združenjem veteranov vojne za Slovenijo, ter upa, da bodo dobro sodelovali. Na zadnjih sestankih, ko so pripravljali statut združenja, so se največ pogovarjali o pogojih za članstvo. "V Združenje Sever, ki je nepolitična in prostovoljna organizacija, se bodo lahko včlanili vsi policisti, redni in rezervni policisti ter sedaj že upokojeni policisti, ki so v času med 1. decembrom 1989 in 26. oktobrom leta 1992 sodelovali pri zaščiti de-

Davorin Bratuš

PO DOLENJSKI DEŽELI

● Nepripravu, ki je sredi prejšnjega tedna opazoval vitrino trgovine Agro, d.o.o., v Novem mestu, sta bili motorni žagi, ki sta bili tam razstavljeni, tako vseč, da jih ju ukradel in trgovino s tem oškodoval za več kot 100 tisočakov.

● Nekje izginega žagi, drugje pa umetno gnojilo. V noči na 20. marec je nepripravil izpred hleva B. P. iz Črnomlja ukradel 5 vreč gnojila, vrednih 7 tisočakov.

● V Stranski vasi pa si je kurji tat zaželel puranje mesa. Iz hleva I. P. iz Stranske vasi sta z njim neznano kam izginila puran in dve puri. Perjad naj bi bila vredna najmanj 10 tisočakov.

● Madoletnik iz Zabukovja, ki je osumljen, da je nekje decembra ali januarja v Zdravstvenem domu v Trebnjem pri zdravniškem pregledu ukradel njihovo štampiljko, dokazuje, da so potrebe zmikavov različne. Problem je, ker jih vedno zadovoljujejo na račun drugega.

LAŽNI KRIMINALIST

BREŽICE - 21-letni Stanislav F. iz Župeleca v brežiški občini je utemeljeno osumljen, da je storil kaznivo dejanje lažnega izdajanja za uradno osebo. Od 12. januarja do 18. marca se je Ivanki V. iz Jereslavca predstavil kot kriminalist UNZ Krško, ki raziskuje ponarejene tolarje. Ob tretjem obisku pri Ivanki je ženski vzlet denarnico, v kateri je imela 5000 tolarjev in osebne dokumente.

ODNESEL HRANO IN VRTALNI STROJČEK

VIŠEJEC - 13. marca je neznanec v Višejcu vlomil v stanovanjsko hišo ter ukradel hrano, kavo in električni vrtalni strojček. Lastnika F. M. je oškodoval za okrog 60 tisočakov.

TRAKTORISTA VRGLO IZ TRAKTORJA

KRŠKO - 19. marca ob 17.50 se je po makedamski cesti od Planine proti Dolu s traktorjem peljal 35-letni Jože Juratovac iz Brezja v Podbočju. Približno 300 m pred domačim naseljem na ravnem delu ceste je zapeljal na desno bankino, po njej peljal še 8 metrov in skušal traktor spraviti nazaj na cesto, vendar ga je potegnilo v desno. Prevrnil se je po nasipu in obstal na desnem boku. Pri prevračanju je Juratovca vrglo iz kabine, ko je padel na travnik, mu je zlomilo tilnik.

Zaradi besed v zapor?

Novinarju brežiškega radia 40 tisočakov kazni - Razzallitve ga je obdolžil someščan Ivan Tomše

BREŽICE - Pretekli petek je brežiška enota novomeškega temeljnega sodišča kaznovala novinarja Radia Posavje, studio Brežice, Franca Babiča z denarno kaznijo 40 tisoč tolarjev in poravnavo stroškov odvetniku zasebnega tožilca Ivana Tomšeta. Sodba še ni pravomočna, saj se obe strani nanjo lahko pritožita. Brežičan Tomše je s pomočjo odvetnika Dušana Puha iz Kopra sodišču dokazoval, da ga je omenjeni novinar razzallil in o njem trdil ter raznašal nekaj, kar lahko škoduje njegovi časti in dobremu imenu.

Sporen je bil Babičev novinarski prispevek na lokalnem radiu konec maja lanskega leta. Na sodišču so ves čas govorili o poročilu, čeprav novinar in njegovo uredništvo prispevek uvrščata v zvrst komentarjev. Obtožnica je obsegala štiri točke v prispevku o problematiki radioaktivnih odpadkov, v katerem je novinar Babič omenjal tudi Tomšeta, predstavnika stranke Zelenih in predsednika parlamentarne komisije za proučevanje okoliščin okrog gradnje jedrske elektrarne v Krškem.

Tri točke obtožnice, v katerih Babič ocenjuje in podaja svoje mnenje o delu omenjene komisije in njenega predsednika Tomšeta, je sodnica Albina Krulc

zavrnila zaradi napačne procedure, medtem ko je bil zaradi ene točke obtožnice novinar obsojen na že omenjeno kazen po drugi točki 106. člena kazenskega zakonika RS. Citiramo sporni odstavek: "Dokument tudi ponovno opozarja na vse pomanjkljivosti in probleme v zvezi z zapiranjem jedrske..., toda kaže, da je to zlasti za liderje slovenskih Zelenih prehud zalogaj in se rajši ukvarja s senco, ki je pogojena s sončnim oziroma oblačnim vremenom..."

Ivan Tomše se je prepoznal med liderji Zelenih in smatra citirane

● Naš novinarski kolega Franci Babič pričakuje, da se bosta z odvetnikom Dragom Demšarjem tokrat v obrambi oprla tudi na dejstvo, da so bile sporne ocene izrečene v komentarju, to je v novinarski zvrsti avtorskega značaja, katere prvi namen je podati avtorjeve poglede na problematiko. Sam se ne čuti krivega in je že napovedal, da bo v primeru, če njegova pritožba ne bo ugodno rešena, odslužil odrejeno kazen v zaporu.

besede za žalitev, njegovo obtožbo pa je na prvi stopnji torej potrdilo tudi sodišče. Obe stranki sta že napovedali vložitev pritožbe na višje sodišče v Ljubljani.

B. D.-G.

POTA IN STRAN POTLA

dežurni poročajo

UKRADEL AKUMULATOR - V času od 12. do 14. marca je neznanec na gradbišču regionalne ceste priure - Škocjan v valjarja odmontiral akumulator ter s tem napravil za 21 tisočakov škode.

OB JAKNO - 11. marca je neznanec garderobe osnovne šole Loka v Črnomlju ukradel novo jakno ter s tem oškodoval dijaka iz Petrove vasi za 8 tisočakov.

IZ JUGA ODRGALA ŽAROMET - 15. marca sta neznanca v Črnomlju v Ulici Mirana Jarca z osebne avtomobila znamke Jugo odrgala promet ter lastnika Z. B. iz Črnomlja oškodovala za okoli 4 tisočake.

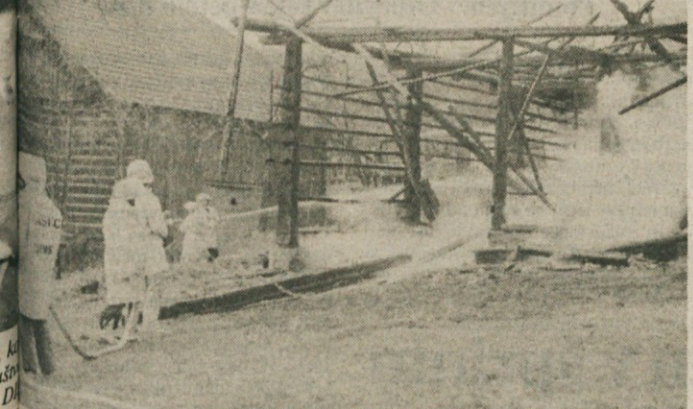
TAT V KPD DOB - 15. marca je v arderobi delavnice v KPD Dob S. H., je na prestajanju zaporne kazni, ukradel 5.130 tolarjev. Istega dne je neznan storilec prišel tudi v sobo KPD ob ter B. M. iz hlač vzel 3 tisočake.

DIJAKU UKRADEL MOTORNO KOL - 16. marca je neznanec izpred ednje kmetijske šole na Bajnofu v novem mestu ukradel motorno kolo s tem oškodoval dijaka iz Ždinje vasi okoli 50.000 tolarjev.

VLOMIL V AVTO IN UKRADEL TORADIO - V času od 19. do 20. marca je neznanec na parkirnem prostoru Splošne bolnišnice v Novem mestu vlomil v osebni avto, last M. K. iz Novega mesta, ter ji ukradel avtoradio in telefon. S tem jo je oškodoval za 1000 tolarjev.

V NOVEM MESTU KRADLI OPEL VECTRO

NOVO MESTO - V noči na 20. marec je neznan storilec na parkirnem prostoru v Ulici Slavka Gruma v Novem mestu ukradel osebni avto znamke Opel Vectra, ki ima registracijsko številko NM 176 698 in je rumeno rdeče kovinske barve. S tem je lastnika V. B. iz Novega mesta oškodoval za 1.700.000 tolarjev. Uprava za notranje zadeve Novo mesto prosi občane, ki bi karkoli vedeli o ukradenem avtomobilu, da to sporoče telefonsko številko 92.

OTROŠKA IGRA UPEPELILA KOZOLEC - Otroška igra je po vsej verjetnosti prok, da se je v soboto ob 11.45 vnelo seno na kozolcu Jožeta Hočevarja iz Zvirč. Pravi voznik, ki je prišel na pomoč, je vnelo 20 m visok plamen, ki je ogrožal sosednjo hišo in bližnji kozolec, kjer se je vnela razvalnica, ki pa so jo gasilci še pravočasno pogasili. K sreči so gasilcem iz Zvirč iz sosednjih Strug kmalu prihitali na pomoč Žužemberčani, saj je žvirški hidrant presušil že po nekaj minutah gašenja. Za njimi so prišli na kraj požara še gasilci iz Hinj, Rebrj, Dvora in Novega mesta, saj je zaradi suhega vremena in vedno močnega vetra obstajala možnost, da se požar razširi na celo vasi. (Foto: Vidmar)

KRONIKA NESREČ

PREHITRO V OSTER OVINEK - Policijski policisti so 15. marca ob 14. uri na lokalni cesti Impoljca - Rovišče pri kratko obravnavali prometno nesrečo, ki je pripetila zaradi neprimerne hitrosti in vožnje pod vplivom alkohola. 17-letni Z. s Senovega se je z osebnim avtomobilom peljal iz smeri Impoljce proti Grajskemu trgu v Žužemberku. Ko je pripeljal po Baragovi cesti, ga je zaradi neprimerne hitrosti zaneslo po travnatem klancu navzdol, kjer sta se s sopotnikom prevrnila. V nezgodi sta se voznik in 17-letni sopotnik Bogdan L., prav tako iz Žužemberka, hudo poškodovata. Zdravita se v novomeški bolnišnici.

nišnici. Po nestrokovni oceni je na vozilu nastalo za 70.000 tolarjev materialne škode.

ZARADI HITRE VOŽNJE STA SE PREVRNILA - 19. marca ob 18. uri se je 17-letni Borut M. iz Žužemberka peljal s kolesom z motorjem od Cviblja proti Grajskemu trgu v Žužemberku. Ko je pripeljal po Baragovi cesti, ga je zaradi neprimerne hitrosti zaneslo po travnatem klancu navzdol, kjer sta se s sopotnikom prevrnila. V nezgodi sta se voznik in 17-letni sopotnik Bogdan L., prav tako iz Žužemberka, hudo poškodovata. Zdravita se v novomeški bolnišnici.

J. D.

Gaj se je spotaknil

Prvi spomladanski poraz kočevskih nogometašev

KOČEVJE - Nogometaši kočevskega Gaja so prvo tekmo spomladanskega dela sezone izgubili v gosteh proti nekdanjemu prvligašu Zagorju. V prvem polčasu sta bili obe ekipi povsem izenačeni, edini zadetek pa je po hudi napaki kočevske obrambe v 15. minuti dosegel Grčar.

Cel drugi polčas so Kočevci silovito napadali in imeli vrsto priložnosti za doseg zadetka, vendar jih niso izkoristili. Svoje je k neučinkovitosti Gaja dodal tudi mariborski sodnik Lacković, ki je imel pri dosojanju prekrškov dvojna merila. Po očitnih prekrških domačega vratarja nad Struno in Vujičem bi moral dosoditi enajstmetrovki, česar pa ni storil. Kljub temu so nogometaši Gaja iskali vzroke za poraz predvsem v svojih vrstah, čeprav razlogov za paniko še ni, saj so še vedno na prvem mestu drugoligaške lestvice, ki pa ga lahko izgubijo že na naslednji tekmi, ko bodo v Turnišču igrali proti drugouvrščenemu RCS Gramatexu.

M. G.

ŠAHOVSKE NOVICE

MIRNA PEČ - Na ekipnem področnem prvenstvu v šahu za osnovne šole so pri deklicah, dekletih in fantih zmagali šahisti Starega trga ob Kolpi, pri dečkih pa so bili najboljši Mirnopolčani. Zmagovalne ekipe so se uvrstile na državno prvenstvo.

SEVNICA - Na marčevskem klubskem hitropoteznem turnirju SK Milan Majcen iz Sevnice je zmagal Bojan Kuzmič, v skupnem seštevku pa vodi Zvonko Mesojevec, ki je bil tokrat drugi, februarja pa prvi.

SEVNICA - Mednarodni mojster Zvonimir Meštrovič je v sevniškem beguncem centru odigral simultanko z 12 šahisti iz Sevnice in begunci, ki imajo v svojem centru zelo močno šahovsko sekcijo. Meštrovič je na 10 deskah zmagal, izgubil pa je s Sevnčanom Janikom Blasom in 50-letnim beguncem Efrahimom Bekričem.

CRNOMELJ - Na belokranjskem prvenstvu v hitropoteznem šahu je zmagal Uroš Kobe nad Stariho, Bujničem, Udovcem in T. Kobetom.

V Gami je zapihal svež veter

V Gami zamenjali trenerja - Vrnitev izkušenih igralcev - Malo je manjkalo do presenečenja - Večji del tekme proti prvouvrščenemu Braniku so vodile Novomeščanke

NOVO MESTO - Novomeški ljubitelji rokometu, ki so ekipo ženskega rokometnega kluba Gama že videli izven prve lige, so po tekmi s še neporaženim mariborskim Branikom spet optimistično razpoloženi. Ekipa je pred začetkom drugega dela prvenstva bele skupine 1. rokometne lige končno dobila sponzorja, družinsko podjetje Gama, ki pa ni bilo pripravljeno vlagati v razpadajoče moštvo.

Od rokometnega kluba so v Gami zahtevali spremembe, ki bi ekipi zagotovile obstanek v prvi ligi. Po porazih v Mariboru, Velenju in Žalcu in izgubljeni točki na domači tekmi s Piranom je Vojislava Stojšina na trenerskem stolčku zamenjal Jože Mitag, ki je v ekipo spet privabil izkušene igralke.

Da je bila to dobra "poslovna" poteza Gama, se je izkazalo že na sobotni tekmi s še neporaženim Branikom, kjer je le malo manjkalo do velikega presenečenja. Že v prvih minutah je bilo jasno, da to ni več ista ekipa. S čvrsto in gibljivo obrambo so presenetile Mariborčanke, v napadu pa so Novomeščanke delovale organizirano, z dobro izdelanimi akcijami dosegale zadetke in držale korak z gostjami. Sredi zelo izenačenega prvega polčasa so Novomeščanke prvič povedle (7:6) in končale prvi del igre z minimalno prednostjo 11:10.

V drugem polčasu so Novomeščanke zaigrale še bolje in si hitro priborile 3 zadetke prednosti. Žal jim je proti koncu srečanja začelo zmanjkovati moči, njihovo nervozno pa so izkušene Mariborčanke na čelu z Ines Černe izkoristile in 6 minut pred koncem prvič po dolgem času prevzele vodstvo (18:19). Še minuto pred koncem je bil izid izenačen 20:20, potem pa so Novomeščanke, ki so si preveč želele zmage, pripravile dva napada, kar so gostje kaznovale z zadetkoma in zmagale z 22:20. Zadetke za Gama so dosegle: Turkova 7, Veseličeva 4, Derčarjeva 3, Hvalova 2 ter Klojučarjeva, Bračičeva,

Pavičeva točka za Krko Novoterm

Junak tekme med Krko Novotermom in novogoriškim Hitom je bil domači vratar Pavič - Boljša igra novomeških nogometašev - Vsi upi Novomeščanov še niso pokopani

NOVO MESTO - Točka, ki so jo nogometaši Krke Novoterma osvojili proti Hitu iz Nove Gorice, v boju za obstanek ne pomeni veliko, saj s tem niso zmanjšali zaostanka za Mavrico in Primorjem, ki sta v zadnjem krogu tudi osvojila po eno točko. Precej več pomeni boljša igra, ki že kaže napredek novekeškega moštva.

Novogoričani so prišli v Novo mesto po zmagi in se niso umaknili v obrambo, kot je navada pri moštvih, ki želijo v gosteh osvojiti le točko, temveč so skozi celo tekmo pritiskali na vrata

domačega vratarja Paviča. Prvi polčas je minil v znaku izenačene igre, Vukadin in Gruden sta imela dve priložnosti, vendar je bil gostujoči vratar Volk obkrožen na mestu. 10 minut pred koncem

polčasa se je poškodoval Zamida, tako da so Novomeščani 7 minut igral z 10 igralci.

Drugi polčas je prinesel vrsto razburljivih trenutkov. V 7. minuti je po protinapadu Novomeščanov Perše z roba kazenskega prostora streljal mimo gola. Sredi drugega polčasa so gostje silovito napadli in le po zaslugi Ivica Paviča je ostala domača mreža nedotaknjena. V 62. minuti je z roba kazenskega prostora močno streljal Dovžak; Pavič je njegov strel ubranil, odbita žoga je prišla do Goga, ki je še enkrat streljal, Pavič pa je z zadnjimi močmi izbil žogo v kot. Le minuto za tem je imel Goga po protinapadu Novogoričanov še eno priložnost, a je bil Pavič spet na pravem mestu. V 67. minuti so imeli gostje še zadnjo resno priložnost, da iz Novega mesta odnesejo obe točki. Srebrnič je močno streljal z 20 m, vendar Paviča tudi tokrat ni mogel premagati.

Najresnejšo priložnost za prvi spomladanski zadetek so imeli Novomeščani 9 minut pred koncem srečanja. Ntoko je po protinapadu lepo podal pred gol Primcu, ki pa se med dvema obrambnima igralcema Hita ni najbolje znašel. Vendar je žoga padla gostujočemu vratarju iz rok in Primc jo je potisnil proti голу, Prelogar, nekdanji igralec Studia D pa jo je v zadnjem trenutku izbil iz igrišča in s tem preprečil pomembno zmago Novomeščanov, ki bodo v naslednjem krogu gostovali pri Živilih v Naklem.

I. V.

MARADONA - Nogometašem Krke Novoterma bi zmaga nad Hitom pršla zelo prav v boju za obstanek, čeprav morajo biti tudi s točko zelo zadovoljni. Tokrat je v začetni postavi zaigral tudi Snežan Vrhovac (8), ki je zelo priljubljen med novomeškimi navijači, saj precej spominja na Argentinca Maradono. (Foto: I. V.)

Novomeščanke brez težav

Novomeške odbojkarice zlahka premagale prve konkurentke - Ugoden razplet na drugih tekmah

NOVO MESTO - Novomeške odbojkarice so na drugi tekmi play outa prve odbojcarske lige doma brez težav premagale novogoriški HIT Casino, ki jim je bil od vseh ekip na lestvici še najbližje. Srečanje, ki so se ga Novomeščanke celo nekoliko bale, je trajalo le dobrih štirideset minut. Prva dva niza so dobile s 15:6 in 15:5. Nekoliko se jim je zataknilo le v začetku tretjega niza, ko so gostje povedle že s 5:0, to pa je bilo tudi vse, kar so Novogoričanke pokazale. Domačin ne pričakovano vodstvo gostij ni zmedlo, nadaljevale so s svojo igro in v nekaj minutah je bilo vse odločeno. Novomeščanke so dobile zadnji niz s 15:8.

Ostale tekme drugega kroga play outa so se končale tako, kot to najbolj ustreza Novomeščankam. Branik in Krim, ki sta pred začetkom končnice še veljala za kandidata za uvrstitev v A 1 ligo, sta izgubila proti zadnjevrščenima Taboru in Mislinji in za Novim

mestom zaostajata že 8 oz. 10 točk, medtem ko zaostajajo Novogoričanke, ki imajo ob Novomeščankah še največ možnosti za A 1 ligo, 4 točke. Tretjo tekmo končnice so Novomeščanke odigrale že včeraj v gosteh pri Krimu, v soboto ob 17. uri pa bodo doma igrale z Branikom.

Vendar vsega le še ni konec, saj Novomeščanke čaka še osem tekem do konca letošnjega prvenstva in le tri bodo igrale doma (Krim, Tabor in Branik). Večjih spodsrlajev si kljub veliki prednosti ne smejo privoščiti, preostale tekme pa lahko izkoristijo tudi za dober trening in pripravo na sezono v A 1 ligi. Ne bi bilo napak, če bi dobila več priložnosti za igro tudi dekleta, ki so večino tekem presedela na klopi (Smrketova, Hočvarjeva), ali katera izmed obetajočih mladih igralcev iz druge ekipe, ki imajo dvojno licenco.

I. V.

KOČEVKE SO IZENAČILE

KOČEVJE - Kočevske odbojkarice so na drugi tekmi play offa prve lige premagale Bled s 3:1 (8, -9, 12, 6) in s tem izenačile izid na 1:1. K uspehu je precej pripomogla Zagrebčanka Tomičeva, novinka v kočevski ekipi, ki bo najverjetneje ostala v Kočevju tudi prihodnje sezono. O uvrstitvi v naslednji krog je odločila včerajšnja tretja tekma na Bledu.

Nova poraza Kočevja in Ribnice

KOČEVJE, RIBNICA - Kočevske rokometarice nadaljujejo s serijo porazov. Po sobotnem neuspehu na tekmi z Mlinotestom (18:25) so zdrsnile na 5. mesto prvenstvene lestvice. Z Ajdovkama so igrale brez ukrajinsko-ruskega para Gorbunova-Burjakova, ki sta v prvem delu sezone predstavljali temelj igre Kočevje. Največ zadetkov za Komečevje je dosegla Dragičevićeva (7), trener pa je dal priložnost tudi mlajšim igralcem, ki so jo dobro izkoristile. Sedaj sta se tujski dokončno razšli s kočevskim klubom, ki je proti njima sprožil disciplinski postopek, ker naj bi že podpisali pogodbo z nekim drugim slovenskim klubom, zanju pa so morali Kočevci pred sezono plačati 15 tisoč nemških mark in odškodnino njunima nacionalnima zvezama.

Ribničani so na gostovanju v Litiji na tistem pričakovali zmago, s katero bi se imeli možnost za uvrstitev v play off. Ko so domačini na sobotni tekmi že po prvem polčasu vodili s 15:9, je kočevsko vodstvo na igrišče poslalo mlade rokometarice, ki sicer nastopajo v 3. ligi, in le malo je manjkalo, da bi le-ti uspeli; tekma se je namreč končala z izidom 20:18 za litijski Goldstar. Najboljši strelce v ekipi Ribnice je bil Pajnič s 7 zadetki.

M. G.

Murn odličen v šprintu

Kolesarji novomeške Krke so uspešno začeli dirko po Normandiji - Murn 2. v šprintu glavnine

NOVO MESTO - Kolesarji Krke Bogdan Fink, Uroš Murn, Srečko Glivar, Bogdan Ravbar, Boštjan Mervar in Sandi Papež te dni zastopajo Slovenijo na eni izmed največjih amaterskih etapnih dirk "Tour de Normandie" v Franciji. Moštvo vodi novomeški trener dr. Kamen Stanchev, kapetan ekipe pa je Srečko Glivar, ki napoveduje vsaj eno uvrstitev slovenskega tekmovalca med prve tri na posamezni etapi in uvrstitev enega med najboljših deset v skupni razvrstitvi na koncu dirke. Dirka ima 9 etap, na katerih bodo kolesarji prevozili 1167 km. Nastopa 19 ekip iz 15 držav, na uvodni etapi - prologu - pa je štartalo 120 kolesarjev.

Na 4,3 km dolgem prologu se nihče izmed Novomeščanov ni uvrstil med najboljših 10, česar tudi ni bilo za pričakovati, saj s sabo niso vzeli posebnih koles za kronometer. Povsem drugače so se Krkini kolesarji odrezali na prvi, 142 km dolgi etapi od Mondevilla do Molay Litryja. Na cilj je prvi pripeljal Litvanec Šaulius Sarkauskas, ki je prolog prevozil s povprečno hitrostjo 44,1 km/h, vsi Novomeščani razen Finka pa so na cilj pripeljali v glavnini, ki je imela za zmagovalcem 2 minuti in 8 sekund zaostanka.

Upanja za A 2 ni več

Kljub zmagi nad Radgono Novo mesto 92 ostaja v drugi ligi - Obetaven podmladek daje upanje

NOVO MESTO - Košarkarji Novega mesta 92 so imeli pred sobotno tekmo z Radgono le še teoretične možnosti, da se uvrstijo v A 2 ligo, zato si poraza ne bi smeli privoščiti. Novomeščani so bili prvih 15 minut srečanja nekoliko boljši in so ves čas vodili z nekaj točkami prednosti, zadnjih pet minut prvega polčasa pa so dosegli vsega 3 točke in Radgončani so odšli na odmor s 13 točkami prednosti (42:55).

Drugi polčas je minil povsem v znaku Novomeščanov, ki so po sedmih minutah izid izenačili na 60:60 in v naslednjih minutah dosegli vodstvo ter ga zadržali do konca srečanja. Radgončani so v drugem polčasu dosegli le 19 točk. V Novo mesto 92 so dosegli točke: Petrov 23 (6 trojk), Bajc 21, Kek 17, Plantan 9, Vučkovič 8 in Munih 2.

Žal tudi zadnja zmaga ni mogla pomagati Novomeščanom, da bi se uvrstili v A 2 ligo - Šoštanjska Elektra, ki bi jo teoretično še lahko prehiteli, je zmagala v Tolminu - kamor glede na svojo kakovost gotovo sodijo. To so dokazali predvsem v drugem delu sezone, ko so igrali za uvrstitev od 1. do 10. mesta. Razen prvouvrščenega Pivovarne Laško so premagali vsa moštva, ki so uvrščena pred njimi (Iskra Nova Gorica, Elek-

tra Šoštanj, Agrohit Slivnica in Odeja Marmor). Novomeščani so svojo priložnost pripravili v prvem delu sezone, ko so zaradi odsotnosti nekaterih ključnih igralcev po nepotrebnem izgubljali tekme v gosteh.

Omeniti velja, da je Novo mesto 92 eno zelo redkih slovenskih košarkarskih moštev, ki v svojih vrstah nima niti enega tujca. Vsi igralci Novega mesta 92 so se naučili igrati v novomeški pionirski košarkarski šoli, ki pod vodstvom Slavka Kovačevića vedno znova daje izredne talente. Letošnja sezona je dodobra uveljavila Simona Petrova, ki je v jeseni še ves prestrašen občasn vstopal v igro in se veselil vsakega zadetka, potem pa od Sama Plantana hitro prevzel vlogo vodje igre ter se ob koncu sezone uveljavil kot drugi najboljši strelcec ekipe. Poleg njega je to sezono trener Lalič poslal v ogenj še nekaj mladih igralcev, ki niso razočarali, novomeška mladinska in kadetska ekipa pa z uspešnimi nastopi zagotavlja, da ima košarka v Novem mestu še lepo bodočnost. Če jim ni uspelo letos, bodo prišli v A 2 ligo prihodnje leto, potem pa naj bi se jim pridružili tudi nekateri novomeški košarkarji, ki sedaj uspešno igrajo v prvligaških moštvi.

I. V.

ZMANJKALO JIM JE MOČI - Celo Joco Povšič (na sliki med udarcem preko gostujočega bloka) v zadnjem nizu ni imel dovolj moči, da bi Novomeščanom prinesel zmago na drugi tekmi play offa z Vigrosom. (Foto: I. V.)

Pomurci so imeli več moči

Pionir je izgubil tudi drugo tekmo play offa z Vigrosom Pomurjem - Odločitev šele v petem nizu

NOVO MESTO - Odbojkarji novomeškega Pionirja so pretekli petek na drugi tekmi play offa v novomeški športni dvorani šele po dobrih dveh urah in petih nizih priznali premoč Vigrosu Pomurju, ki se je s tem uvrstil med štiri najboljša slovenska odbojcarska moštva in se bo s Salonitom, Viledo in zmagovalcem tretje tekme med Olimpijo in Kamnikom potegoval za naslov državnega prvaka.

Medtem ko so prvi niz brez večjih

težav dobili gostje, so v drugem in tretjem nizu Novomeščani zaigrali tako kot zanj. Čeprav so na začetku drugega niza gostje že vodili s 5:1, so domačini izid le obrnili v svojo korist in dobili s 15:8. Tretji niz so Novomeščani po vodstvu s 5:0 dobili s 15:7, v četrtem pa so nerazumljivo popustili. Pomurci so vodili že z 12:0, ko so Novomeščani dosegli prvo in edino točko v nizu.

V petem odločilnem nizu, kjer točkujejo tudi menjave, običajno odloča tudi sreča. Tokrat so bili srečnejši gostje, ki so niz in s tem tekmo dobili 15:12. Po besedah gostujočega trenerja Čopija je tekmo odločila boljša tekna pripravljenost pomurske ekipe, upa, da bo za nasprotnika v naslednjem krogu dobila Kamnik.

Pionirju je na letošnjem prvenstvu ostal le še boj za 5. mesto. Na dve zmagi se bo pomeril s poraženecem tretje tekme med Olimpijo in Kamnikom. Takoj za tem naj bi se začeli pripraviti na novo sezono. Novo mesto pa bosta morala zapustiti Ukrajince Pavlov in Simonenko, ki v letošnji sezoni nista pokazala tistega, kar so do nju pričakovali. Ne le Pionir, tudi drugi slovenski klubi imajo slabe izkušnje s športniki nekdanje Sovjetske zveze, se bolj kot športni vadbi in tekmarjem posvečajo poslom, kot je naprimer pri prodaji avtomobilov, prekupčevanju devizami ipd.

KRŠKI PLESALCI TOKRAT V SEZANI

KRŠKO - Krška plesalca Urška Klakočar in Sebastjan Vodlan sta preteklo soboto na državnem prvenstvu v latinskoameriških plesih v Sezani prvič nastopila med mlajšimi mladinci. V močni konkurenci 43 parov iz 16 klubov sta dosegla 16. mesto in tako za seboj pustila tudi nekatere pare iz višjega B razreda. Med pionirji sta se Matija Kržan in Teja Dumenčič uvrstila na 18. ter Mitja Prah in Mateja Ganc na 22. mesto. V Društvo za plesno dejavnost Krško pričakujejo, da se bosta Urška in Sebastjan prihodnje leto uvrstila v finale državnega prvenstva.

PRIČETEK TENIŠKE SEZONE

NOVO MESTO - Teniška igrišča Portovaldu so v ponedeljek znova odprla, prvi so nanje stopili tekmovalci, njimi pa še rekreativci. Slede jim velja obvestilo, da lahko letno članarino igralnino poravnajo vsakodnevno med 16. in 19. uro na teniških igriščih ali Dolenjinski prodajalni športne opreme na Kidričevem trgu.

DOLENJSKE TOPLICE - Na jefzefovo so odprli tudi teniška igrišča Dolenjskih Toplicah, ki jih lahko rezervirate na recepciji zdravilišča.

Portoval je premajhen, svetovno prvenstvo pa blizu

Območje Portovala ne bi preneslo več športnih objektov, ki jih potrebuje Novo mesto, zato bo treba graditi drugje. Najprimernejši prostor za večnamensko športno dvorano z velodromom, ki mora biti zgrajen do svetovnega mladinskega prvenstva v kolesarjenju leta 1996, je področje nekdanjih vojaških skladišč v Žabji vasi. Bo Novo mesto sposobno uresničiti smelo zamisel kolesarjev?

Novo mesto je po številu objektov, namenjenih kulturi, športu in športni rekreaciji med večjimi mesti zanesljivo povsem na repu slovenske lestvice. Če ne upoštevamo šolskih telovadnic in odprtih igrišč ob šolah, ima le stadion, ki je šele nedavno dobil sodobno tartansko prevleko, nekaj teniških igrišč brez slačilnic in stranišč ter športno dvorano, s katero se brez sramu primerja marsikatera šolska telovadnica v krajih, ki imajo desetkrat manj prebivalcev kot Novo mesto, ki še vedno predstavlja dolenjsko metropolo in bo – če se bodo bodoče dolenjske občine s tem seveda strinjale – postalo tudi formalna prestolnica regije. Žal bo Novo mesto lahko le upravno in gospodarsko središče bodoče regije, zelo težko pa bo svojo vlogo prevzelo na področju športa in kulture.

Vse ne gre v Portoval

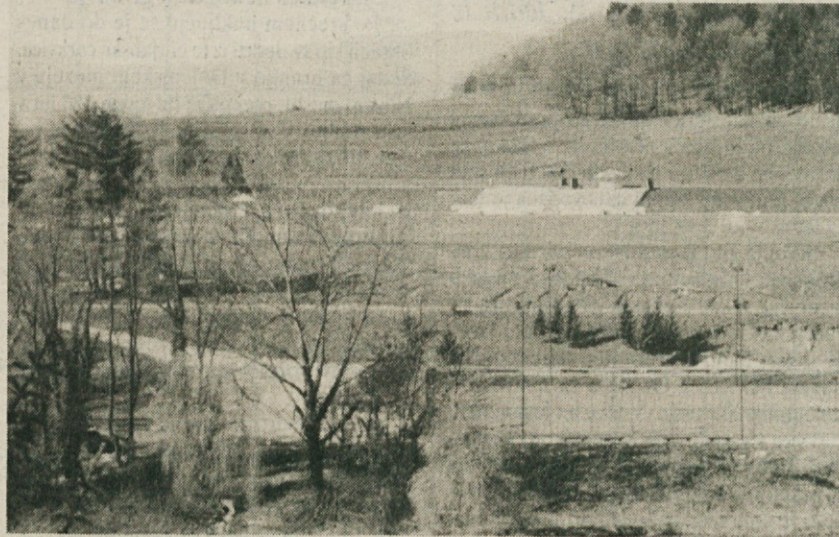
Že bežen pregled potreb športnih društev pokaže, da je območje Portovala, ki so si ga nekateri Novomeščani zamislili kot športno-rekreacijski park, kjer naj bi na enem mestu stali vsi za mesto pomembni športni objekti, veliko premajhno in preobčutljivo, da bi vanj lahko strpali vse željeno. Poleg stadiona in teniških igrišč, ki pod Portovalom že stojijo, naj bi po prvotnih zamislih v nekdanjo Portovo hosto in ob njo stlačili dve rezervni nogometni igrišči, rezervno atletsko stezo, velodrom oziroma kolesarsko dirkališče, večnamensko športno dvorano, bazen, pokrita teniška igrišča, čolnarno, podzemna parkirišča in zabavišni park, že obstoječemu stadionu pa bi dodali tribuno še na vzhodni strani. Če bi hoteli vse te objekte strpati v Portoval, bi morali vsaj velodrom, eno pomožno nogometno igrišče, pomožno atletsko stezo in zabavišni park zgraditi v kotanji sredi gozda, kar sicer ne bi pokvarilo zunanjega videza Portovala, bi pa vrezalo globoko rano v gozd, ki leži med že pozidanimi mestnimi in primestnimi griči in je velike vrednosti za mesto; varuje mestno središče in stanovanjske soseske pred industrijskim področjem z železniško postajo v Bršljini. Takemu predlogu ureditvenega načrta so se po robu postavili tako naravovarstveniki kot tudi urbanisti, ki so v tako imenovani "varianti C" predvideli le eno pomožno nogometno igrišče v podaljšku stadiona, atletsko stezo v podaljšku teniških igrišč in vzhodno tribuno, pod katero naj bi bila vkopana še športna dvorana z manjšim bazenom. Čolnarni so predvideli na Loki, ki bi bila s Portovalom povezana s pontonskim mostom, in pri črpalnišči v Irči vasi. S tem predlogom, ki je bil sprejet tudi na javni tribuni, bi Portoval ohranil vse svoje bistvene značilnosti, od izrazito športnega pa bi prevzel bolj rekreativni značaj, kar pomeni, da bo namesto ozko usmerjenim tekmovalnim dejavnostim Portoval ostal na voljo zelo širokemu krogu meščanov.

Medtem ko je večina v "varianti C" predvidenih objektov sprejemljiva, pa videz Portovala z v okolje izredno večje meščenim stadionom moti predvidena vzhodna tribuna, ki je glede na potrebe novega mesta nepotrebna. Sedanja tribuna namreč sprejme tudi do 3.000 gledalcev, morebitno širitev pa bi na manj moteč način rešili, če bi jo podaljšali na južno stran, nad nekdanji prostor za kamping. Ker za večnamensko športno dvorano z velodromom in atletsko stezo pod Portovalom ni prostora in jo bo treba postaviti kje drugje, ni smiselna niti gradnja dvorane pod vzhodno tribuno, ki naj bi jo zgradili predvsem z namenom, da zapolnijo 8-metrsko višinsko

razliko, tribuno pa uporabijo za del strehe.

Velodrom: priložnost, ki je ne gre spustiti iz rok

In kje naj bi stali ostali objekti, predvsem večnamenska športna dvorana z velodromom, ki ga Novo mesto nujno potrebuje, če želi čez dve leti organizirati mladinsko svetovno prvenstvo v kolesarjenju? Časa ni več veliko, zato bo treba zelo hitro najti ustrezen prostor za objekt, ob katerem naj bi se postopoma razvijal večji športni kompleks z bazenom, drsališčem in vsemi dodatnimi objekti za poslovne dejavnosti, ki so povezane s športom in rekreacijo. Predlogov je bilo že več: od Bršljina, ki je neprimeren zaradi zgoščenosti industrije, do Češče vasi, ki pa je le nekoliko predaleč od mesta, in ker naj bi take objekte množično uporabljali otroci in mladina, zato pretežno dostopna. Idealne rešitve ni, po mnenju urbanistov vsem pogojem še najbolj ustreza območje nekdanjih vojaških skladišč ob cesti Žabja vas - Ločna. Prostor se nahaja ob že zgrajeni vzhodni obvoznici na eni izmed strateških

Pogled na teniška igrišča in stadion pod Portovalom. Gradnja vzhodnih tribun bi precej spreminila sedanjí videz.

smeri rasti in razvoja mesta, je dovolj blizu mestnemu središču in je delno že pozidan, a z objekti, ki v perspektivi tja ne sodijo (skladišča) oziroma jih ni težko načrtovati drugje. Obsežnost območja, poraščenega tudi z manj vrednim gozdom (akacija), omogoča širjenje športno-rekreativno-poslovnega središča tudi z dejavnostmi regionalnega in nadregionalnega značaja kot so višje in visoko šolstvo, znanstvene ustanove in turistični objekti (hotel). Športno-

rekreativni center Žabja vas bi bilo dobro povezati s parkovnim kompleksom Ragov log in naprej v Dergančevje, kar bi njegovo vrednost še dodatno povečalo. V prid lokacije večnamenske športne dvorane v Žabji vasi govori tudi ugodna komunalna, energetska in informacijska opremljenost, ki je skoraj enakovredna tisti pod Portovalom, medtem ko je na ostalih prej predlaganih območjih opremljenost precej slabša. Zaradi zunanjega videza bi morali sorazmerno visoko

Klic v sili

Včasih pomagaga že lepa beseda

Ljudje gremo v življenju skozi nešteto stisk in težav, vsem vedno nismo kos. Prav zato je novomeška Zveza prijateljev mladine pred tremi leti organizirala strokovno dežurstvo za klic v sili na telefonski številki 23-304, namenjeno otrokom in mladostnikom pa tudi staršem, ki se znajdejo v najrazličnejših težavah. Število klicev se iz leta v leto povečuje.

Klici so zelo različni, večina se jih nanaša na učne težave v šoli, na družinske probleme, nekateri se želijo pogovoriti zaradi osamljenosti in dolgočasje, zaradi ljubezenskih težav in nesporazumov s starši, drugi sprašujejo o drogah, o aidsu, spolnosti, predvsem v tem času pa mnoge zanimajo vpisi v srednje šole. Vse klice jemljejo strokovnjaki resno.

"Pred tremi leti so poklicali obupani starši iz Notranjske, ker niso vedeli, kaj naj store, ker jim je sin zaradi neuspeha v šoli grozil, da si bo nekaj naredil," je povedala pedagoginja Marija Gabrijelčič, ena od strokovnjakinj, ki prostovoljno sprejema telefonske klice. Fant je ponavljal drugič letnik trgovske šole v Ljubljani in imel nenehno težave s šolo. Po pogovoru s starši so poklicali v šolo in fantu pomagali najti inštruktorja. Bilo je še veliko težav, vendar so se počasi urejale, po treh letih je postal izkušen trgovec in sedaj je že redno zaposlen. Resno so vzeli tudi klic staršev 11 letnega sina, ki so bili v strahu, kako bodo reagirali sošolci v šoli v naravi, ko bodo ugotovili, da fant ponoči moči posteljo. Gabrijelčičeva je naslednji dan stopila do učitelja, ki jih je spremljal v šoli v naravi, mu povedala, za kaj gre, in ga prosila, če lahko poskrbi za fanta. Učitelj je fanta nastanil v svoji sobi in s tem fanta obvaroval pred zasmehovanjem sošolcev. Gabrijelčičeva pravi, da so poma-

gali rešiti precej problemov, vendar jim vseh ne uspe rešiti. Nekoč je klicala mati, ki je bila obupana nad svojo 16-letno hčerjo, ki se je odselila k fantu in nameravala zapustiti šolo. Matere tako rekoč ni hotela več poslušati. Deklico so povabili na razgovor, vendar se ni nikoli oglasila. Čez čas so izvedeli, da se je poročila in pustila šolo.

Učni uspeh vse bolj pomemben

Marija Gabrijelčičeva, ki se kot pedagoginja v novomeški Posvetovalnici za učence in starše že več let ukvarja z učnimi težavami učencev, pri delu opaža, da ima vse več otrok in mladostnikov učne težave. "Prav je, da imajo otroci in mladostniki možnost potoziti o svojih problemih tudi po telefonu, kajti v posvetovalnici smo strokovnjaki vse bolj zasedeni, otrok ali starši pa največkrat potrebujejo takojšen odgovor na vprašanja, ki jih mučijo," pravi Gabrijelčičeva. Za šolskim neuspehom se ponavadi skrivajo še druge težave. Pritisk na otroka in učitelja je vse večji zaradi preverjanj znanja, sprejemnih izpitov za vpis v srednjo in višjo ter visoko šolo. Starši se vse bolj zavedajo, kako pomemben je učni uspeh, zato tudi oni pritiskajo na svoje otroke. Ker vsi otroci niso enako sposobni, prihaja do napetosti. Za veliko večino otrok pa je značilno, da se ne znajo učiti. Včasih jih po telefonu pokličejo s povsem konkretnim vprašanjem, npr.: kako naj napišem Hamleta za domače čtivo,

kako naj se naučim matematike, ipd.

Med najbolj resnimi klici je bil pogovor z dekletom, ki je obupana poskušala narediti samomor. Zelo hudo je tudi kadar kličejo starši odraslih otrok in ne vedo, kako bi pomagali svojim že odraslim otrokom, ki se pretirano vdajajo alkoholu. Kličejo tudi zakonci, kadar se hudo sprejo. Gabrijelčičeva pravi, da teh primerov ne zna reševati, čeprav včasih že dobra beseda veliko zaleže. Nedvomno pa ti klici dokazujejo, da telefonsko številko za klic v sili potrebujejo tako otroci kot tudi odrasli.

Število klicev narašča

Vsak četrtek, v zimskem času med 18. in 20. uro in v poletnem času med 19. in 21. uro, že tretje leto na telefonski številki 23 304 sprejema klice pomoči potrebnih otrok, mladostnikov in staršev eden od desetih strokovnjakov prostovoljcev. Lani je v celem letu klicalo 140 ljudi, kar je za 35 klicev več kot predlani. Med njimi je bilo trikrat več deklet kot fantov, od staršev pa najpogostejše kličejo matere. Največ klicev v enem večeru je bilo 11, povprečno pa skoraj trije. Lani se jim je pridružil še telefon za klic v sili v Trebnjem, ki pa je klicateljem na voljo vsak ponedeljek.

Ko so pred tremi leti začeli poskusno z dežurstvom, za to niso imeli posebnega izobraževanja. Zbrali so se strokovnjaki, ki se sicer poklicno ukvarjajo s problematiko otrok in staršev. Že od vsega začetka so med prostovoljnimi dežurnimi psihologa Marjan Stokanovič in Irena Mohorovič, pedagoginja Marija Gabrijelčič, Marija Jaklič in Olga Jukič ter socialni delavki Ivanka Vene in Mojca Papič. Lani sta se pridružili še psihologinja Marjana Šetina-Kladnik ter socialni delavki Mija Zupanc in Mina Gril. Dve leti je zelo aktivno sodelovala tudi psihologinja Renata Bačer, ki je bila takrat

dvorano delno vkopati v zemljo in jo obdati z drevjem, višinski gabitat ne bi presegal silhete značilne vzpetine nad Dergančevjem.

Glede na to, da pri izbiri prostora za večnamensko športno dvorano z velodromom ni velike izbire, še manj pa je na razpolago časa, bo treba s pripravo dokumentacije in gradnjo zelo pohiteti. Konec meseca bo v Novo mesto prišel Agosto Omini, podpredsednik Svetovne kolesarske zveze, ki bo hotel videti, kje bo stal velodrom za mladinsko svetovno prvenstvo, in obenem tudi dobiti trdna zagotovila, da bo velodrom do prvenstva nared. Če tega ne bo dobil, bo Svetovna kolesarska zveza prvenstvo odstopila Manchesteru, to pa bi za Novo mesto pomenilo veliko škodo, saj bi izgubilo priložnost, da se obogati s športnim objektom, ki ne bi služil le mestu, temveč vsej Sloveniji, ki ne premore ne velodroma ne pokrite atletske dvorane. V notranjem delu kolesarskega dirkališča bi namreč postavili atletsko stezo, v sredino pa igrišča za odbojko, košarko ipd. Denar za dvorano - nekaj bi ga morali primakniti tudi država pa gospodarstvo in občina - bo v nasprotnem primeru porabljen za kaj drugega in ga šport ne bo dobil.

Gradnja športne dvorane z velodromom ne ogroža gradnje telovadnice ob srednješolskem centru, novomeške porodnišnice in osnovne šole v Mrzli dolini, česar se nekateri bojijo, saj se bo večina denarja zanjo zbirala iz drugega "zaklja". Upajmo, da Novo mesto tako take priložnosti ne bo izpustilo iz rok kot že tolikokrat do sedaj. Obstaja sicer mnogo cenejša možnost, da se zgradi le odprt velodrom, kar pa dolgoročno ni racionalno. Odprt velodrom je v primerjavi z večnamensko dvorano, ki bi lahko služila tudi kot gospodarsko-razstavišni prostor in bila namenjena večjim glasbenim in zabavnim prireditvam, komercialno veliko manj zanimiv, njegovo vzdrževanje pa bi gotovo prinašalo izgubo, ki je ob pametnem upravljanju z dvorano ne bi smelo biti.

IGOR VIDMAR

zaposlena na OŠ Dragotina Ketteja.

Dodatnega izobraževanja niso imeli, pred dvema letoma so šli na ekskurzijo v Maribor, kjer so v mariborskem zdravstvenem domu obiskali pedopsihiatrično ambulanto, ki obravnava otroke in mladletnike. Takrat so ugotavljali, da bi bilo potrebno takšen oddelek za otroke organizirati tudi v Novem mestu, vendar ga še do danes ni. Ustavili so se še v Mladinskem domu Tonea Kozelja, kjer živijo otroci brez staršev. "Kot vodja skupine si želim več možnosti za izobraževanje, denar za to pa bi se moral najti že na nivoju republike," pravi Ana Lečevski, vodja skupine strokovnjakov prostovoljcev, sicer pa svetovalka za predšolsko vzgojo v novomeški enoti Zavoda za šolstvo.

Lani so izdelali tudi plakat, na katerem je pisalo, zakaj vse lahko otroci pokličejo na telefonsko številko 23 304, in ga obesili po osnovnih šolah. Klicev je bilo več. Letos nameravajo plakat obesiti tudi na srednjih šolah, predvsem pa so ugotovili, da je bilo, kadar je bilo obvestilo o dežurstvu objavljeno v medijih, tudi klicev več. Telefonska številka je na voljo v Posvetovalnici za učence in starše, kjer je tudi redna pomoč za otroke. Če se da, vsakemu klicatelju takoj svetujejo, če pa ne, potem mu svetujejo, na koga se lahko obrne. "Zagotovljena je anonimnost vseh, ki kličejo, medtem ko klicatelji vedo, s kom se pogovarjajo," pravi Lečevska. Izbor strokovnih sodelavcev je širok, razmišljali pa so tudi, da bi sodeloval tudi kdo iz zdravstva, vendar Lečevska meni, da to ni tako nujno potrebno, saj otroci zdravstveno pomoč lahko najdejo zmeraj, medtem ko ostale oblike pomoči najdejo veliko težje.

Zgodilo se je že, da so nekateri poklicali tudi iz zabave in s tem onemogočili, da bi lahko poklical kdo, ki je bil v stiski ali težavah. Mnogokrat se po pogovoru izkaže, da so otroci ali starši potrebovali le nekoga, da mu zaupajo in se z njim pogovorijo. Na Zahodu imajo pomoč po telefonu dosti bolj razvito in tudi pri nas se obeta, da bodo nekoč vse številke za klic v sili povezane v mrežo, ki bo omogočala, da bo vsakdo, ki bo v stiski, pomoč lahko dobil v vsakem trenutku.

JOŽICA DORNIŽ

Kako je sv. Jedrt prišla z Gorjancev

Prejšnji četrtek, 17. marca, je godovala sv. Jedrt oziroma sv. Jera. Tej svetnici je na Slovenskem posvečenih 21 cerkva, ostanki cerkvice sv. Jedrti pa ležijo na najvišjem vrhu Gorjancev, ki je do leta 1923, ko so ga uradno preimenovali v Trdinov vrh, nosil ime po tej cerkvi in se je imenoval Vrh sv. Jere. Prav ta cerkva oziroma kip sv. Jedrti iz cerkvice in njegova zanimiva zgodba sta povod za ta zapis.

Sv. Jedrt po zapisu iz Leta svetnikov šteje "med svetnice, ki jih je slovensko ljudstvo že zgodaj vzljubilo, jih spoštljivo častilo in se jim prisrčno priporočalo". To je še posebej zanimivo zato, ker je sv. Jedrt, opatinja iz Nivellesa (južno od Bruslja v Belgiji), živeča v času, ko so naši predniki sicer že živeli v naši sedanji domovini, a še niso poznali krščanstva oziroma so ga odklanjali. Sv. Jedrt oz. Gertruda je živeča v letih 626 - 659 (17. marec je njen smrtni dan), njeno svetniško češčenje se je začelo takoj po njeni smrti, k nam pa so ga zanesli Franki kakih 150 let kasneje.

Znanilka spomladanskega dela
Od nekdanj so sv. Jedrt častili vrtnarji, ker se ob njenem godu začnajo dela po vrtovih pa tudi Jedrt sama je rada delala na vrtu in negovala cvetlice in so ji ponekod rekli kar "sveta vrtnarica". Upodabljajo jo največkrat z opatsko palico, po kateri plezajo miši. Včasih drži v roki preslico, miši pa glodajo nit. Po cni razlagi naj bi bila miš podoba hudobnega duha, ki ga je svetnica premagovala, zato velja sv. Jedrt tudi za zavetnico proti mišji in podganji zalegi. Velja tudi za zavetnico zoper mrzlico in možganske bolezni, proti vročini, za poljske pridelke, nadalje za zavetnico potnikov, prenočišč in vdov.

Vsekakor pa je sv. Jedrt za Gregorjem (12. marec) znanilka spomladanskega dela na prostem, na kar spominja tudi pregovor: Če ne prej, na sv. Jedrti dan gorka sapica pripihlja. Drugi star slovenski pregovor, vezan na sv. Jedrt, pa pravi: Kolikor ima ovca o sv. Jedrti jesti, toliko krava o sv. Juriju (23. april). Včasih je veljalo, da je treba o sv. Jedrti prenehati z domačim delom, katerega simbol je preja. Takrat miš pregrizne nit in preje je konec, kolovrati morajo v kraj. Zato so, kot piše Niko Kuret v Prazničnem letu Slovencev, včasih predice na današnji dan nehale presti, ker bi jim miši sicer "vso prejo sklestile", ponekod pa tudi šivale niso. Na Jezerskem na sv. Jedrti dan niso delali na njah, sicer bi jim, so verjeli, miši napadle pridelek.

Stara več kot 500 let
Iz imena Gertruda izhaja več izvedenk. Še najpogostejša je na Slovenskem Jerica, ki je manjšalnica od Jere; zelo redke pa so različice Jedert, Jederta, Gertrud, Gerta, Gera, Truda in Trauda. Za obliko Jedrt pa Janez Keber v Leksikonu imen sploh ne navaja števila (očitno jih je bilo leta 1971 v Sloveniji manj kot 10, a ena gotovo v Novem mestu), pač pa pravi, da "obstaja v glavnem le kot ime svetnice ali pri nunah".

Kot rečeno, je v Sloveniji sv. Jedrti posvečenih 21 cerkva, vsekakor več kot je oseb s tem imenom. Med temi cerkvami sicer ni tiste na vrhu Gorjancev, kajti ta je že dolgo v ruševinah in šele v zadnjem času so

Takole so se Ambrožičevi in sosedovi otroci postavili ob kip sv. Jedrti, ko je pred drugo svetovno vojno v Žerjavini prišel fotograf iz mesta. Drugi z desne je sedanji gospodar Jože.

njene ostanke očistili in uredili, pred dvema letoma pa je bila v očiščenih ostankih te znamenite cerkvice po kakih 200 letih spet maša; prav tako lani in napovedana je tudi za letos.

Kdaj in kdo je pozidal cerkvice na vrhu Gorjancev, ni znano, to se izgublja v mraku srednjega veka. Vsekakor pa je cerkva sv. Jedrti na Gorjancih izpričana že leta 1447, in to kot Sand Gerdrauten Kirchen, kot navaja M. Kos v Gradivu za historično topografijo Slovenije. V teku let je potem ta cerkva v raznih virih še nekajkrat omenjena. Tako iz knjige Jožeta Mlinariča Kostanjeviško gospostvo po urbarju iz leta 1625 izvemo tudi, da so bili pri sv. Jere sejmi in da se je zaradi stojnine, ki je bila poseben dohodek, vnel leta 1658 spor med kostanjeviškim gospostvom in rektorjem jezuitskega kolegija v Ljubljani kot imetnikom gosposične Pleterje.

Iz vizitacijskih zapisnikov pa izvemo, da je bila cerkva sv. Jedrti že 1609. leta v zelo slabem stanju. Isto sledi iz vizitacijskega zapisnika Rinalda Scarlichija iz leta 1632, kjer piše, da je cerkev zapuščena, brez vrat in sploh brez vsega.

Slabih 40 let zatem se, kot sledi iz vizitacijske knjige škofa Rabatte, ni nič spremenilo na boljše. Škof je vizitiral cerkev sv. Jere na Gori 19. oktobra 1668 "in ugotovil, da je tako kot prejšnja (sv. Nikolaja) zapuščena in brez vse opreme, vendar ne brez zapaha, in to močnega..." Tako so morali vdreti, saj ni bilo nikogar, ki bi vizitatorju cerkev odprl. Nadalje vizitator poroča: "Ima en sam oltar sv. Jere, ki ni posvečen in je brez vsega. Oltarna menza je zgrajena iz več kamnov in zamazana z malto. Na njej je soha (icon) sv. Jere brez svečnikov in križa ter drugih potrebščin. Inventarja nima razen paramentov in mašnih oblačil, ki jih hranijo pri sv. Janezu v Gabrju. Cerkev je tudi brez oken, ima le dve luknji. Tudi stolpa in pokopališča nima..."

Ali so potem cerkev obnovili ali ne, se ne da ugotoviti, vsekakor pa jo Valvasor v svoji Slavi vojvodine Kranjske, ki je izšla 1689, omenja in našteva celo nekatere izredne milosti, ki da so jih verniki pri cerkvi sv. Jedrti prejeli. Tako naj bi slepec spregledal, hromec shodil, nek bolnik pa po štiritletni hudi bolezni naenkrat ozdravel.

Kakor koli že, v Trdinovem času je bila cerkva sv. Jedrti že v ruševinah. V Mojem življenju, avtobiografskih pismih, ki jih je Trdina pisal malo pred svojo smrtjo leta 1905, pravi: "Na najvišji vrh (Gorjancev, op. p.), kjer se nahajajo razvaline uniatske cerkve sv. Ilje in rimskokatoliške sv. Jedrti, sem se popel štirikrat." V svoji zapisno knjižico pa je Trdina spomnil 1870 zapisal: "Ljudje še pomne božjo službo pri sv. Miklavžu, pri sv. Jere ne..." Nekdanji šentjernejski župnik Lesjak pa je v svoji Zgodovini šentjernejske fare zapisal, kakšna je bila cerkev sv. Jedrti v njegovem času, se pravi okoli leta 1925. "Nekaj zidu je še ohranjena. A na kraju, kjer se je v hudih časih opravljala sv. daritev, je vraslo že mogočno drevo. Tako nas tudi te podrtine spominjajo na minljivost vsega zemeljskega."

No, skoraj 70 let zatem, leta 1992, pa je sedanji šentjernejski župnik, dekan Anton Trpin, organiziral čiščenje ostankov cerkvice na vrhu Gorjancev. Sprva so za delo pri čiščenju ruševin prijeli prebivalci Cerovega Loga, vasice tik pod Gorjanci, kasneje so se jim pridružili še drugi šentjernejski farani. Ko so ruševine očistili, je Tone Hočevar iz Šmalče vasi pri Šentjerneju potrepljivo in lepo obnovil zidove. Vsa dela so potekala pod nadzorom novomeškega Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine. Odločili so se za poravnavo po višini ohranjenih zidov. Tako je najvišji zid v prezbiteriju, malo nižji je zid ladje, najnižji pa je zid lope, ki je bila cerkvi kasneje prislonjena.

Tako predstavljeni ostanki kažejo mikavno podobo nekdanje cerkve. Pri tem delu so ohranili tudi jerebiko, ki je svoje korenine ovila okoli kamnov v zidu prezbiterija. Drevo je tako postalo del te prelestne cerkvice na vrhu Gorjancev.

Svetnica in angela v grmovju
Po srečnem naključju se je do danes ohranil kip sv. Jedrti iz te gorjanske cerkvice. Sedaj ga hranijo v Dolenjskem muzeju v Novem mestu, prej pa je bil kakih 180 let v lasti Ambrožičeve družine iz Žerjavina, vasi blizu Mokrega Polja, ki spada v brusniško župnijo. Včasih so bile v tej vasi tri hiše, danes je življenje samo še v dveh. Ambrožiči tam živijo že več kot 300 let. "Odkar pomnimo je naš rod tukaj. Pri tej hiši se nikoli niso pisali drugače kot Ambrožič," pravi sedanji gospodar Jože. In tudi za nasledstvo tega trdnega rodu se ni bati. Doma živi Jožetov sin z družino in tudi on že ima sina.

Kip sv. Jedrti ali Jere je v Ambrožičevo hišo po izročilu prišel v začetku 19. stoletja, omenjajo letnico 1802. Janez Ambrožič, menda so ga klicali tudi Žerjavinski Jure, stric pradede sedanjega gospodarja, si je očitno hotel trdo življenje malo izboljšati. Podgorsko iznajdljiv in korajžen se je lotil nevarnega, a gotovo kar donosnega posla. Sol in tobak je skrivaj tovoril s Korduna in iz tistih krajev čez Vlaško na Kranjsko, kar je bilo prepovedano. Seveda je Janez po teh opravih hodil po skritih poteh. Nazadnje ga je pot vodila tudi čez Gorjance. In na eni takih poti je ob že razvaljeni cerkvi sv. Jedrti na vrhu Gorjancev v grmovju naletel na prevrnen kip svetnice iz cerkvice, ob njej pa sta bila še kipca dveh angelov. V Ambrožičevi družini so od nekdanj močno verni in Janez je v svojem kontrabantskem košu našel prostor za leseni kip svetnice in angela. Vse skupaj je prinesel v Žerjavini. "Tako so mi pripovedovali moj ate," pove današnji gospodar. "Najprej je bila Jera v starem čebelnjaku, potem pa so jo prenesli v zidano kaščo. Kar jaz pomnim, je bila tam. Ate so jo postavili na velik 200-litrski čeber, narejen iz tenkih tesanih dogic in opasan z lesenimi obroči, da otroci ne bi hodili po uheljne, kot mi rečemo krljem suhega sadja," se spominja Ambrožič.

Ko je nekega dne pred drugo svetovno vojno, ko je bil sedanji gospodar Jože še fantič, prišel v vas fotograf iz mesta, so kip sv. Jere prinesli iz kašče in ga postavili na stol in otroci so se slikali ob njem. Ta slika je njihov edini spomin na nekdanjo Ambrožičevo svetnico. Čeprav je Žerjavini še danes precej od rok, kaj šele pred desetletji, ni ostalo skrito, da imajo pri Ambrožičevih nenavaden kip. Do Ambrožičevih je tako našel pot nek strokovnjak (verjetno umetnostni zgodovinar prof. Stele), ki je potem v Zborniku za umetnostno zgodovino leta 1943 o tem poročal takole: "Žerjavini, kip sv. Gere. V gozdu pri Brusnicah, bliže Mokremu polju, je pri posestniku Jožetu Ambrožiču shranjen lesen kip sv. Gere iz porušene cerkve na Gorjancih. Svetnica je rezljana iz lipovine, sedeči kip je visok 0,90 m. Sv. Gera je oblečena kot redovnica, vsa odeta v bogato draperijo, s penulo na glavi. Sedaj je brez podlahti, ki so bile prvotno dostavljene, na l. pa je imela nekoč zatakano preslico. Kip je bil polihromiran: po sledovih sodeč, je bila obleka temno olivna, plašč pa pozlačen. Posebno živ je izraz na obrazu; rezbarija je kvalitetna, močno plastična. Po izročilu je kip prišel v Ambrožičevo hišo l. 1802, ko je bila cerkev na Gorjancih porušena. Čas postanka je početek 18. stol."

Po drugi svetovni vojni je k Ambrožičevim večkrat prišel takratni ravnatelj Dolenjskega muzeja prof. Jarc. "Ateta je nagovarjal, naj bi kip dali v muzej. Ate pa niso bili za to, potem so se le nekako dogovorili, da bodo kip v muzeju samo hranili, da bo pa še naprej naša last. Odnegli so ga pred letom 1960. Ate so umrli 1978 in kakšno leto po njihovi smrti so nam nekaj malega dali za kip in je postal muzejska last," je povedal Ambrožič. Žal pa so jim že prej, pred kakimi 30 leti, tista dva angela za majhen denar spleli neki ljudje iz Maribora. "Še enkrat potem sem šel sv. Jero pogledati v muzej v mesto, pri cerkvi na Gorjancih, od koder je

Tako je bilo videti gradbišče na vrhu Gorjancev, ko se je pozidave in ureditve ostankov zidov lotil Tone Hočevar iz Šmalče vasi pri Šentjerneju.

kip prišel v našo hišo, pa nisem bil še nikoli. Je pa bil tam vnuk," je končal svojo pripoved Jože Ambrožič.

Kako in kdaj je ta kip prišel v cerkev na Gorjancih, ni znano. Pisec v Zborniku za umetnostno zgodovino sicer njegov nastanek postavlja na začetek 18. stol. Možna pa bi bilo tudi, da gre za tisto soho (icon) sv. Jedrti, ki jo je pri svoji vizitaciji leta 1668 na

oltarni menzi v sicer prazni, a trdno zaprti cerkvi na vrhu Gorjancev videl škof Rabatta. Morda je prav ta kip v Valvasorjevem času "delal čudeže" in čez dobrih sto let potem sam po čudežu prišel v roke korajžnemu podgorskemu fantu iz trdne Ambrožičeve rodovine iz Žerjavina, ki ga je otela propada in ga ohranila vsem nam.

ANDREJ BARTEJL

običaji

Cvetna nedelja na Dolenjskem

Cvetna nedelja je zadnja nedelja pred veliko nočjo. Cerkev jo praznuje kot spomin na Kristusov slovesni prihod v Jeruzalem, ko so ga ljudje navdušeno pozdravili s palmovimi in oljčnimi vejicami. V spomin na ta dogodek se v cerkvi že nekaj stoletij poleg drugih obredij na ta dan blagoslovja različno zelenje. Cvetna nedelja je uvod v velikonočno praznovanje in obenem znanilka pomladi. Nekateri strokovnjaki menijo, da so se tudi v tem prazniku združili krščanski elementi s predhodnimi običaji praznovanja pomladi.

Po vsej Sloveniji je v navadi, da na cvetno nedeljo prinašajo k blagoslovu cvetnonedeljske butare, ki so najrazličnejši oblik in tudi poimenovanja zanje so številna. Na Dolenjskem jih imenujemo butare, butarice, pušelj in kravji ali živinski žegen.

Na prvi pogled so si vse dolenjske butare podobne, vendar se po obliki, posameznih sestavinah in načinu okraševanja ločijo med seboj. Nasploh lahko ugotovimo, da so povsod sestavljene iz snopa različnih vrst šib, njihovo število in kombinacija sta seveda odvisna od lokalnega izročila in navad. V snop dajejo po 3 ali cel šop mačic ali mačk (vrba iva), 3 leščeve palice (leska), 3 šibe drenka, 3 bezgove vejice. Med šibe skrijejo jabolko, krompir, otavo, korenje, žito, ingerc ali žingerle (zimzelen), virh (kopitnik), konjski virh (ciklama). Snop spodaj močno povijejo z "dobrutovino" ali beko. Vrh napravijo iz bršljana z bunkicami (v Škočjanu in Šmarjeti bršljana ne uporabljajo), iz brinja, pušpana in oljčne vejice. Celo butaro nato povijejo s trakom. Večjim naredijo še naravnice, da se lažje nosijo. V Mokronogu, Dobrniči, Mirni Peči in okolici Šmarjete in Škočjana okrašujejo pušeljne tudi s pisanimi trakovi iz krep papirja. V mirnopoški in dobrniški okolici jim dodajo papirnate rože, druge prave narcise. Ponekod navežejo nanje še jabolka in pomaranče. V žužemberški okolici dodajajo v butaro še po eno vejico od vsake vrste sadnega drevja in trto. Kočevarske butare v dolini Starih Žag so se razlikovale od slovenskih; imele so manj sestavin.

Butare nosijo k blagoslovu mlajši otroci, tja do konca osnovne šole, iz vsake hiše po en pušelj. Kjer nimajo manjših otrok, ga nesejo zanje otroci sorodnikov ali sosedov. Nekateri otroci so tako nesli po več butar hkrati. To opravilo so z veseljem sprejeli, saj so v zahvalo dobili denar, pomarančo, še največkrat pa pirh ob veliki noči. Za otroke je bilo in še je nošenje butare pravi dogodek, zato so si ob njem privoščili tudi nekaj zabave in nagajivosti. Že v cerkvi so se obmetavali z bršljanovimi bunkicami in se švrkali z brinovimi vejicami. Zlasti je bila zanimiva pot domov, ko so se fantje še bolj brez zadržkov obdelovali z brinjem. V šentjernejski in šmarješki fari pravijo, da se mora

Otroci s cvetnonedeljskimi pušeljmi v Mokronogu leta 1924. Fotografijo je posnela ekipa Slovenskega etnografskega društva.

butara nositi postrani, da ne bi krave na pašji potem bezljale. V nasprotju s tem pa jo v Škočjanu nosijo čimbolj pokonci.

Povsod po Dolenjskem pušelj takoj po prihodu iz cerkve razvežejo. Mehke dele zelenja dajo goveji živini in konjem. Kjer dajo v sredino jabolko, ga razrežejo in ga družina použije. Krompir uporabijo ob saditvi, ko ga prvega zakopljejo v njivo. Iz žingerca spletejo venčke ali pogačice v okolici Mirne Peči, Šmarjete in Škočjana, nato jih obesimo pod sterohe hiš in gospodarskih poslopij. Blagoslovljene šibe tudi zatikajo za strehe ali pa jih spravijo pod streho do naslednjega leta in z njimi zakurijo peč na veliko soboto, ko se pripravljajo velikonočna jedila. V okolici Žužemberka, Dolenjskih Toplic, Mirne Peči, Dobrniča in Hinj so šibe iz pušlja skupaj z okrasnimi šopki na kresno popoldne zatikali v njive za dobro letino. Nekateri so blagoslovljene šibe vrgli v ogenj, ko se je pripravljalo k nevihti. V okolici Dolenjskih Toplic in Hinj so iz šib delali križce, ki so jih nabili na vhodna vrata in na vrata gospodarskih poslopij, da bi jih varovali pred nesrečo. V žužemberški okolici in predvsem v Suhi krajini zatikajo križce iz oljke za okna, da bi jih obvarovali pred strelo.

Butare so se od nekdanj razlikovale tudi po velikosti. Premožnejši kmetje so imeli ponavadi večje butare, tako da se je razlikovanje po imetju kazala navzven, vendar to ni bilo pravilo. Običajno so bile butare velike okoli 80 cm do dva metra.

Zadnja leta so se začele po posameznih krajih pojavljati butare velikanke, na primer v Mirni Peči, Mokronogu, Šentjerneju, Šmarjeti. Dolge so po več metrov, tako da jih ponekod vozijo s traktorji. Te butare sedaj tudi ocenjujejo in izdelovalca najlepše župnik nagradi s knjigo. Ta nova navada odseva sedanji potrošniški način življenja, od tradicije in nekdanjih vrednost se oddaljuje.

IVICA KRIZ

NAGRADA V LESKOVEC IN BREŽICE

Žreb je izmed reševalcev 10. nagradne križanke izbral HELENO FRANKOVIČ iz Leskoveca in ALBINO TOMIN iz Brežic. Frankovičevi je pripadla denarna nagrada, Tominova pa bo prejela knjižno nagrado. Nagrajenkama čestitamo.

Rešite današnjo križanko in jo pošljite najkasneje do 8. aprila na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 12. Ovojnico brez poštno znamke lahko oddate v naš poštni nabiralnik pri vhodu v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 10. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 10. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: SKIP, ARES, MASIVNOST, ARMANDO, TO, MARADONA, DACARSTVO, AR, ALAH, DAVIS, ELO, NAIROBI, ARTEL, ATEIZEM, KAIRO, TEG, EROS, AKIS, OKO, KIVI BAJT.

prgišče misli

Ne le da je treba zasaditi drevo, napisati knjigo, imeti otroka, treba se je zapoditi za pobeglim otroškim hrepenenjem, ki se skriva kot norost v vsakem od nas.

FRANJO FRANČIČ

Država, kaj naj bi bila drugača kot zlo! Je leglo korupcije, prevar, sprenevedanja, potratnosti in kar je še podobnih nečednosti, predvsem pa nasilja nad svojimi državljani.

JOŽE ŠTER

Stvaritev se poraja iz upora, iz pisateljeve pravde proti pravilom igre.

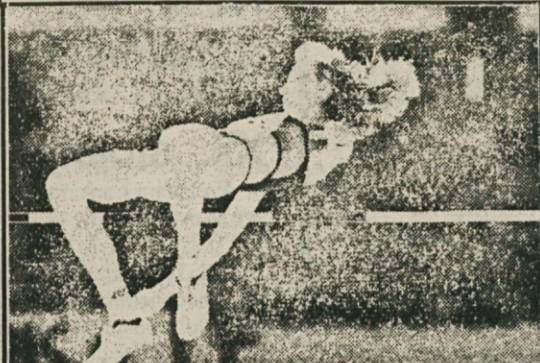
JUAN GOYTISOLO

Marksizem je v bistvu antiintelektualizem.

IVAN SUPEK

NAGRADNA KRIŽANKA

12

AVTOR: MARKO BOKALIČ	JED, KI JO POJEMO NAENKRAT	DVOJAM-BORNICA S KRIŽNIMI JADRI	VOLUMEN V LITRIH	ZVEZDA V SKORPIJONU	SALOMONOV UGANKAR
KROGLA					
IGLAST GRM				EVIN MOŽ	
NAJHUJŠA JEZA					
DOLENJSKI LIST	JESENSKI MESEC	KOMBINACIJA ELEKTRONIKE IN BIOLOGIJE	ZNIZANA NOTA E	GLAVNO MESTO ZRUJ	
DOLENJSKI LIST	DOLENJSKI LIST	DOLENJSKI LIST		IZRASTEK NA GLAVI	
VISOK KAMNIT SPOMENIK					DANIEL MOI
					MOŠKO TEL ORODJE
KISLA KRMA SILAZA			PODPORNIK UMETNOSTI	POLITIK BJEDIC	
				NASPROTJE OSEKE	
TERITORIJSKA OGRAMBA		AM TENISAČ (PETE)			KALČUJ
		MESTO NA URALU			LEPOTNA RASTLINA, REPATI
LENNONOVA VDOVA (YOKO)			DEL OBRAZA	ALUMINIJ	MESTO V SREMU
			GLASBENI SOSS		STADION V BUDIMPEŠTI
VRSTA SORTA			KUKMAKU PODOBNA GOBA		
			KONEC POLOTOKA		
SKRAJNOST				FINSKI PESNIK (EINO)	
KRAJ NA PLANOTI POD KRIMOM				UGANKARSKI IZZIV	NAMIZNO PREGRIJALO
				UGANKARSKI IZZIV	UGANKARSKI IZZIV
					ENIGMA ENIGMA ENIGMA ENIGMA ENIGMA

praktični praktični praktični praktični

Barve za svetlolaske

Ko izbirate ličila, obleko in modne dodatke, se odločite za barve, ki se podajo k barvi polti, oči in las. Svetlolaske se pri ličenju odločite za nežne in hladne tone, kot so roza in vsi pastelni odtenki. Tudi ustnice naj bodo roza ali blede rdeče, v nežnih tonih, prav tako naj bo roza senca za lica. Za nežne plavalaske je primerna kratka pričeska, lahko tudi s fr-frujem, za tiste, ki se imajo za romantične, pa zelo dolgi lasje s prečo na sredi. Lasje so lahko speti ali spuščeni, vedno pa morajo biti zelo skrbno negovani. Plavalaske ne potrebujejo kričečega nakita, ves nakit, za katerega se bodo odločile, pa naj bo skrbno izbran. Kar se tiče oblačil, zelo pristojni sedanja dolga, ravna moda, od blaga pa je primeren žamet. Tudi veliki in mehki puloverji na ozko krilo so kot nalašč za romantične plavalaske. Prihodnjic pa o rjavolaskah.

Bolečine v hrbtu

Mnogokrat zaboli v hrbtu zaradi preutrujenosti, stresa, skrbi. Vendar si poskusite pomagati najprej sami s primernejšim načinom življenja, preden sežete po zdravilih. Ko začutite v hrbtu prve bolečine, si pripravite toplo kopel, ležite v kad in se sprostiti. Ali pa si privoščite masažo ali savno. Kadar sedite, si pod hrbet položite ne preveč mehko blazino, ko pa ležite, si blazino položite pod križ. S tem boste razbremenili hrbtenico. Pomaga tudi pretegotvanje, saj se tako sprosti hrbtenica, organizem pa dobi tudi pozitivno injekcijo adrenalina, kar vas bo poživilo in spravilo v dobro voljo. Priporočljivo je tudi, da čez dan nekajkrat globoko zadihate tako, da zrak počasi vdihujete skozi usta in izdihujete skozi nos. Ob tem opazujte, kako se premika hrbtenica. Ker boste osredotočeni na dihanje, se boste umirili, to pa bo pregnalo bolečine. Zelo sprošča avtogeni trening. Predvsem pa se naučite sprosti reševati težave, kajti če boste bolj sproščeni, bodo tudi bolečine v hrbtu izginile same od sebe.

Regratova solata po domače

Regrat s slanino lahko pripravimo za večerjo kot samostojno jed, saj ni povsem običajna solata. Za štiri osebe vzamemo 80 dag očiščenega regrata, lahko je tudi starejši, že bolj trd. Narežemo ga na primerno dolge kose. Skuhamo 60 dag krompirja, ga olupimo in še vročega zrežemo na regrat ter premešamo. V ponvi scvremo 15 dag slanine v treh žlicah olja, lahko pa vzamemo tudi ocvirke, le previdni moramo biti; če je v ocvirkih veliko masti, jih vzamemo manj, če so suhi, je nekaj maščobe treba dodati. Ko košički slanine porjavijo, jih zalijemo s četrtr litra mešanice kisa in vode, poskimo in prevremo. Vrelo tekočino z ocvirki zlijemo na regrat in dobro premešamo. Ponudimo takoj.

Nova jagoda pegasus

Kot poročajo SVV novice, ki izhajajo v Sevnici, so angleški zlahnatelji vzgojili novo odlično sorto jagod z imenom pegasus. Ima zelo lepe in izenačene plodove, ki nimajo nedozorelih zelenih delov in ki zelo dobro prenaša transport, saj je njena svetleča kožica gladka in čvrsta. Pegasus je križanec med sortama redgauntlet in gorella, je srednje bujen, s pokončnimi listi in dobro vidnimi plodovi. Nova sorta glede rastlinskih bolezni še ni dovolj raziskana, zato je treba biti pri saditvi še previden. Odlikuje se z veliko rodnostjo, saj je v tem pogledu boljša od primerjalnih sort, ki so jih uporabili v poskusih. Novost je dobrodošla tudi zato, ker je treba sortiment jagod stalno dopolnjevati in nasade vedno znova obnavljati.

Avtomobilsko kozmetika

Pomanjkanju kozmetičnih sredstev za avtomobile so si mnogi izognili z nakupi sosednjih državah. Zdaj prihaja v tujini zelo razširjena blagovna znamka B-2000 tudi k nam. Podjetje S.O.S. Company v Vreščici pri Murški Soboti je namreč postalo zastopnik tega avstrijskega proizvajalca čistil, zaščitnih sredstev, voaska, protizmrzovalne tekočine in drugih kemičnih preparatov za čiščenje avtomobilov. Podjetje je v Murški Soboti postavilo center za čiščenje vozil, izdelke B-2000 pa namerava prodajati tudi v različnih prodajalnah v Sloveniji. Omeniti velja, da po izdelkih omenjene firme na sejago le privatni vozniki, ampak tudi večje avtomobilske hiše, saj jih uporabljajo za dekontaminiranje novih in za pripravo rabljenih vozil za prodajo.

22. marec: svetovni dan vode

Naša usoda v kapljah vode

Voda je dragocena naravna dobrina brez primere, brez nje ni življenja. To ve vsak, a vendar še vedno ravnamo z njo, kot da bi jo imeli v neomejenem obilju in za vse večne čase. Pa ni tako! Brez spremenjenega odnosa do porabe vode se nam pišejo črni časi.

Če na Zemljo pogledamo iz vesolja, daje vtis zelo vodnatega planeta. Vidéz ne vara, res je na Zemlji ogromno voda, vendar je za človeka življenjskega pomena predvsem sladka voda. Prav te pa je dejansko zelo malo. V oceanih in morjih je več kot 97 odst. vseh svetovnih voda, vendar je ta voda slana, sladke vode pa je na svetu le majhen del,

Generalna skupščina Združenih narodov je na svojem 47. zasedanju novembra 1992 določila 22. marec kot svetovni dan vode. Prvikrat so ga praznovali lani, in to delovno s konferenco Mednarodne meteorološke organizacije in Mednarodnega sveta znanstvenih združenj v Parizu. Letos svetovni dan vode praznujemo drugič.

manj kot 3 odst., in še ta skromni delež je zvečine (več kot tri četrtine) uklenjen v večnem ledu, ledenih ploščah in ledenikih na polarnih območjih. Tako je dejansko dosegljive sladke vode v rekah, jezerih in ozračju le boren odstotek vseh voda na svetu. Pa še ta je zelo različno razporejena po zemeljski obli. Nekatje je dovolj, včasih celo preveč, drugod je silno primanjkuje. Tako

se na svetu milijoni ljudi vsako leto bojue s poplavamami, druge je škoda vsake razlike kapljice.

Voda je obnovljiv naravni vir, njeno kroženje v ozračju pa je tisti veliki naravni motor, ki nas oskrbuje s to naravno dobrino. Iz morij in oceanov izhlapi skoraj pol milijona kubičnih kilometrov vode vsako leto, a od te ogromne količine zanesejo oblaki nad kopno le slabo desetino oziroma okrog 40.000 kub. kilometrov vode, ki pade v obliki padavin ter predstavlja vsakoletni vir tekočih voda. Skoraj prav taka količina voda se z rekami vrne nazaj v naročje oceanov, droben delež se je ohranja v močvirjih in pod zemljo kot podtalnica. Ta je naša zlata življenjska rezerva, na katero bi morali povsod silno paziti, ne pa da jo v vsakodnevni gonji zastrupljamo in uničujemo. Brez sladke vode se namreč človeška civilizacija zruši kot hiša iz kart. Če bi se dogodila svetovna suša, bi pomanjkanje sladke vode spravilo v kolaps svetovno industrijo, kmetijstvo bi zašlo v nepremagljive težave, razpasle bi se hude epidemije, prišlo bi do prave apokalipse, a človek bi silno osiromašen še preživel. Brez pitne vode pa bi izginil z obličja sveta.

Za golo preživetje potrebuje človek 5

litrov vode dnevno, kar je absolutni minimum, realnejša številka je 15 litrov. Marsikje na svetu tudi teh pet litrov le s težavo dobi. Za ohranitev zadovoljivega življenjskega standarda potrebuje človek približno 80 litrov vode na dan. Dnevna poraba je po svetu zelo različna in močno niha. Revni prebivalci Madagaskarja denimo porabijo le okrog 5 litrov vode, medtem ko pride na prebivalca industrijsko razvitega sveta kar 5001 liter vode na dan.

Svetovna poraba vode je okrog 3000 km3 letno. Od tega je za namakanje porabimo 73 odst., v industriji 22 odst. in 5 odst. v gospodinjstvih. Kar 90 odst. vode, ki se porabi v industriji in gospodinjstvih, se vrne v reke, torej bi jo lahko ponovno uporabili, če bi se seveda nazaj vračala očiščena, ne pa onesnažena.

Med podatki, ki najbolj zbujajo skrb, je naraščanje porabe vode pri prav vseh porabnikih. V poročilu inštituta Worldwatch o

prizadevanjih za okolju prijazno družbo Zemlja 1993 (knjiga je izšla tudi v slovenščini) navajajo, da se je svetovna poraba vode od leta 1950 več kot potrojila in danes znaša 4340 kubičnih km na leto, to je toliko kot letni rečni pretok veletoka Misisipi. Ta števec vključuje samo tisto vodo, ki jo črpamo iz rek, jezer in podtalnice, ter znaša 30 odst. svetovnih obnovljivih vodnih virov. V resnici pa porabimo mnogo več vode, saj z vodnimi viri razredčujemo industrijske in komunalne odplake.

Stanje je vznemirljivo in človeštvo bo nujno moralo spremeniti svoj odnos do vode. Še posebno industrijsko razvite države in tiste dežele, ki slepo slede njihovem zgledu, bodo morale videti v vodi dobrino, ki nam ni dana v neomejeno posest. Voda je del naravnega okolja, kot je človeštvo samo, in z odnosom do nje človeštvo ne piše le usodo vode, marveč izpisuje svojo lastno.

MILAN MARKELJ

zdravnik razlaga

mr.sc.dr. Tatjana Gazvoda

Angina pektoris

Hujšanje

Vsak odvečni kilogram teže pomeni dodatno in nepotrebno obremenitev srca. Zmanjšanje telesne teže ne zmanjša le obremenitve, ampak zelo verjetno tudi zniža krvni pritisk in tako še bolj razbremeni srce. Nobene lažje poti do hujšanja ni, kot da jeste manj kot običajno ter zmanjšate količino mastne in sladke hrane, ki ima nizko hranilno vrednost, je pa bogata s kalorijami. Tudi če vam ni treba hujšati, imate pa anginozno težavo, je pametno, da omejite uživanje živalskih maščob in hrane z mnogo holesterola, kot so mastno meso, svinjska mast, loj, surovo maslo, sladka smetana in mastni siri ter seveda jajca, rakci in drobovina. Zmanjšajte tudi količino zaužite soli. Zaužite pa čimveč vlaknin, predvsem celozrnatih žitnih izdelkov, stročnic, kruha iz polnozrnatih pšenice ter svežega sadja in zelenjave.

Kaj pa alkohol in druge razvade?

Alkohol v zmernih količinah ne škoduje, zato lahko še naprej mirno pijete en do dva kozarčka na dan, če ste na to navajeni! Vendar vsebuje alkohol precej kalorij in na to morate računati, če skušate shujšati. Mineralno vodo, nesladkane sadne sokove in navadne ali zeliščne čaje lahko pijete po mili volji, kave pa ne več kot dve skodelici dnevno.

Kajenje pospešuje srčni utrip, oži krvne žile in na splošno povečuje delo srca. Če so vam povedali, da imate angino pektoris, se morate kajenju odpovedati! To vsekakor ne bo lahko, vendar je vredno napora.

Dragi bralci z angino pektoris! Tudi če je vaša dejavnost morda nekoliko omejena, še niste invalid. Ko boste spoznali, kako poteka vaša bolezen in se boste naučili preprečevati napake z zdravljenjem in omejenimi ukrepi samopomoči, boste imeli pred seboj še mnogo let aktivnega in polnovrednega življenja!

Konec

Prihodnjic: Alergijske bolezni nosu

Alkohol ustavi avto

Ko šoferjeve roke kontrolira alkohol, se za sopotnico kar sami vsili nesreča ali celo botra smrt. Alkohol botruje pre mnogih nesrečam na cestah in pobira hud krvni in gmotni davek, zato ni čudno, da ga v mnogih državah sveta poskušajo na različne načine odgnati s cest. Pri nas je zakon v tem pogledu kar strog, saj ne dovoljuje poklicnim voznikom niti kozarčka, kadar vozijo, nepoklicni vozniki pa imajo lahko v krvi le nekaj desetink promila alkohola. Kajpak je nemogoče redno in ves čas vožnje kontrolirati voznika, ali ni morda le kaj popil, zato pravega spoštovanja tovrstnih predpisov ni. Še posebno v deželah, kjer je uživanje alkoholnih pijač sestavni del življenja, so s tem resne težave, saj se je težko odreči kozarčku.

Česar ne zmore volja, to bodo zmogle nove elektronske naprave, obljubljajo v ameriškem podjetju ITC, kjer so izdelali prototip protialkoholnega varnostnega sistema. Gre za sklop naprav, ki jih namestijo v volanski obroč avtomobila. Naprave ves čas analizirajo voznikov izdah. Ko senzorji zaznajo povečano vsebnost toksinov, se sproži natančnejša analiza daha, in če naprava zazna alkohol, se sproži opozorilni alarm, nato pa naprava samodejno izklopi motor avtomobila. Voznik je prisiljen počivati.

Naprava, ki bo prišla v prodajo prihodnje leto, je namenjena predvsem za vozila, ki jih upravljajo poklicni vozniki, da pa se vstaviti v vsak drug avto.

TEMELJNI KAMEN - Kartuzijo Pleterje je v začetku 13. stol. ustanovil Herman Celjski. Ob koncu 16. stol. so kartuzijani zamenjali jezuite, za časa jožefinskih reform ob koncu 18. stol. je bil samostan kot toliko drugih ukinjen. Njegova posest je skupaj s samostanskimi poslopji prešla v t.i. državni verski fond, sredi prejšnjega stoletja pa jo je kupila ogrska plemiška rodbina de Borsch. Leta 1899 je kartuzijanski red iz Francije odkupil samostansko posestvo in na novo pozidal samostan. Na temeljnem kamnu današnje kartuzije je vklesana letnica 1907. Označuje pričetek zidave, ki je bila dokončana leta 1904, ko je škof Jeglič slavnostno blagoslovil obnovljeni samostan. (Pripravila umetnostna zgodovinarica Marinka Dražumerič)

Iz Tordinovih zapiskov

Ljubezni brez kavsa ne poznajo - Na naj poštenjega človeka zalajajo tod ljudje, če ima ljubo in nanjo se ve še stokrat bolj, kajti v teh krajih čiste ljubezni brez kavsa ljudje ne poznajo in absolute v njo ne verjamejo.

Sladkosnedi in dobroživci - Tod je silna potrata, o vsakem večem delu in godišču mmarajo biti štruklji smetanasti ali špehovi, tudi potice in meso se vsaki čas žro. Baba speče potico, vlakne v njo zabele za celi teden dostatne, gre v nno grad in tu se to poje z gosti, družina pa potem nezabelfene jedi uživa. Vina gre da je joj, da ne daje nograd nič dobička. Tod n.pr. o Veliki noči mora biti razun tega še ajmoht, pečenka, po dve salati (n.pr. češplje in motovilec), šarkelj in bokal za bokalom. Zdaj z batom zdaj s psom. Gorenc privoščiči kokoš le porodnici, tu po tri, kastelka pa jih pozoblje po 8-10, in sploh se kuretina le doma pojedja. Sploh so ljudje tod kaj radi sladkosnedi in dobroživci v mestih in na kmetih.

Brez pravega prepričanja - Dosti je takih ljudi, ki človeka zdaj grujajo kot hudiča, zdaj povzdigujejo v nebesa kot svetnika. Te kače so posebno nevarne, ker je včas oboje brez pravega prepričanja.

Krasne obleke, a na dolgu - Obleka lepa jako ceni se in posebno meščani gledajo zaničljivo človeka bolj šofel opravljenege. Vse se posmehuje staremu slamniku Klacičevemu, pisano gledali so špisi Rata, da si je kupil ceno sukno. O meni se pomenkovali zabavljivo da sem tisti, ki je capljaj enkrat bos po Samoboru. Krasna obleka večine špisov je večidel na dolgu ali pri kupcih ali pri rokodelcih ali pa pri obojih. To se ne zdi slavni publiki nič sramotno.

VAŠA ZGODBA

ANDREJA

PRIJATELJ

V času, ko mi je najboljša prijateljica obrnila hrbet, sem sprejela pomoč starega znanca. Veliko sva se pogovarjala, drug drugemu zaupala in tako je čas mineval v vedrem razpoloženju. Ker sva se med tednom videla le nekajkrat, ob koncu tedna pa sploh ne, sem pogostokrat pogrešala najine klepete. Medtem ko se mi je prejšnja prijateljica odtujila in od mene odvrnila večino nekdanje družbe, mi je moj prijatelj zvesto stal ob strani. Edino, kar naju je nekoliko razdvajalo, je bilo to, da je on rad žuriral, čeprav šole ni zanemarjal, meni pa starši tega niso dovolili. Kljub temu sva se lepo ujela.

Ko se je bližalo novo leto, sem si zelo želela, da bi ga dočakala z njim in njegovo družbo. V tej družbi sem se vedno sprostita in pozabila na vsakodnevnne težave.

Prišla je težko pričakovana zadnja noč v letu... Ko je ura odbila polnoč in je vse naokoli pokalo, vriskalo in si voščilo, so moje oči v vsej družbi iskale le njega. Prehiteli so me drugi z objemi in voščili. Zmedena sem hodila okoli, vsakemu zaželela srečo, nato pa končno prišla do njega. Le

MOJKA

FIAPAKA

"Sedim na tleh ob radiatorju in razmišljam. Začenja se popoldan, ob meni je zvezek, a mi ni kaj dosti mar za učenje.

Z mislimi sem drugje, v Beli krajini. Na današnji dan mineva pet mesecev, odkar naju je združilo naključje, ki je od simpatije privedlo do velike, iskrene ljubezni. Včasih se mi za trenutek zadi, da ga ne ljubim več, a že v naslednjem trenutku uvidim, da je to le prevara, prevečkrat mislim nanj, na Mateja, na človeka, katerega

težko sem izgovorila tistih nekaj besed, potem sem pohitela na balkon, kjer sem z drugimi opazovala lepe raznobarne rakete. Z občudovanjem sem strmela v nebo, razsvetljeno z raketami, ter se šele čez nekaj časa spomnila, da je navada, da si ob taki priložnosti nekaj zaželiš, kar naj se ti v novem letu izpolni. Moja prva želja ni bila povezana z njim.

Čez čas se je družba pomirila in balkon se je izpraznil. Ostala sva le midva.

"Toliko želja imam, da jih niti naštetih ne morem" sem mu rekla. On se je zagledal v Krko, ki se je vila pod balkonom, in dejal, da si želi, da bi bili v njegovi družini boljši odnosi, predvsem z očetom. Nekaj časa sva molčala, potem pa so se najine ustnice združile v topel poljub, potem pa še in še. Zaželela sem si, da bi se čas ustavil...

Če danes zaprem oči, si lahko vsak trenutek živo predstavljam šumenje reke in ponovno občutim tisto srečo. Biti srečen in se sreče spominjati, je lepo. Tak drag in lep spomin je ohranjen v mojem srcu.

si želim in iz vsega srca ljubim. Neskončno ga ljubim in živim le za trenutke, ko bom z njim in ob njem, vsa njegova in neizmerno srečna..."

Sedim na tleh ob radiatorju in berem listič, na katerega sem pred več leti zapisala te besede. Bila sem noro za ljubljena v Matejeve rjave oči, in to tako zelo, da ob tem nisem videla, da mi on kot človek ne pomeni nič. Zdaj sva le prijatelja. Postala sem zrela osebnost in Mateja vidim le kot zaslepljeno ljubizen pubertetnice.

KNJIŽNA POLICA

Novih pet romanov v zbirki XX. stoletje

Ko je lani Cankarjeva založba izdala prvi paket nove knjižne zbirke XX. stoletje, s katero želi nadaljevati tradicijo slovite zbirke Sto romanov in na podoben način slovenskemu bralstvu predstaviti najpomembnejše romane tega iztekajočega stoletja, je bilo slišati, da gre za ali pogumen ali pa poguben založniški projekt. Jeseni je izšel še drugi paket in založba je prvi letnik varno spravila pod streho. Odziv bralcev je bil dober in izkazalo se je, da projekt vsaj v tem pogledu ni bil poguben. Zbirka se je "prijela", kot bi lahko dejali; z letošnjo pomladjo je pognala že drugo vejo, izšel je namreč prvi paket drugega letnika, ki prinaša pet novih, v slovenščino doslej še neprevedenih romanov iz svetovne književnosti tega stoletja.

Najmlajši a tudi najbolj razpiti avtor v tem paketu je ameriški pisatelj Bret Easton Ellis (rojen 1964), ki se predstavlja s svojim tretjim romanom AMERIŠKI PSIHO. Roman je izšel leta 1991 in tako močno vznemiril ameriško javnost, kot že dolgo nobeno drugo literarno delo, predvsem zaradi naturalistično popisanih umorov in nasilja, ki si ga privoščijo junak pripovedi, podnevni blaziran yuppie, zvečer pa brutalen sadistični morilec žensk. Roman je prevedel Jure Potokar, spremno besedo pa je napisal Aleš Debeljak.

Četudi ne tako grozovito, vendar pa oblikovno zelo nenavadno je prozno delo NAROČILO znanega švicarskega dramatika in pisatelja Friedricha Dürrenmatta. Zgodbo, ki je umeščena v sodobni svet kriminala, preprodaje orožja in mednarodnega terorizma, kot ga prepoznavajo in odkriva glavna junakinja pripovedi, televizijska novinarka, je pisatelj v mojstrskem slogu napisal v nanatko 24 stavkih tako, da je vsako poglavje en sam stavek. Roman je prevedel Štefan Vevar, spremno besedo pa je prispeval Slavko Šerc.

V francoskem literarnem svetu postavljajo pisatelja Michela Tourniera med tri najpomembnejše pisatelje tega stoletja, kar dokazujejo tudi visoke literarne nagrade, ki jih je prejel. Za roman JELŠEV KRALJ, ki ga v prevodu Jane Pavlič tokrat lahko prvokrat preberemo v slovenščini, je denimo prejel Gon-

courtovo nagrado. Gre za delo, ki ga kar naprej ponatiskujejo. Kaže, da se je zgodba o ljudomrznežu, ki mu ujetništvo v nemški vojski postane nenavadna svoboda in se preobrazi v nekakšnega sodobnega Jelševga kralja iz germanske mitologije in sv. Krištofa Detenosca iz krščanske, priljubila bralcem, poglobljeno branje pa odkriva, da pisatelj v romanu "podaja metafizično razlago nacizma," kot je zapisala v spremni besedi Jana Pavlič.

Kitajsko književnost predstavlja Lao She s svojim najbolj znanim in najboljšim romanom RIKŠA, ki je izšel že leta 1935. Življenjska zgodba pekiškega kulija, ki kljub vsem prizadevanjem ne more uspeti v kapitalistični družbi predvojne Kitajske, je napisana v realističnem slogu, a dramatično in izrazno zelo močno. Delo je bilo na Zahodu znano po neavtorizirani verziji, slovenski prevod pa je naša sinologinja Jana Roškar, ki je napisala tudi spremno besedo, opravila iz kitajskega izvirnika.

Po nastanku, ne pa po izidu (izšel je šele čez 40 let), je od vseh petih knjig najstarejši roman ČEVEN-GUR ruskega pisatelja Andreja Platonova. Samorastniški literat je ob koncu dvajsetih let, ko so se že jasno pokazale slabosti sovjetskega sistema in je prebivalstvo z revščino in trpljenjem plačevalo njegove napake, napisal pripoved o junakih, ki kot nekakšna sovjetska Don Kihot in Sančo Pansa potujeta po ruskem podeželju in skozi idealistična očala namesto dejanskega razpada gledata vzpon pravičnega sveta. Prevod je delo novomeškega rojaka Severina Šalija, spremno besedo pa je napisal Ivan Verč.

MILAN MARKELJ

telegrami

- Pri založbi Mihelač so ob 60-letnici pesnika Jožeta Snoja izdali njegovo pesniško zbirko DOM, OTOŽJE.

- Slovenska matica je izdala prvi celotni prevod znamenite Beumarchaisove komedije FIGAROVA SVATBA, ki jo pri nas poznamo po Linhartovi poslovenitvi Tja veseli dan ali Maticček se ženi.

- V zbirki Oddih, ki izhaja pri Mladinski knjigi, je izšel prevod PONSOSNE AMERICANKE Juliette Benzeni.

- Pri Studia humanitatis sta izšla prevoda dela GLASBA V DRUŽBENIH SPREMEMBAH Kurta Blaukopfa in REVOLUCIJA V FRANCOSEM ZGODOVINOPISJU Petra Burkeja.

Za ta del proge so porabili 97.000 pragov, 250 kubikov mostovnega lesa in 76000 kubikov gramoza. Delo tirmo so pripeljali po zelo slabi cesti iz Litije preko Bogenšperka na gradbišče v dolini Temenice.

Predora pri Šmarju Sap sta bila prebita novembra 1892, predor Sv. Ane pa konec junija 1893. Spomladi 1894 so montirali celoten zgornji stroj (gramozna greda, pragi, tirnice, kretnice), tako da je 7. aprila 1894 peljal v Novo mesto komisijski vlak. V štirih osebnih vagonih I. in II. razreda so z njim potovali višji železniški uradniki in si ogledali železniške objekte in naprave ter ugotovili, da je 1. junija mogoča otvoritev proge. Tako je 7. aprila 1894 ob 12. uri prispel prvi vlak v Novo mesto. Nazaj je odpeljal isti dan ob 15. uri in se vrnil v Ljubljano ob 19.30.

Otvoritev proge

Novomeščani so imeli namen prirediti veliko slovesnost ob otvoritvi proge. Na sestanku občinskega odbora 23. 2. 1894 so sprejeli sklep, da bodo uporabili izkušnje Kočevcev, s pripravami pa bodo začeli, ko bodo od stavbnega vodstva dobili terminski plan in njihov program. Konec maja je bilo vse pripravljeno, rasli pa so tudi stroški, zato je občinski odbor županu dovolil najem posojila v mestni hranilnici. Kako je bilo ob otvoritvi so lepo napisale Dolenjske novice 1. junija 1894:

Imamo jo! "dolenjsko železnico".

Včeraj nekako ob poldne je prižvižgal tiho in slovesno vlak, ki nam jo je otvoril; danes se začne redna vožnja. Spregovoriti nam je dolžnost vsaj nekoliko o tej za nas Dolenjce gotovo imenitni reči. Sprejem v Novem mestu je bil gotovo prav lep, da, krasan. Vse kar je moglo je hitelo na praznično ozaljšan kolodvor. Prepričani smo, da so gospodi, katere nam je pripeljal vlak, bili povsem zadovoljni. Na kolodvoru so se razpostavili naši mestni gardisti, požarne brambe iz mesta, Čmornlja, Melike, Mokronoga, St. Jermeja in Žužemberka. Vojaška godba najeta iz Ljubljane, domača mestna godba,

Dolenjski Sokol in nebrojno število gospode in preprostega ljudstva. Na griču, kolodvoru nasproti, so bili učenci in učenke iz Novega mesta in Šmihela, okrašeni s trobojnicami in cesarskimi barvami, držeč v rokah zastavice iste barve. Prav mičen pogled je bil.

Slavnostnega obhoda so se udeležili naslednji visoki gospodje: vitez Witte, sekijski načelnik v trg. ministerstvu; minist. svetovalec Dr. Haberer in Wumb; minist. tajnik Dr. vitez Forster; vladni svetovalec Heindl. - Od strani železničnih uradov: Predsednik vitez Bilinski, Bischoff, Wesseley, dr. Liharzik, Klemenčič, vitez Kniazislucki. - Knez Auersperg. - Od deželne vlade Kranjske: Predsednik baron Hein, Schemerel, Dralka, Mahkot, vitez Laschan, Gol, Sviuil, Gril, vitez Vestenek. - Od deželne vlade: Detela, baron Apfalterm, Mumik, dr. Papež, dr. Schaffer, dr. Vošnjak; poslanci Kersnik, Kušar, vitez Langer, Pfeifer, Povše, baron Švegelj, Šuklje, Svetec, Tavčar. od sodnijskih uradov: Predsednika Kočevar in Gerdešič, Schneiditz, dr. Pauer, Golia, Jenšič, Klobučar. - Obrt. zbornice predsednik Perdan; vrhovni poštni ravnatelj Pokorny; od vojaštva vitez Fix, Mueller; od ljubljanske hranilnice ravnatelj Luckmann in Bamberg. - Dalje: Prošt Urh, grof Margheri, grof Barto, baron Berg. Župani: Grasselli, Perko, Gilly, Košak i.t.d. Mnogo inženirjev, podjetnikov i.t.d.

S preveselim "živio!" smo pozdravili došli vlak. Župan novomeški pa je slovenski nagovoril sekijskega načelnika Witteka, izražajev imenu m,esta svoje veselje nad toliko srečo, da nam je Bog vendar spolnih goreče želje, davši nam železnico. Topiči so pokali, vojaška godba je zaigrala, neštivilni vzkliki veselja, zlasti iz mladih otročjih ust, so se razlegali. Pozabiti ne smemo še, da so se vdeležile sprejema zlasti tudi naše gospice v krasni narodni noši s pečami, kar je gospo-

dom očitno jako dopalo.

Po kratkem ostanku nam je pami stroj peljal gospodo do Straže, od koder se je vrnil zopet v Mesto. Tukaj je čakal odlično gospodo drugi sprejem pod impozantnim slavolokom pri Skabmetovi hiši. Razpostavile so se tu požarne obrambe, godbi, meščanski kor, Sokol in pa narodno oblečene gospice. Gospodična Pauserjeva je nagovorila v lepih besedah slovenskih došlo gospodo ter podala gospodu Witteku šopek cvetlic v znak veselja, koje imamo nad tem srečnim dogodkom novomeščani. Gospoda je šla potem peš na glavni trg, od koder se je peljala še pogledat grmsko šolo. Potlej pa se vrnila na kolodvor, kjer se je pripravil sijajen banket.

Mesto naše je imelo istinito slavnostno obleko; zastave in zelenje je dičijo, prodajalnice so bile zaprte.

Vojaška godba je koncertovala sredo večer pri Brunerju, včetek na kolodvoru pri slavnem vlakju in zvečer pri Schwarzu. V obeh gostilnah bilo je obilo ljudstva. - Domači godbi pa je tudi posla ostalo.

Vsa slavnost se je lepo vršila, brez vsake nezgode. Te kratke besede, naj dragim čitateljem vsaj deloma povedo, kako veselje čuti srce novomeščanov.

Bog vsemogočni daj, da nam železnica res donese boljnih dni v vsacem oziru! Gotovo se bode to zgodilo, ako bomo storili tudi sami, kar je v naših močeh.

Če na kratko povzamemo, so se slovesnosti prihoda prvega vlaka v Novo mesto udeležili visoki vladni in upravni uradniki, načelniki, svetovalci, predstavniki sodnih oblasti, obrti, pošte, vojaštva, cerkve in še 4 župani, 8 poslancev, 1 knez, 8 vitezov, 2 grofa in 3 baroni.

Prvi redni vlak

Kako so pred 100 leti vodili administracijo, je lepo

razvidno iz dela podatkov, ki so na razpolago o prvem rednem vlakju na progi Grosuplje-Novomesto. Vlak je odpeljal iz Novega mesta 1. junija 1894 ob 4,32 in prispel v Grosuplje ob 6,43. Poleg službenega voza so bili v kompoziciji še štirje potniški vozovi III. raz. Iz Novega mesta se je odpeljalo 53 potnikov, do Grosuplje je vstopilo še 34 potnikov, izstopilo pa 16. Potniki so morali v Grosuplju presteiti na vlak iz Kočevja in tako nadaljevati vožnjo proti Ljubljani. Presedanje potnikov v Grosuplju je povzročalo jezo v Novem mestu.

Na vlakju je bilo sledeče osebe: Jožef Nagode je bil vlakvodja, strojevodja je bil Jožef Urbanc, kurjač Johan Schillinger, sprevednika pa Ivan (Johan) Matko in Anton Komac.

Vsak potniški vagon je imel po 48 sedežev in razsvetljavo na olje. Vsi potniški vozovi niso imeli stranišča. Teža vlaka je bila 48 ton (brez lokomotive). Ob odhodu vlaka iz Novega mesta je bila tam temperatura zraka 15 stopinj, pri prihodu v Grosuplje je bilo že topleje, saj je v vlakovnem listu vpisano 20 stopinj.

Železnica je dala dolenjski trgovini s kmetijskimi pridelki, živino, posebno pa z lesom in lesnimi izdelki nov polet. Stara industrija se kljub razpoložljivim energetskim potencialom reke Krke ni mogla obdržati in je ugasnila. Med njimi so bile Bambergova papirnica v Žužemberku in Auerspergova livarna in mehanična delavnica na Dvoru, steklarna v Kočevju ter številne pivovarne.

Nova železniška proga je vplivala tudi na življenje v Novem mestu. Malo pred progo so v Novem mestu ulice dobile imena, pred tem so bile hiše oštevilčene brez smiselnege reda. Novomeščani so zahtevali poimenovanje ulic. Ker so pričakovali številne obiskovalce Novega mesta in "kako naj jim razložijo, kam?" Drug večji dogodek je bila preložitve ceste, ki je šla čez Kapiteljski hrib. Leta 1899 so ustanovili Olepševalno društvo, ki je skrbelo za lepo mesto, saj so v Novem mestu in Kandiji precej zidali.

Vojaška Slovenija?

Protest ob aretaciji civilista s strani MORS

Mladi forum Združene liste Socialnih demokratov najodločnejše protestira proti ravnanju delavcev Ministrstva za obrambo, ko so aretirali g. Milana Smolnikarja. Uniformiranim in zamaskiranim (!?) "delavcem" Ministrstva za obrambo očitno ni bilo dovolj, da so aretirali civilno osebo in s tem močno prekoračili svoja pooblastila. Še dodatno so mu uničili avto ter ga brutalno pretepli. Zdravniško pomoč pa so mu omogočili šele po zaslšanju, pri katerem njegov odvetnik ni smel biti prisoten.

Tudi če je g. Smolnikar kriv dejanja, za katero ga obtožujejo, je za ves postopek v zvezi s tem pristojna izključno civilna policija, da o spoštovanju pravic pravne države sploh ne govorimo. Ta pravila mora spoštovati prav vsak, še posebej pa "delavci" Ministrstva za obrambo.

Glede na brutalnost, s katero je bila aretacija izvedena, se moramo vprašati, ali ni morda to začetek likvidacij političnih nasprotnikov ministra za obrambo, še posebej, če upoštevamo indice o nadzorovanju novinarjev, medijev in političnih osebnosti, ki so pokazali nezadovoljstvo v zvezi s delom Ministrstva za obrambo in ministra samega.

Vmešavanje vojske v civilno življenje je lastnost banana republike kriptofašističnega značaja, kar Slovenija (še) ni. Mladi forum Združene liste se bo z vsemi svojimi močmi trudil, da taka tudi nikoli ne bo postala. Zato zahtevamo takojšnjo razrešitev ministra za obrambo in sodno preiskavo o njegovi odgovornosti.

Mladi Forum Združene liste

Poostren nadzor

Da bi iz denarja vodarine gradili čistilne naprave, je popolna utvara

LOŠKI POTOK - V letih intenzivne gradnje je bilo skoraj nemogoče dobiti ustrezno gradbeno dovoljenje v starih jedrih, nad katerimi je držal roko Zavod za spomeniško varstvo. Posledica tega je, da lepo urejene vasi v svojih središčih kažejo rebra. Premalo se je storilo za čiščenje in odvod fekalij in raznih kemičnih sestavin. Greznice običajno nadomešča krasko podzemlje.

Se manj je bilo znano, da je območje Loškega potoka z občinskim odlokom zaščiteno območje zlasti iz vodovarstvenih vidikov razdeljeno na tri področja. Prvo, v katerem so tudi vodna zajetja in podtalna voda, je nezazidljivo in v njih je celo prepovedano gnojenje. Na obrobju tega območja pa le stoji industrijski obrat, ki ga ni mogoče kar tako ukiniti. Zgrajenih pa je bilo tudi nekaj drugih objektov, ki so sporni iz ekološkega vidika. Pri tem gre tudi za črne gradnje.

Občinski upravni organi pravijo, da bodo črne gradnje (v občini imajo evidentiranih 38!) legalizirali, močno pa bo poostren nadzor nad gradnjo greznic in obratov, ki so ekološko sporni. Poslanci so na zadnjem zasedanju sprejeli nekoliko omiljen odlok o gradnji manjših objektov (do 30 m²). To so predvsem garaže, drvarnice in podobni pomožni objekti, a tudi za te je potrebno gradnjo prijaviti.

Loški potok bi potreboval vsaj kanalizacijo in dve čistilni napravi. Nekaj voda odteka v cerkniško občino, v glavnem pa v ribniško, od tam dalje pa v belokranjsko območje. Problem je znan.

A. KOŠMERL

V škripcih ni le podjetnica

Tudi hlapec Jernej še vedno išče svojo pravico

KOČEVJE - Ne škriple le pri "podjetnici leta", ampak tudi pri vseh 98 delavcih, ki naj bi delali pri njej oziroma so na Zavodu za zaposlovanje ali pa so si našli delo drugje. Ministrstvo za delo je sicer plačalo Feniksu (glej Delo 14.3.1994), da bo zaposlil delavce, a je denar nekam skopnel. Delavcem pri Feniksu se je tudi podrla finančna konstrukcija.

Po statističnih podatkih je človek s 30.000 tolarji dohodka na mesec prisiljen životariti. Kaj torej lahko rečemo za zaposlenega pri podjetnici leta, ki je v vsem lanskem letu prejel

Žival ima pravico do spoštovanja

Odgovor na ugovor Andreja M. Pozniča (Dolenjski list 17. marca)

Sprejemam misel Andreja M. Pozniča, ki je na sestavek, objavljen pod gornjim naslovom v DL 10. marca, ugovarjal, da živali ne morejo biti nosilke pravic in dolžnosti (moderni pravni redi slonijo na sistemu pravic in dolžnosti za razliko od rimskega prava, ki je temeljilo na sistemu akcij - tožb), saj niso sposobne nositi odgovornosti, ki je sestavljena iz prističnosti in krivde. Resolucija OZN razglasa "živalske pravice" zaradi zaščite živali pred poškodovanjem ali uničenjem (citiram Andreja M. Pozniča: "Ljudje smo zaradi svojega pohlepa in nezmernosti pripeljali do propada mnoge vrste in se mora to spremeniti."), kar predstavlja odgovornost človeštva za ohranitev živalskega sveta. Žival je v pravnem pogledu stvar. Gledano s pravnimi očmi, predstavlja objekt varstva, ker ne more biti nosilka pravic in dolžnosti. Živali kot nagonskih bitij nikakor nisem skušal pov-

zdigniti in jim pripisovati mističnih lastnosti. Zgolj informativno sem opozoril na dolžnost človeštva, da s primernim etičnim odnosom ohrani, kar je Stvarnik ustvaril za življenje na Zemlji.

V članku sem premalo poudaril dolžnosti ljudi do živalskega sveta, zato se zahvaljujem pritožitelju, da je naravnal kompas v pravo smer. Doglašam z njim, da "se samo človek zaradi svoje duhovne razsežnosti od nagonov oddaljuje in se podreja morali, etiki ali samovolji". Ideja, da ima žival pravico do spoštovanja, je zasledovala izgradnjo vrednostnega sistema ljudi do živali.

Glede človekovih pravic, ki jih ureja Deklaracija OZN o človekovih pravicah, pa kdaj drugič. Ne morem pa se opredeliti glede Pozničevih navedb, "da ni nujno, da je Deklaracija OZN zgrajena na zdravi pameti". Želim, da bi ljudje izboljšali medsebojne odnose in dosledneje izvrševali

svoje dolžnosti do živalskega sveta. Bomo zmogli? Sicer pa, kakor sence so naši dnevi (Sicut umbra dies nostral).

BOJAN AVBAR
Novo mesto

INVALIDI PRAZNOVALI S KRPANOM

Marec je mesec, v katerem se poslavljamo zima in prihaja pomlad. Pa ne samo to. Je mesec, v katerem praznujejo žene in matere, mesec, v katerem goduje Jožef, mesec svetovnega dneva invalidov. In za vsa ta praznovanja je pripravilo Društvo invalidov iz Novega mesta kulturno-zabavno izlet. K sodelovanju so povabili invalide trebanjske občine in člane KUD Mira Peč, s katerimi že več let sodelujejo. V petek popoldne pred Jožefovim smo se odpeljali s tremi avtobusi po različnih poteh v Ljubljano, da so se lahko izleta udeležili tudi invalidi iz novomeške okolice. V Sentažobskem gledališču so se nam pridružili še Trebanjci. Gledali smo delo Frana Levstika Martin Krpan v priredbi Dušana Jovanovića in Tonea Partljiča ter režiji Aleša Jana. Drugi del izleta se je odvijal v gostišču Storovje. Tu smo se ob dobri glasbi in okusni hrani sprostiti in razvedrili. Vse udeležence so prejel simbolično darilce, članica društva Anica Springer pa je pripravila zabavno obdaritev za vse godovnike.

ANDREJ GREGORČIČ

- Iz srčne rane tečejo samo solze. (Petan)
- Samo petelin je po kavsu ponosen. (Starorimska politična modrost)
- Vse veliko na svetu ustvarijo nevroitiki. Le nevroitiki so ustanovili religije in ustvarili umetnine. (Proust)

Kakor skakanje v prazno

Namesto da ustanovljamo revno občino, bi se raje priključili bogatim Ljubljancem - Koliko bo stalo?

Kadar politika prehitava stroko, so odločitve podobne skoku v nekaj pod nami, kar naj bi bila voda. Zbor kranjancov v Mirni Peči mi je povedal samo to, da bomo skočili. V kaj, pa ne ve zagotovo še nihče. Gospodje iz KS niso vedeli, koliko sredstev bo prikajljalo v bodočo mirnopoško blagajno, še manj pa, koliko nas bo nova samouprava stala. Gospodje iz Novega mesta so se sicer trudili razjasniti nam, kaj naj bi prinesla ta samouprava, povedali pa so le, da gre v glavnem za razmejitev med pristojnostmi države in odločanjem na najnižji stopnji. Tako naj bi odslej imeli nekakšne komunalne občine, ki bodo odločale o stvareh, ki države ne zanimajo preveč. Na osnovi teh podatkov naj bi se krajani odločali med ustanovitvijo občine Mirna Peč v mejah sedanjega katastra in med tem, da se pridružijo bodoči novomeški občini.

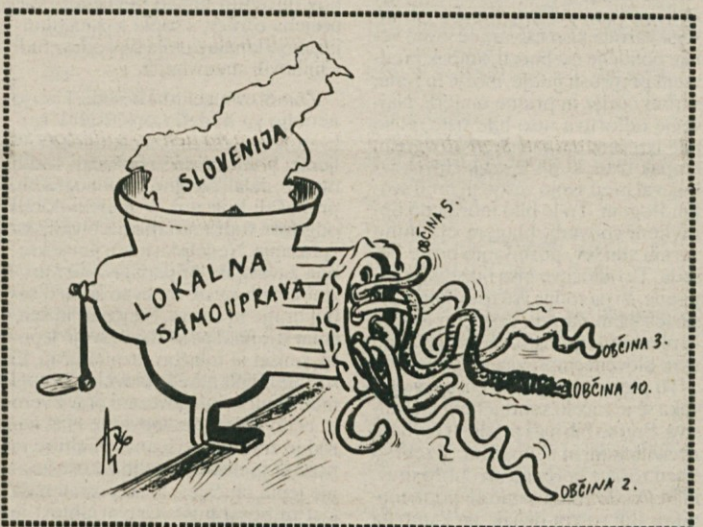
Ce se odločim za mirnopoško občino, bomo o zadevah odločali doma (če bomo imeli o čem odločati - mislim na sredstva). Če se odločim za priključitev k novi novomeški občini, lahko pričakujem večno preglaševanje in o še tako majhnem denarju, ki bi ga sicer dobili, bodo odločali drugi. Torej ponujeno nam ni bilo nič. Le petnajst jih je glasovalo, naj bo na referendumskem lističu napisano: sem za občino Mira Peč. Ostali, ki nam skakanje v neznanost ni najbolj všeč, smo se glasovanja vzdržali.

Se najbolje bi bilo, da se preselim v Ljubljano Center, sem pomislil. Tu problemov s komunalnim denarjem ne bo. Zato predlagam svojim krajevnim veljakom, naj ne razmišljajo,

kako izbojevati revno občino, temveč naj najdejo način, kako se priključiti bogatim Ljubljancem. Iz zanesljivih virov vem, da oni že dolgo niso vrteli lopate in se mazali po blatnih kanalih. In vse kaže, da jim tega tudi v bodoče ne bo treba početi.

Upam, da bo te vrstice prebral kdo izmed 90 izbranih in se bo boril za takšne zakone, ki bodo nam običajnim smrtnikom dajali približno enake možnosti življenja. Kajti sami zase so si že odrezali kos pogache. Naz sarno ponižno prosim, da sedaj naredite tudi kaj za nas. Pa brez zamere!

SILVESTER PLAVEC

O veri imam pravico tako misliti

Odgovor, ki ga javno pošiljam gospe Darinki Tratar iz Šmarjete in ki je odmev na njeno pismo s tem naslovom, objavljeno v Dolenjskem listu 17. marca

Pozno je že, toda dokler vam, ga. Tratarjeva, ne odgovorim, ne bom mirna. Res je, o veri imate (žal) pravico misliti tudi tako... Zakaj žal? Zato, ker ste dolga leta s svojo držo, svojimi mnenji in nelogičnimi pogledi na določene stvari vplivali na vam zapupane, (večinoma) versko zgajane otroke. Ubogi ti otroci! Doma so bili vzgajani tako kot že rodovi pred njimi (oz. nami), v šoli (torej pred vami) pa so morali poslušati vaše povsem drugačne občutke in domačo vzgojo zanikati. Pa še to. Kot učiteljica bi morali vedeti, da kristjani verujemo v Boga (z veliko začetnico). No, kako je s tem, si lahko preberete v slovenskem pravopisu.

Trditve tudi, "da vera v Boga (!) lahko tako zasužni človekov razum, da ni več sposoben trezne človeške presoje". Prepričajte se, če ni to samo izgovor, da bi se izognili zahtevam živega Boga v našem življenju. Kajti On sprejema ranjene in jih zaceli...

Kako smešno je vaše neznanje o Svetem pismu. Prišli ste do zaključka, da "ima ta knjiga svojo vrednost samo toliko kot katero koli drugo ljudsko blago, nima pa nobene dokazljive zgodovinske ali znanstvene vrednosti". Dovolite mi, da vam (in tistim, ki vašemu razmišljanju nasledajo) posredujem le nekaj podatkov. Samo Družene biblične družbe so v letu 1990 prodale 16 milijonov izvodov Svetega pisma; tej številki je treba dodati še nadaljnjih 12 milijonov iz-

vodov Nove zaveze, 27 milijonov izvodov posameznih knjig Svetega pisma in kratkih izdaj izbranih besedil v skupni nakladi 567 milijonov izvodov. Ko je Johannes Gutenberg izumil tisk, je bilo Sveto pismo prva knjiga, ki je bila natisnjena. Doslej je bilo Sveto pismo prevedeno v skoraj 2.000 jezikov, torej bistveno več kot katera koli druga knjiga. (Vir: John Drane: Odklenimo Sveto pismo, str. 4; knjžico je izdalo Ognjišče leta 1993.) Ga. Tratarjeva, pravite, da ste prebrali mnogo knjig. Zdi se mi, da Svetega pisma pa najbrž ne, sicer s takšnimi izjavami ne bi prišli na dan...

Veste, mnogi so bili v teku tisočletij pripravljani umreti, da bi si priborili pravico svobodno brati Sv. pismo (Rusija). Tudi danes ga milijoni po vsem svetu prebiramo ter iščemo v njem smernice in navdih za vsakdanje življenje. Kaj pravite? Nekaj pa le mora biti v Svetem pismu, če ga milijoni vsak dan jemljemo v roke...

Da niste videli še kaj bolj dolgočasnega kot je verski obred? Ste pa malo videli! Morda mi ne boste verjeli, ampak je bilo res: na duhovnih vajah mi je vaš bivši učenec potopil: "Na svetu ni ničesar bolj dolgočasnega, kot so šolske ure tov. Tratarjeve."

Mogoče boste kdaj spoznali: če smo sprito svoje krivde žalostni od solz in tako potrti, kakor da smo prizadeli bolečino svoji materi, ali če po dobrem dejanju občutimo sončno

Zakaj pa ne bi bila Slovenija v čem vzor Evropi?

Na Švedskem stremimo k vašemu delovnemu času

Pozdravljeni!

Kot Slovenka na Švedskem rada spremljam dogajanje v svoji drugi domovini, glavni vir informacij iz Slovenije pa mi je Dolenjski list.

V številki, ki je izšla 3. marca 1994, sem v "Naši anketi" brala o debati o evropskem delovnem času. Zelo me je razočaralo nagibanje k mišljenju, da "kar smo imeli doslej, je bilo zelo dobro, moramo pa se prilagoditi Evropi, čeprav to prinese tudi slabosti". Mogoče je tak odnos med drugim posledica tega, da so pravice zaposlenih v Sloveniji še vedno omejene, tega točno ne vem, moje mišljenje pa je, da imajo tisti v Sloveniji, ki se delajo po "starem" delovnem času, veliko prednost.

Debate tukaj v severni Evropi potekajo nekako takole, da je kombinacija velike brezposelnosti in želja po kvalitetnejšem življenju z več odmerjenega časa za družino in druge stvari v življenju izvrstna prilika za skrajšan delovni čas, to je 6-urni delavnik. To pomeni, da bi več ljudi lahko delovali na enakem delovnem mestu in bi več ostalo od dneva za vsakogar, ki sedaj dela do 16. ali 18. ure popoldne. Kot povsod obstajajo tu mogočni aparati, ki tako napredno mišljenje zavirajo, so se pa ponekod te ideje uveljavile tudi v praksi in mislim, da je samo vprašanje časa, kdaj se bodo uveljavile bolj na splošno. Na nekaterih delovnih mestih, sicer osemurni delovni čas, vendar je čimbolj prilagojen željam in potrebam zaposlenih. Tako na primer v zdravstvu in poštini urah; bo pa izredno zanimivo slediti nadaljnemu razvoju. Po mojem mnenju je slovenski stari delovni čas zelo dober, ker dopušča kvalitetno življenje že sedaj in je dobro izhodišče za vnaprej. Prav je, da se Slovenija približuje drugim v Evropi, toda v vsem se pa res ni treba prilagoditi drugim! Obstaja namreč tudi možnost biti vzor drugim evropskim državam. Biti vzor je nekaj, kar se na Švedskem zelo propagira, ne bi pa škodilo, če bi se samozavest Slovencev malo dvignila in bi se borili za obstanek tega, kar je v Sloveniji dobro, lahko celo boljše kot drugod in drugim za vzgled!

VESNA JAKŠE
Helgestav, 136 A
125 41 Älvsjö
Švedska

Ugovor "Svarilu"

Pripombe k prispevku s tem naslovom (DL 17. marca)

Oglašam se v zvezi s svarilom gospoda Primožiča, sekretarja Zveze društev za cerebralno paralizo, v prejšnji številki vašega časopisa, v želji za pojasnilom našim dosedanjim strankam in darovalcem. Ime našega društva je Društvo za humanitarne dejavnosti, Kranj. Kot dejavnost je opredeljena pomoč obolelim otrokom ne glede na vrsto obolenja. Vodi nas predvsem želja po pomoči konkretnim primerom, kajti nad prejetimi sredstvi, ki smo jih dobili od sponzorjev, darovalcev in ostalih dobrih ljudi, želimo ohraniti popolno kontrolo. Pri tem naj navedem samo nekaj naših akcij: kupili smo invalidski pripomoček - stojko za punčko, obolelo za cerebralno paralizo; pomagali smo pri nakupu pripomočkov spastičnim otrokom; sredstva namenjamo za financiranje ljubljanskega zavoda Zarja, katerega dejavnost je pomoč otrokom po poškodbah glave; priključili smo se tudi akciji Iskrice v žalostnih očeh v Nedeljskem dnevniku.

To je samo nekaj primerov iz naše dejavnosti. Ob tem naj opozorim: kljub temu da smo in še bomo pomagali tudi otrokom s cerebralno paralizo, nimamo nobene povezave z Zvezo društev za cerebralno paralizo. V pripravi je tudi tiskano obvestilo oz. bilten, ki ga bomo poslali vsem našim strankam, darovalcem in sponzorjem, da bi videli, kako smo prejeta sredstva razporedili in komu so bila namenjena. Rada bi se tudi zahvalila podjetju Anothese iz Kranja, ki se je vedno odzvalo naši prošnji za pomoč in udeležbo v dobrodelnih akcijah, kajti samostojni prispevki posameznih dobrotnikov ne zagotavljajo načrtnega dela. Obenem naj se opravičim Zvezi društev za cerebralno paralizo in gospodu Primožiču za nenameren zaplet ter jima želim veliko uspehov pri delu, kajti namen njihovega in našega dela je popolna enak - pomagati otrokom, s tem da je naše delo opredeljeno ne glede na bolezen, Zveza pa deluje, vsaj kolikor je nam poznano, v zvezi z obolenji otrok s cerebralno paralizo.

Ob koncu pozivam vse, ki ste prebrali to naše pojasnilo in je v vaši okolici otrok, potreben pomoči, da nas o tem obvestite, in bomo skušali pomagati v okviru sredstev, ki so nam na voljo. Pošto pošljite kar na naslov podjetja Anothese. Mislim, da so pomembni predvsem rezultati, in ne toliko časopisni članki in poročila, komu je kdo pomagal in koliko. Zato v bodoče ne mislim odgovarjati na neutemeljene trditve, kajti nagrada za naše opravljeno delo je predvsem zadovoljstvo, da smo lahko pomagali.

CVETA SMREKAR

NA KOČEVSKEM TRI OBČINE?

KOČEVJE - Po uradnih podatkih so na območjih krajevnih skupnosti Osilnica in Kočevska Reka na nedavnih zborih volilcev glasovali za samostojno referendumsko območje, se pravi, da želijo svojo občino. Vse ostalo območje sedanje občine bo enotno referendumsko območje, kar pomeni, da žele ostati v sestavi sedanje občine Kočevje. To velja tudi za krajevne skupnosti Draga, Struge in Poljanska dolina (Predgrad), ki so na obrobju občine in naj bi se po republiškem predlogu združile s krajevnimi skupnostmi izven sedanje občine Kočevje in se vključile v tako oblikovane nove občine. Dokončna odločitev o vsem tem pa je prepuščena volilcem, ki bodo o teh predlogih oz. sklepih zborov volilcev glasovali na referendumu, 22. maja.

VELIKO DELA ZA ROMPLJAČE - V Dolenji Brezovici pri Šentjerneju že drugo leto deluje društvo rompljačev, ki jih vodi Tone Jordan. V svojem kraju in okolici rompljajo godovnjakom, še posebno veliko dela pa imajo okrog jožefovega. Z neobičajnimi instrumenti in pripomočki smo jih ujeli pri Gorškovi, kjer jih je gospodar Jože po rompljanju povabil k bogato obloženi mizi. Ob domačih dobrotah in cvičku se je pesem, spremljana z rompljanjem, razlegala še dolgo v noč. (Foto: M. Vesel)

Krka: začetek lastninjenja v drugem polletju

20 let obveščanja

Štirideset let je Krka eden izmed najtrdnjših stebrov dolenskega in celotnega slovenskega gospodarstva. Za njo je tudi uspešno poslovno leto 1993, v katerem je izvozila več kot 70 odst. proizvodov v tujino. Hitro se je prilagodila novonastalim razmeram trženja na prodajni črti Jadran-Baltik in prav tu dograjuje zdaj svoj nastop. Terja ga predvsem agresivnejše nastopanje farmacevtskih multinacionalk, ki krepko nastopajo v novonastalih državah.

Hkrati poteka dvajset let, odkar vodstvo podjetja skupaj z močnim sindikatom načrtno obvešča delavce Krke o vsem, kar jih je vedno zanimalo. Redno izhajanje tiskanih glasil v tovarni je ob razvejenem ostalem sistemu sprotnega obveščanja veliko pripomoglo, da delavec v Krki nikoli ni bil prikrajšan za eno izmed svojih temeljnih pravic: biti sproti seznanjen z vsem, kar mora vedeti kot solastnik in upravljevalec pomembnega družbenega bogastva. Dobro utečeno tradicijo nadaljuje zdaj glasilo Utrip Krke, katerega prva letošnja številka je pred dnevi izšla na 20 straneh v 4.000 izvodih.

Ob velikem zanimanju ljudi za vlaganje certifikatov v Krko, ko je vedno več vprašanj, ali bo tovarna ponudila možnost vsem državljanom Slovenije, da zamenjajo svoje certifikate za njene delnice, govori vodni sestavek Modre odločitve potrebujejo čas. Pove nam, da bodo začeli lastninitvijo v Krki v drugi polovici letošnjega leta. Krka se bo lastninsko preoblikovala v takemle spletu: z javno prodajo delnic, z interno razdelitvijo, notranjim odkupom in s prenosom delnic na sklade. Gre za zelo zahteven način preoblikovanja: v Krki se ga lotevajo z geslom "Hitimo počasi!". Pri tem povedo, da bo znan del Krkinih delnic namenjen javni prodaji. Mogoče jih bo dobili z zamenjavo lastniških certifikatov in z nakupom v gotovini, oboje pa bo omogočeno vsem Slovencem.

Bodoča delniška družba Krka je že zdaj prepričana, da bodo naložbe v njo trdno jamstvo za dobiček delničarjev. Njeni obeti za tako bodočnost so trdni prav zavoljo njene že utečene mednarodne usmeritve, obetavnih realnih razvojnih načrtov, zdravega kapitala in proizvodnega ugleda.

Nova številka Utripa Krke poroča še o tehničnem vodenju tovarne, o izobraževanju, o skrbi za vzgojo bodočih poslovnežev Krke in Dolenskega in o uvajanju novih sodelavcev. Novic iz raznih proizvodnih in drugih sektorjev v tovarni tudi tokrat ne manjka.

T. GOŠNIK

● Prva zapoved v novinarstvu je spoštovanje dejstev. (V. Blažič)

Še o obujenih napadih na Cerkev

Mnenje naše bralke iz Bele krajine

10. marca je bilo v Dolenskem listu objavljeno pismo bralca z naslovom "Špet obujeni napadi na Cerkev". Doma sem iz Bele krajine in izhajam iz verne družine, zato mi ni vseeno, če kdo čudno spoji vero in politiko. Posebno še, če gre za drugo svetovno vojno.

Premišljam, od kod ime domobranca. Pred kom so nas branili? Boljševikov tukaj ni bilo, bili so le partizani. Sprašujem, kje so bili domobranca taktak, ko nas je napadel okupator, ko je naše ljudi gnal v taborišča smrti in jih tam nečloveško mučil. Zakaj jih niso domobranca maščevali? In koliko okupatorjevih brigad so domobranca izgnali iz Slovenije?

O slovenskih "novih" mučenikih in svetnikih pa le tole: v drugi vojni so najbolj zaslužni za mučenike in svetnike le tisti, ki so častno opravljali svoje delo in se niso branili z okupatorjem. Kot zavedni dražljani so takšni duhovni živeli med več ognji, saj h komunistom niso želeli, ki okupatorju pa jim ni dala vest. Vem pa, da pri nas v Beli krajini ni bilo nobenega napada na duhovnike. V fari smo imeli duhovnika, ki je dejal: "Opravljaj bom svoje delo, kakor bom najbolje znal. Za politiko se ne bom zanimal, ker to ni moj poklic." Takih je bilo kar nekaj, pa so imeli vse od druge vojne mir. Ljudje so jih imeli radi, še na poroke so jih vabili.

LOJZKA PUHEK
Tribuče

SODRAŽANI BODO PILI BOLJŠO VODO

SODRAŽICA - Že v preteklem letu je Hydrovod Kočevje zavrtel pet vrtin v predelu Izveri pri Sodražici. Vrtine, ki so globoke do 250 m, dajejo kvalitetno, bakteriološko neoporečno vodo. Sedanja napeljava iz zajetja Podklanec daje večkrat fiziološko oporečno vodo, vode pa ne dobe višje ležeči predeli. Hydrovod načrtuje za leto 1994 izgradnjo visoke cone, kar pomeni, da bodo vodo dobili tudi predeli naselja Zavoda in nekateri vikendi. Voda iz vrtin bo boljša in več je bo, in kot v ponudbi pravi Hydrovod, v zadovoljstvo občanov in njih kot upravljavcev. Celotna dela bodo dokaj obsežna. Predvidena je celotna rekonstrukcija ceste na Pesek, izgradnja dodatnih cevovodov, izgradnja vodohrama, prečrpalne postaje in posodobitev klorinacije.

A. K.

Kje je naš narod črpal moč za obstoj

Odmev na pismo "O veri imam pravico tako misliti" (DL 17. marca), ki je žalitev za vernega človeka

Prebral sem članek Darinke Tratar O veri imam pravico tako misliti. V podnaslovu pove, da bi jo v srednjem veku zaradi takega razmišljanja mučili in sežgali na grmadi. "Kaj bo pa zdaj?" se vprašuje. Kot član te Cerkve, na katero se je tako žolčno spravila, ji lahko zagotovim samo eno in to z izrekom, ki ga imajo kurtuzijani v svojem grbu: Križ stoji, dokler se svet vrti. Cerkev bo mirno opravljala svoje poslanstvo naprej. Cerkev ne pozna drugega maščevanja, kot da moli za tiste, ki jo preganjajo, in da jih preživi. Menim pa, da imam vso pravico tudi sam, da povem svoje mnenje. Nič ne bom polemiziral z njenimi trditvami o Cerkvu, ki so brez osnove. Če bi namreč Cerkev slonela na laži in prevarah, bi že zdavnaj propadla in ljudje ji ne bi zaupali. V tem sestavku bi rad opisal svoj osebni odnos do krščanske vere.

Krščanska vera mi je bila darovana. Darovala mi jo je moja mama, z njo pa tudi tisočeri moji predniki, ki so baklo vere izročali iz roda v rod kot največjo dediščino. Čutil bi se izdajalca, če ne bi ostal zvest njihovemu verovanju in čutenju in delovanju. Kot sem jim hvaležen za slovenski jezik, ki so mi ga ohranili, za domovino, ki so jo branili, za lepo vasico na Krškem polju, ki so jo zgradili, in lepe navade, ki prepletajo moje življenje, tako sem jim hvaležen za vero, za bogov kot, za cerkvu, ki stoji ob poti pred vasjo, za to, da so me naučili sklepati roke k molitvi, da so me naučili prav živeti. Koliko lepih spodbud za plemenito življenje mi je dala ta vera, v kolikšno tolažbo mi je bila in kolike sreče sem občutil zaradi nje! S svojo toplino je ogrevala vse moje bitje.

Slovenska zemlja je zaznamovana s številnimi cerkvami. V teh cerkvah so korenine ne samo slovenske vernosti, ampak tudi kulture, pridnosti in urejenosti. V njih so Slovenci skozi stoletja črpali moč za način svojega življenja in svoj obstoj. Zgodovine našega naroda niso ustvarjale samo velike politične osebnosti, ampak predvsem preprosti ljudje, možje in žene, skrbni očete in pridne matere. Največje odločitve niso bile tiste, ki so bile izrečene na raznih zborovanjih, ampak tiste, ki jih je vsak človek izbojeval pred svojo vestjo in pred svojim Bogom. To je bilo morda po opravljeni spovedi, blagem opominu vernih staršev, poslušanju božje besede. Te odločitve niso bile nikjer zapisane, so pa rodile vse tisto, kar je pri slovenskem narodu resnično lepega in plemenitega, tisto, na kar je lahko vsak Slovenec upravičeno ponosen.

To plemenitenje slovenskega človeka se je začelo s sprejetjem krščanstva. Prej so bili naši predniki barbari, necivilizirani in nepismeni. V sebi so imeli zdrave korenine in dobro nprav, ki bi jo bilo treba samo še plemenititi. Bili so kot divjak, na katerega je treba vcepiti žlahtno mladiko. S sprejetjem vere so se oklenili Kristu-

sa. To jim je pomagalo, da so se zavedeli svojega človeškega dostojanstva. Vzljubili so svojo novo vero, ki jim ni vzela ničesar, kar je bilo pri njih dobrega. Začutili so, da jih Bog kliče in hoče iz njih narediti popolnejše ljudi.

Krščansko vero so tesno povezali s svojim življenjem. Vera jim je bila življenje njihovega življenja. Čutili so, da jim je bog zvest, in tudi oni so mu ostali zvesti. Res ne vemo, kaj bi se zgodilo z našim narodom, če bi odklonili cepljenje s to žlahtno mladiko, ki ji pravimo krščanstvo.

To edinstveno plemenitenje slovenskega človeka se je v največji meri vršilo v naših cerkvah. Vsi, ki se tega zavedamo, imamo prav do njih še posebno spoštljiv odnos. Cerkev so danes zgovorna znamenja vere naših prednikov. Vanje niso vzdani samo težki kamni, ampak tudi znoj, trpljenje, pridnost, ljubezen in globoka vera. Ko vstopamo v te cerkve, zaslišimo v duhu odmev vseh teh ljudi, ki so v dolgih stoletjih stopali čez njihove pragove. Naši predniki so se v cerkve zatekali v svojih stiskah. Danes te cerkve niso samo kulturni spomeniki, ampak veliko več. So priče vere naših prednikov in zapisniki tišočerih molitev in prošelj.

Naši predniki so radi zahajali v cerkve. Brez njih si niso mogli zamisliti svojega življenja. Zlasti ob nedeljah so jih obiskovali. Čez teden so veliko delali, bili so garači. Vsak teden pa so dostojno počastili nedeljo. Že v soboto se je začela priprava na obhajanje nedelje. Uredili so svoja dvorišča, počistili notranjost hiš, in se tudi sami uredili in umili. Pri maši so se v polnosti zavedali svojega človeškega dostojanstva. Pred Bogom so bili enaki tudi z graščaki. Iz cerkve so prinašali čut za lepo. Dragoceni kipi in freske po naših cerkvah so jih uvajali v svet likovne umetnosti, bogoslužno petje pa je iz naših prednikov naredilo narod pevceve. Lepa, urejena cerkev, s šopki rož na oltarjih, pa je kmalu dobila svoj odraz tudi v njihovih stanovanjih.

Zaradi evangelijske besede, ki so jo nedeljo za nedeljo poslušali v cerkvah, so se odločili za plemenito življenje. V tej veri so se poročali, rodili otroke, delali po njivah in vinogradih, prenašali bolezen. V njej so dobili odgovor tudi na najtežja bivanjska vprašanja. Nedeljska maša jim je krepila zavest, da pripadajo veliki družini božjih otrok in da so si med seboj bratje in sestre. Sončnim in senčnim stranem pa so dajali svojo lepoto, smisel in tolažbo razni običaji, ki so spremljali našega človeka. Mnogi med njimi so bili povezani prav z vero in cerkvenimi praznovanji. Naš narod je zrastle iz krščanske kulture in prav ta je dajala navdih za ustvarjanje lepih običajev, ki so postali naša last in posebnost. Ustvarjalnost je bila za naše ljudi nekaj značilnega in je bila predvsem v službi odkrivanja

lepega, dobrega in plemenitega. Bila je v nasprotju s poganskimi običaji, ki so bili povezani z preobilno pijačo in jedačo, z razuzdanostjo in poneumljanjem človeka.

S slovenskim narodom pa že več kot tisoč let živi katoliški duhovnik. V teh dolgih stoletjih je našemu narodu vtisnil neizbrisen pečat. Z oznanjevanjem Kristusovega nauka je plemenitil nprav slovenskega človeka in mu obudil vrednote, ki so postale temelj družinskega in družbenega življenja. Našemu narodu je dal prvo pisano besedo. Zgradil mu je prve šole in bolnišnice, prvo slovensko gimnazijo in visoko šolo. Kot edini izobraženec, ki se ni dal potučiti, je najtesneje živel s svojim ljudstvom in mu oznanjal božjo besedo v domačem jeziku. Živel je med ljudmi in bil tesno povezan z njimi. Prav zato, ker so duhovniki živeli tako tesno s svojimi ljudmi, so jih le ti spoštovali in jim zaupali.

Tudi korenine svoje kulture, narodnosti in duhovne rasti lahko iščemo v krščanstvu in v prvih zapisanih slovenskih besedah, ki jim pravimo Brziški spomeniki. V njih je prvič imenovan Bog z besedo Oče. V trenutku, ko je slovenski človek Boga imenoval Oče in to ime zapisal na list papirja, se je slovenski narod povzdignil v krog kulturnih evropskih narodov. Dobil je svoje mesto v zgodovini in prejel svoje poslanstvo, ki ga je skozi stoletja kljub mnogim oviram in težkim zgodovinskim preizkušnjam dostojno izpolnjeval. Ohranil je narodno identiteto, jezik in narodno zavest. Dušo naroda spoznaš šele takrat, ko veš za njegovo zgodovino in za njegove korenine, iz katerih je črpal za način svojega življenja in za svoj obstoj. Taki so bili naši predniki. Bili so notranje srečni, ker so imeli svoj odnos do Boga urejen.

Naš zgodovinski spomin, o katerem so v zadnjih letih začeli več govoriti tudi naši izobraženci, bi moral vedno bolj upoštevati dejstvo, da je naša prava kultura izhajala iz vernega družinskega ognjišča, bogkovega kota in belih poti, ki so vodile k cerkvam. Nespominjanje na to bi vodilo k bolehanju ne samo verskega, ampak tudi moralnega in narodnega življenja. Popolna pozaba pa bi doobara spremenila narodove značilnosti.

Narod, ki se odtrga od svojih korenin, propade. Zgodovinska izkušnja to vedno znova potrjuje. Moje prepričanje je, da smo na tem koščku zemlje, v rajju pod Triglavom ostali zato, ker je Bog tako hotel. Drugače se dejstva našega preživetja med tako mogočnimi narodi in kulturami, ki so stalno ogrožali naš obstoj, ne moremo razložiti. To je fenomen in prav je, da se tega zavedamo.

Ko je naš narod doživel najtežje preizkušnje in je bil njegov obstoj vprašljiv, so ga poleg zavednih izobražencev reševali predvsem preprosti ljudje. Šlišal sem za mater, ki

je ob prisilni izselitvi naših ljudi v Nemčijo šla na domačo njivo, pobrala prgišče zemlje in jo spravila v posodico. To posodico z domačo slovensko zemljo je vsa vojna leta v taborišču varovala kot največje dragoceno, in jo kazala svojim otrokom. To je bila najlepša šola ljubezni do domače Slovenije. Ko je ta mati umrla en mesec pred vrnitvijo domov, so ji njeni otroci vsuli v grob tisto prgišče slovenske zemlje. Pa ta mati ni obiskovala visokih šol. Navdih za vzgojo svojih otrok, za svojo pridnost, plemenitost in ljubezen do domovine ni črpala iz učenih knjig, ampak iz starega molitvenika in molitve rožnega venca.

To pa je nekaj mojih misli o veri in izkušnjah, ki sem jih imel z njo, spoštovana gospa Darinka Tratar. Vem, da bi moral govoriti še o današnjem delu Cerkve v slovenskem narodu. Tudi o tem bi rad pisal. Ogromno in plemenito je to delo. Slovenska Cerkev je lahko nanj samo ponosna. Nič se ne bom vprašal, kaj bo pa zdaj, ko sem to napisal. To so moje izkušnje o veri in Cerkvu in vem, da jih delim s tisočimi v Sloveniji. Tudi jaz se bom jih ljudi, ki ste jih na koncu omenili, Hitlerja, Stalina, Mussolinija, Huseina, Miloševića. Ne vem pa, zakaj ste omenili prav nje. Zanje vem, da so bili in so ateisti in veliki nasprotniki krščanske vere, da so to ljudje, ki so postali mali bogovi in so dosegli svoj cilj postavili svoje zapovedi. Zlo naj bi prihajalo po vašem pisanju predvsem iz tistih, ki so verni, in bi zato mogli naštetih ljudi, kot so mati Terezija iz Kalkute, s. Vida Zabat, papež Janez Pavel II., in z njimi seveda vse tiste milijone, ki bodo kmalu praznovali velikonočne praznike. Sicer pa tudi jaz verjamem v to, kar je resnično, seveda tudi v ljubezen, prijateljstvo, bratstvo. Zavedam se le, da je bratstvo prazna beseda, če nimamo nad seboj Očeta, in tudi ljubezni nimamo, kadar zlivamo gnojnico na tiste, ki drugače mislijo in čutijo. Ne priznam nobene meje, ki bi ljudi delila med naše in vaše, na dobre in slabe. Priznam samo tisto mejo, ki gre skozi človeška srca. In truditi bi se morali vsi skupaj bolj za to civilizacijo ljubezni.

JOŽE PACEK
Rimska c. 12 Čatež ob Savi

OB PRODAJI TELEFONA

NOVO MESTO - Več ljudi je vprašalo v uredništvo Dolenskega lista, kaj vse morajo storiti, če kupijo skupaj z rabljenim stanovanjem tudi telefon. V PTT podjetju Slovenije Poslovni enoti PTT Novo mesto, so o tem povedali, da prodajalec stanovanja, ki prodaja skupaj s stanovanjem telefon, dostavi pošti posebno izjavo. S to potrdi, da se odpoveduje telefonu v korist novega lastnika. Omenjeni postopek stane okrog 2.000 tolarjev in ta znesek plača novi imetnik telefonske številke.

RAZMIŠLJANJE VOJNE GENERACIJE DANES (6.)

Za resnico o ubitem študentu Grozdetu

"Zgodba o mučenju Lojzeta Grozdetu je ena sama laž," je dejal B. Š., ki ga je lastnoročno položil v krsto

Rušili so progno in imeli prireditve na Mirni. Povprašal sem ga, če se morda spominja dveh na Mirni ujetih študentov, ki sta menda nosila neko pošto. Takoj se je spomnil dogodka, ne pa imen, in o tem povedal naslednje:

"Naš drugi bataljon je bil takrat na Pugledu pri Ljubljani po nalogu Glavnega štaba. Z njim smo imeli redno kurirsko zvezo. Tiste dni je neki kurir na javki v Metnaju pri Stični dobil od stiških terenskih obveščevalcev sporočilo, da bo šel neki belogardišči kurir na Mirno in da ni navaden kurir. Naši obveščevalci so postavili več zased in patrol na tej smeri, vendar sta celo dva nemoteno prišla na Mirno, kjer sta bila ujeta. Eden je pobegnil, pa so ga ujeli, vendar je ponovno bežal in na begu padel. Druga dva so privedli v štab, ki je bil v neki hiši pod mirnskim gradom. Pri našem bataljonu je bil namreč en del štaba brigade. Ujeti je bil študent iz Ljubljane, doma pa nekje iz Mirnske doline. Skoraj bi ga že izpustili, saj se je obnašal povsem mirno in ugotovili smo, da je res študent, ker je imel knjižico. V aktočki je imel neke knjige za študij, nekatere so bile verske, pobožne. Izjavil je, da gre obiskat svoje sorodnike. Bil je prepričljiv, da smo mu za kar verjeli. Knjige so bile zavite v časopis in nekdo je začel to brati. Da bi vse prebral, ker je pisalo

nekaj o partizanih, je omot odvil in tako je padla na tla neka pošta in dovoljenje za neomejeno gibanje od italijanske policije. Mislim, da sta bili dve ali tri pisma brez naslova. Na vprašanje, za koga so pisma, je bil zadržan. Rekel je, da naj bi to predal župniku na Mirni, ne ve pa, za koga je pismo. V enem od pisem je bilo napisano, naj se dostavi spisek aktivistov OF in kdo vse je šel v partizane.

V teku dneva smo dobili povelje, da se nujno pripravimo za premik na področje Čateža, ker se je pripravil napad na postojanke v dolini Temenice. Vedeli smo, da jetnika ne moremo voditi s seboj, in sprejeta je bila odločitev, naj se sestane vojaško sodišče in ga prevzame in naj ga obsodi ali izpusti. Dokazi, ki so ga bremenili, so bili: prepustnica italijanske policije za neomejeno gibanje po celotni Ljubljanski pokrajini in pošta, ki je bila nedvomno obveščevalne vsebine. Sodišče ga je obsodilo na smrt z ustrelitvijo.

Na Mirni je bil takrat župnik Jakob Širaj. Na podlagi ob kapitulaciji Italije in ob koncu vojne zaplenjenih dokumentov je bil po vojni aretiran in v Novem mestu obsojen. Glavna obremenitev naj bi bila, da je pošiljal poročila, kdo sodeluje v OF, kdo je odšel v partizane, in da je bil prisoten na Trbincu ter blagoslovil skupino

fantov, ki so šli v belo gardo. Jaz sem se nekaj let kasneje z njim srečal na vlakcu Trebnje-Ljubljana. V pogovoru sem ga vprašal, kako je mogel obveščati Italijane, kdo dela za OF in kdo od nas je odšel v partizane, ko pa nam je v šoli večkrat govoril, da moramo biti zavedni Slovenci. Odgovoril mi je, da je škof obvezal vse duhovnike, naj o tem poročajo, prav tako kot so nekdam, v obdobju reformacije in protireformacije, obveščali, kdo je protestant. "Tisto, da sem to pošiljal Italijanom, ne drži. Ne vem pa, kako je to njim prišlo v roke, sem pa hitro ugotovil, da so kar po tem spisku internirali. Pa mi ni bilo prav, ker so bili med njimi kar dobri farani. Včasih je dr. Ehrlich zbiral taka poročila. Če smo še pred vojno izvedeli, da je kdo komunist, smo pač o tem obveščali. Ko pa je bil Ehrlich ubit, pa nisem šlišal, kdo je to delal in kdo je to prevzel."

17.2.1993 sem bil na zasebnem obisku pri G. K. na Mirni. G. K. je pobožna ženska, na mizi je imela časopis Družina, in ko sem ga pregledal, sem na članek o Grozdetu mimogrede rekel, da se o tem Grozdetu kar precej piše. Takoj je reagirala, da bo ta kmalu svetnik, da so ga partizani ujeli, topli v gostilni Smole, nato ga mučili v Sokolskem domu, mu iztaknili oko, porezali ušesa, jezik, nato pa ubili v gozdu, kjer ga je našla skupi-

na otrok, med njimi tudi G. A., ki je vse to povedal. Vprašal sem jo, če se ve, kdo je tako ravnal z njim, in odgovorila je, da se ve, da so to bili domačini, med njimi K. S. in T. F. Na vprašanje, od koga je to slišala, ker to ni res, da so prav tako govorili nekateri, da so ga ujeli Gubčevci, vendar se točno ve, da ga je ujela Tomšičeva brigada in ga tudi odpeljala z Mirne. Ta dva obdolžena pa nista mogla biti prisotna, ker je bil eden odsoten, drugi pa je bil v Gubčevi brigadi, ki je sploh ni bilo tu. Odgovorila je, da ji je to povedal duhovnik, ki vse to dobro pozna in ima sedaj veliko zraven glede Grozdetu. Ona pa da je bila takrat štirileten otrok in sama ni nič videla. Bila je zmedena in presenečena nad mojim odgovorom, saj je bila pred tem prepričana, da ve resnico. To res dobro ponazarja, kako mladi danes nasedajo lažem o dogodkih iz preteklosti.

Ker sem v več člankih bral trditve, da je bil Grozde mučen v Sokolskem domu, sem se odločil, da se pogovorim z izvorno pričjo, takratnim stanovalcem, ki je imel ključ od Sokolskega doma in brez njega ni mogel nihče noter, razen nasilno. Sokolski dom na Mirni je verjetno edini v Sloveniji, na katerem je od leta 1929, ko je bil zgrajen, pa vse do danes nad vhodom velik, v železu odlit ptič sokol, ki je že etnografska vrednost. Gre za

delo pokojnega kiparja samouka Lipovža z Mirne. Vse partizanske enote so strogo spoštovale dogovor, da se okrog doma ne zadržujejo, da ga okupator ne bi požgal, in tako je dom ostal nedotaknjen. Ko sva se 26.6.1993 pogovarjala z B. Š. o Grozdetu, je povedal naslednje:

"To o mučenju Grozdetu, in to v Sokolskem domu, je ena sama laž. Letos spomlad me je Z. Z. iz Sv. Helene pri Mirni pri srečanju vprašala, če kaj vem, ali je resnica, da je bil Lojze Grozde, katerega so partizani ujeli, ko je ob novem letu 1943 prišel na Mirno, mučen v Sokolskem domu. Vprašal sem jo, zakaj to sprašuje, pa mi je odgovorila, da je nekdo prišel k njej in jo vprašal, kaj ona ve o tem. Odgovoril sem, da so takoj po prihodu Italijanov na Mirno bili nekaj časa vojak v Sokolskem domu, partizani pa so ob kapitulaciji Italije imeli nekajkrat v domu miting. Poleg teh primerov pa ves čas ni bilo nobene vojske in tudi noben partizan ni stopil v dom. Bil je dogovor, da partizani ne prihajajo v Sokolski dom, da ga okupator ne bi požgal.

Mi smo v Sokolskem domu stanovali od 1929, ko je bil zgrajen, pa do leta 1946. Ključ je bil samo pri nas. Moj oče je bil hišnik, in lahko trdim, da partizani niso nikoli kogarkoli zaslisevali v domu. Ker je bil oče bolnih nog, sva jaz in moja sestra skrbeli za ključ, predvsem jaz. Konec decembra 1942, posebno še zaradi napada na italijansko posadko na Dobu in prodora Italijanov iz Trebnjega na Mirno ter bojev, ki so bili okrog Mirne, smo bili vsi zelo pozorni na dogodke. Trdim, da nihče od partizanov ali kake druge vojske v tem času ni

stopil v Sokolski dom, kaj šele da bi tam koga zaslisevali. Podatek, da so tam zaslisevali Grozdetu, je absolutno netočen in izmišljen.

Poleg tega je meni o Grozdetu poznano še naslednje: Proti koncu februarja 1943 sva z očetom pletla na terasi Sokolskega doma košare, ko sta sredi dopoldneva prišla po cesti od šole kolona legije belogardistov (gre za Slovence, italijanske fašistične kolaborante MVAC iz postojanke v Šenturperu ali Rakovnicu), približno 15, in voz s konjsko vprego, na katerem je bila krsta. Eden od njih je poklical očeta, ker pa so njega bolele noge, sem do njih šel jaz. Legisti mi je rekel, naj grem z njim. Nedaleč od Sokolskega doma v smeri gradu je bil takrat narejen golosek, ker so Italijani zahtevali, da se gozd ob cesti poseka, in tu sta ta dan sekala P. E. in P. F., oba z Mirne. Legisti so poklicali bližnjega P. E., ki se nam je pridružil, ter smo vsi krenili na Fužino pod gradom in naprej po poti proti Ševnici. Ta kraj se imenuje Log. Okrog 400 metrov daleč v gozdu smo se ustavili. Midva sva nosila krsto, sli smo prek potoka in na drugi strani v manjši kotanji pod veliko skaljo je ležal mrtev mož, star okrog 20 let. Bil je samo v srcaji in spodnjih hlačah, brez čevljev in nogavic. Odnosla sva ga iz kotanje, jaz za noge, on pa za glavo in roke. Na perilu, v katerem je bil, ni bilo sledu krvi.

LADO KOČLIJAN,
borec Gubčeve brigade,
izredni univerzitetni profesor
in generalmajor v pokoju
(Nadaljevanje prihodnjic.)

S KORUZO IN GLINO SKUPAJ IN DRUGAČE - Lončarski krožek, ki deluje pod vodstvom Boža Gligiča na krmeljski osnovni šoli tretje leto, je pomemben za ohranjanje stare ljudske obrti - lončarstva. Krmeljčani so za svoje uporabne in okrasne predmete iz gline dobili na raznih tekmovanjih v Sloveniji že kar nekaj laskavih priznanj. Lončarstvo je v zadnjih mesecih na tej šoli domiselno dopolnil in močnejše potkal na ustvarjalno žilico najmlajših še projekt Koruza na sto načinov. Mentorica projekta Ivanka Rupret je v kolegicah vzgojiteljicah Danieli Zupančič in Ireni Blatnik našla dobre sodelavke, da so družno hitro naučile raznotere uporabnosti tudi tega naravnega materiala iz domačega okolja ne le 63 predšolskih otrok na šoli, marveč so privabile še številne njihove starše. Izdelovali so omela, metle, ogrlice (na posnetku), v kuhinji je zadišalo po koruznih jedeh in postavili bodo celo koruzno hišo. Za izvimo demonstracijo so jih pohvalili tudi na Dnevih slovenskega izobraževanja v Ljubljani. (Foto: P. P.)

O POPLAVAH, SUŠI, PLAZOVIH IN POŽARIH - Predstavniki sevniške občine, občinske gasilske zveze in gasilskega društva so med obiskom v Sevnici direktorja republiške uprave za zaščito in reševanje Bojana Ušeničnika temeljito seznanili z vsakoletnimi zagatami zaradi poplavljanja Save, z naglim porastom prevozov pitne vode zaradi suše z že močno iztrošeno cisterno, lani pa so Sevnici naredili tudi novo oceno ogroženosti zaradi plazov. Nevarnost prihaja tudi z ranžirne železniške postaje v Sevnici, kjer so imeli lani opraviti kar z okrog 6000 vagoni nevarnih snovi. Ušeničnik je dejal, da podpirajo, da se pristojna ministrstva vključijo v reševanje plazov na Orehovem. Sevniki gasilci so poudarili vse večjo zapostavljenost prostovoljnih gasilskih društev pri opremljanju, Ušeničnik pa je povedal, da so načeloma proti nadaljnji profesionalizaciji gasilstva (Foto: P. P.)

ŠEST LET DOMA STAREJŠIH OBČANOV V ČRNOMLJU - 1. marca so v Črnomlju praznovali šestletnico Doma starejših občanov. Ob tej priložnosti so pripravili razstavo izdelkov domskih oskrbovancev. Ta dan so oskrbovancev s kulturnim programom popestrili člani mešanega pevskega zbora iz Črnomlja, ki deluje pod vodstvom Anice Jankovič-Šobar. Oskrbovanci in zaposleni si želijo čimveč takih nastopov. (Andreja Radež)

40-LETNICA DRUŠTVA UPOKOJENCEV ŠENTJERNEJ - DU Šentjernej, ki slavi letos 40-letnico delovanja, je imelo 20. marca redni letni občni zbor. Tu so med drugim podelili priznanja za dosedanje mesečno delo v društvu, in sicer so jih prejeli člani Anton Golob s Sel, Jože Franko iz Hrastja, Tone Kotar iz Drče, Lojze Mencin iz Mihovice, Franc Verbič iz Šentjermeja in Marica Tomažin iz Šentjermeja. V okviru zbora so izvedli kulturni program ter pregledali opravljeno delo in načrte. Zbora so se med drugimi udeležili gostje iz Škocjana. Skupaj z gostitelji so izrazili željo, da bi most, ki ga gradijo v Dobravi, povezal DU Škocjan in DU Šentjermeje. Na fotografiji: DU Šentjermeje na lanskem izletu na Vršič in v Trento. (Besedilo: Tina Kuhelj, Šentjermeje)

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridržuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 24. III.

SLOVENIJA 1

- 8.15 - 0.30 TELETEKST
- 8.30 VIDEO STRANI
- 8.55 TEDENSKI IZBOR
- 8.55 KAJ MORA SOVA OPRAVITI SPO-MLADI
- 9.35 BALETNO TEKMOVANJE
- 10.05 ANALITIČNA MEHANIKA, 50/52
- 10.35 ZELENA URA
- 11.05 PO DOMAČE
- 12.45 TRATTORIA TRAX, 3/6
- 13.00 POROČILA
- 13.05 STUDIO CITY, ponovitev
- 15.30 TEDENSKI IZBOR
- 15.30 SVET POROČA
- 16.05 OSMI DAN
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 OTROŠKI PROGRAM: ŽIV ŽAV
- 18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
- 18.45 PARI, TV igrice
- 19.10 RISANKA
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.10 ŽARIŠČE
- 20.35 NEVERJETNI ČETRTEK NEVERJETNE ZGODBE, 8. oddaja
- 21.30 TEDNIK
- 22.25 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- 22.50 SOVA

SLOVENIJA 2

- 14.15 - 1.25 Teletekst
- 14.30 Video strani - 15.00 Kinoteka - Ta negotov občutek (amer. film, ČB) - 16.25 Tedenski izbor: Strta srca (franc. nadalj., 2/16) - 17.10 Sova (ponovitev): Popolna tujca (amer. naniz., 2/22); 17.40 Ubijalski strel (angl. nadalj., 3/4) - 18.35 Že veste? - 19.05 Poslovna borza - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Delfin in človek (poljudnoznan. oddaja) - 21.00 Umetniški večer: Portret Majde Potokar; 22.20 Samorastniki (slov. film) - 23.45 SP v umetnostnem drsanju (m), posnetek

PETEK, 25. III.

SLOVENIJA 1

- 9.45 - 1.40 TELETEKST
- 10.00 VIDEO STRANI
- 10.30 TEDENSKI IZBOR
- 10.30 SILAS, 12/12
- 10.55 NAJNEŽNEJŠA IZPOVED, franc. film
- 12.20 ŽE VESTE
- 12.50 POSLOVNA BORZA
- 13.00 POROČILA
- 13.05 UMETNIŠKI VEČER, ponovitev
- 15.50 KAM VODIJO NAŠE ŠTEZICE
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 TOK TOK, kontaktna oddaja za mladostnike
- 18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
- 18.45 PARI, TV igrice
- 19.10 RISANKA
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.10 FORUM
- 20.30 MAČKA NA VROČI PLOČEVINASTI STREHI, amer. film
- 22.20 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- 22.45 SOVA
- 22.45 KO SE SRCA VNAMEJO, 16. epizoda amer. naniz.
- 23.10 DOBRA FANTA, angl. naniz., 1/7
- 0.05 BEDENJE, novozelandski film

SLOVENIJA 2

- 15.45 - 1.30 Teletekst
- 16.00 Video strani - 16.25 Tedenski izbor: Neverjetni četrtek - 17.15 Sova: To je ljubezen (angl. naniz., 3/19); 17.45 Smrtonosni strel (zadnji del angl. nadalj.) - 18.45 Znanje za znanje - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Večerni gost: Oleg Krizanovskij - 21.20 Oči kritike - 22.20 L.M. Škerjanc: Sonetni venec (posnetek koncerta) - 23.50 SP v umetnostnem drsanju

A KANAL

- 7.00 Borza dela - 7.30 Video strani - 12.00 Na velikem platnu - 12.15 Luč svetlobe (ponovitev 129. dela amer. nadalj.) - 13.05 A shop - 13.15 Spot tedna - 13.20 Magnetoskop (ponovitev) - 13.55 CMT - 14.15 Na velikem platnu - 14.30 Borza dela - 15.00 A shop - 15.10 Drakula (ponovitev 4. dela filma) - 15.40 Viking Erik (ponovitev filma) - 17.15 Ameriških deset (glasbena oddaja) - 17.45 Luč svetlobe (130. del amer. nadalj.) - 18.30 Avtomobilski salon Zeneva 94 - 19.00 Poročila - 19.20 A shop - 19.30 Pozitiv + (glasbena oddaja) - 20.15 Teden na borzi - 20.25 Slavni fanje (4. del angl. serije) - 21.15 Film - 23.00 Poročila - Film - 0.50 Erotični film - 2.10 Borza dela

SOBOTA, 26. III.

SLOVENIJA 1

- 7.15 - 1.30 TELETEKST
- 7.30 VIDEO STRANI
- 7.55 TEDENSKI IZBOR:
- 7.44 RADOVEDNI TAČEK
- 8.10 MLADI VIRTUOZI
- 8.25 ZIMSKA TEKMOVANJA, franc. risanka, 13/26
- 8.50 KLUB KLOBUK
- 9.40 TOK TOK
- 10.30 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
- 11.20 Z ZNAMKO OKOLI SVETA, kanadski film
- 13.00 POROČILA
- 13.05 TEDENSKI IZBOR
- 13.05 TEDNIK, ponovitev

- 13.50 VEČERNI GOST: OLEG KRIZANOVSKI
- 15.05 MAČKA NA VROČI PLOČEVINASTI STREHI, ponovitev amer. filma
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 SVET NARAVE, angl. poljudnoznan. serija, 10/10
- 18.00 RPL
- 18.45 TV MERNIK
- 19.00 RISANKA
- 19.10 ŽREBANJE 3 X 3
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.10 UTRIP
- 20.30 ONA + ON
- 21.30 TV POPER, satirični kabaret
- 21.45 KORENINE SLOVENSKE LIPE: ROMANJA OD SV. VIŠARIJ DO BARBANE, 3. oddaja
- 22.10 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- 22.45 SOVA

SLOVENIJA 2

- 12.15 - 2.05 Teletekst
- 12.30 Video strani - 12.50 Ustavi se, svet, pomisi na otroke (koncert za Unicef, 4. oddaja) - 13.40 Sova (ponovitev): Ko se srca vnamejo (16. epizoda amer. naniz.); 14.05 Dobra fanta (angl. naniz., 1/7) - 15.00 Športna sobota: rokometa: Pivovarna Laško (posnetek); 16.15 SP v umetnostnem drsanju (ž); 17.45 košarka NBA - 18.45 Vodne pustolovščine (angl. poljudnoznan. serija, 17/24) - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Družinska skrivnost (švicarska nadalj., 3/5) - 21.15 Coltrane v kadilaku (angl. dok. serija, 4/4) - 21.40 Pogled in zadeni - 22.55 Sobotna noč: Zlata doba rock'n'rolla (1. oddaja); Deja Musić, Jan Plestenjak, koncert skupine U2 (1. del)

NEDELJA, 27. III.

SLOVENIJA 1

- 8.15 - 0.40 TELETEKST
- 8.30 VIDEO STRANI
- 8.40 OTROŠKI PROGRAM
- 8.40 ŽIV ŽAV, ponovitev
- 9.25 POT V ŠOLO, ponov. holandske nadalj., 5/6
- 9.55 SEZAMOVA ULICA, amer. naniz., 10/13
- 10.55 NAŠA PESEM 93
- 11.30 OBZORJA DUHA
- 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA
- 12.30 VODNE PUSTOLOVŠČINE, ponovitev angl. poljudnoznan. serije, 17/24
- 13.00 POROČILA
- 13.20 SISSI, MLADA CESARICA, franc. film
- 15.05 DELFIN IN ČLOVEK, ponovitev poljudnoznan. oddaje
- 15.55 SE SE BOMO SREČALI, angl. nadalj., 3/13
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 PO DOMAČE
- 18.50 TRATTORIA TRAX - KUHANJE OB ROSSINJU, 4/6
- 19.05 RISANKA
- 19.15 LOTO
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.10 ZRCALO TEDNA
- 20.30 NEDELJSKIH 60
- 21.30 OD POLA DO POLA, angl. dok. serija, 4/8
- 22.25 DNEVNIK 3, VREME
- 22.50 SOVA

SLOVENIJA 2

- 7.45 - 23.50 Teletekst
- Opomba: Športna nedelja: SP v crossu; 15.50 SP v umet. drsanju; 17.50 Interlagos: formula 1
- 10.30 Videostrani - 11.05 Tedenski izbor: Pogled in zadeni; 12.20 Udobna vožnja (angl. nadalj., 1/6) - 13.15 Karaoke (razvedrila oddaja TV Koper) - 14.00 Ona + on - 15.00 Športna nedelja - 19.30 Dnevnik - 20.10 Slovenski magazin - 20.50 Važno se je imenovati Ernest (angl. film) - 22.25 Mednarodno prvenstvo v SRG - 22.55 Športni pregled

PONEDELJEK, 28. III.

SLOVENIJA 1

- 10.15 - 0.25 TELETEKST
- 10.30 VIDEO STRANI
- 11.00 TEDENSKI PROGRAM
- 11.00 HČI MORSKIH VALOV, norveška nadalj., 4/6

IQ + ♥ = ŠKODA
Volkswagen Group

GLASBA JE ŽIVLJENJE

Pomlad je čas veselja, radosti, optimizma, ljubezni, prebujanja. Veselo sem pobrskala med pogovore, ki sem jih imela z znanimi Slovenci in nekaj zanimivih izjav je tukaj, dragi prijatelji oddaje Glasba je življenje.

MILAN KUČAN
- Imate dve hčerki, ženo Štefko Slovenci dobro poznamo, hčerki manj. Bi se lahko predstavili javnosti kot kvartet Kučan?
- Lahko bi se predstavili kot kvartet Kučan, ki pospravlja stanovanje. Pri tem delu smo dobro utečeni.

MIŠA MOLK
- Kaj bi rekla o Madonni?
- Trda je pot do slave, bi rekla, ko se spomnim nanjo.

ZMAGO JELINČIČ
- Ste bili jezni na Tofa, ko je napisal, da bi lahko s Heleno Blagne ustanovila Sex Pistols?
- Ne, ne. Mislim, da je humor nekaj, česar v Sloveniji najbolj primanjkuje.

Simona H₂O

SREDA, 30. III.

SLOVENIJA 1

- 8.45 - 0.20 TELETEKST
- 9.00 VIDEO STRANI
- 9.40 TEDENSKI IZBOR
- 9.40 TISOČ IN ENA AMERIKA, španska risana serija, 13/26
- 10.05 VIDEOŠPON
- 11.05 IZ ŽIVLJENJA ZA ŽIVLJENJE
- 11.35 COLTRANE V KADILAKU, angl. dok. serija, 4/4
- 12.00 OD POLA DO POLA, angl. dok. serija, 4/8
- 12.50 POSLOVNA BORZA
- 13.00 POROČILA
- 14.15 TEDENSKI IZBOR SEJŠELI, RAJSKI OTOKI
- 15.00 INTERVJU
- 16.00 DOKTOR FINLAY, škotska nadalj., 5/6
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 KLUB KLOBUK
- 18.00 RPL
- 18.45 ABC - ITD, TV igrice
- 19.10 RISANKA
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.10 ŽARIŠČE
- 20.35 FILM TEDNA: SEVERNA SVETLOBA, amer. film (ČB)
- 22.10 GLASBENI UTRINEK
- 22.30 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- 22.55 SOVA
- POPOLNA TUJCA, amer. naniz., 3/22
- DOBRA FANTA, angl. naniz., 6/7

SLOVENIJA 2

- 15.15 - 23.05 Teletekst
- 15.30 Video strani - 15.40 Tedenski izbor: Omizje; 16.55 Videomoda: Christian Dior - 17.25 Sova (ponovitev): Zakonca Fields v Franciji (1. epizoda angl. naniz.); 17.55 Dobra fanta (angl. naniz., 5/7) - 18.45 Analitična mehanika (nemška izobraž. serija, 51/52) - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Športna sredi: športni film; 20.25 evr. nogometni pokali - 22.20 Svet poročila

KANAL A

- 7.00 Borza dela - 12.00 Na velikem platnu - 12.15 Luč svetlobe (ponovitev 132. dela) - 13.05 A shop - 13.15 Spot tedna - 13.30 CMT - 14.30 Borza dela - 15.00 Na velikem platnu - 15.15 Rodeo (ponovitev) - 15.45 Velika avantura (ponovitev filma) - 17.45 Luč svetlobe (133. del) - 18.30 Risanke - 19.00 Poročila - 19.20 A shop - 19.30 Call selection (glasbena oddaja) - 20.10 Učna leta (amer. nadalj.) - 20.40 Dance session (25. oddaja o plesu) - 21.15 Neznani letéči predmeti (dok. oddaja) - 22.10 Poročila - 22.30 A shop - 22.40 Spot tedna - 22.45 Na velikem platnu - 23.00 CMT - 0.30 Borza dela

94,6 MHz
RADIO
SRAKA

ČETRTEK, 24.3.

- 6.00 Domača glasba - 10.00 Dober dan, pridni ljudje - 11.15 Doktor na obisku - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 12.30 Mali oglasi - 13.00 Poročila - 13.20 Čestitke - 17.00 Obrtniki in podjetniki - 19.00 Alter glasba - 22.00 ZDA skozi ljudsko pesem - 22.30 Portret glasbenika.

PETEK, 25.3.

- 6.00 Domača glasba - 10.00 Dober dan, pridni ljudje - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 12.30 Mali oglasi - 13.00 Poročila - 13.20 Čestitke - 15.30 Grmski vulkan - 16.30 Srakini vikend TV izbor - 18.00 Študentski čvek - 19.00 do 24.00 Večerni program.

SOBOTA, 26.3.

- 6.00 Dobro jutro - 9.00 Pasji kotichek - 10.00 Čestitke - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 12.30 Lovci v studiu - 14.00 Čestitke - 15.00 Godec v studiu - 18.00 Obisk - 20.00 Čestitke - 21.00 do 1.00 Srakina veselica.

NEDELJA, 27.3.

- 8.00 Dobro jutro - 10.00 Mali oglasi, evergrini - 13.00 Čestitke in domača glasba - 19.00 Glasbene oddaje

PONEDELJEK, 28.3.

- 6.00 Domača glasba - 10.00 Dober dan, pridni ljudje - 11.30 Praktični nasveti - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 12.30 Mali oglasi - 13.00 Poročila - 13.20 Čestitke - 16.00 Šport - 16.15 Srakini TV izbor - 17.00 Odprti termin: aktualno - 19.00 do 24.00 Večerni program.

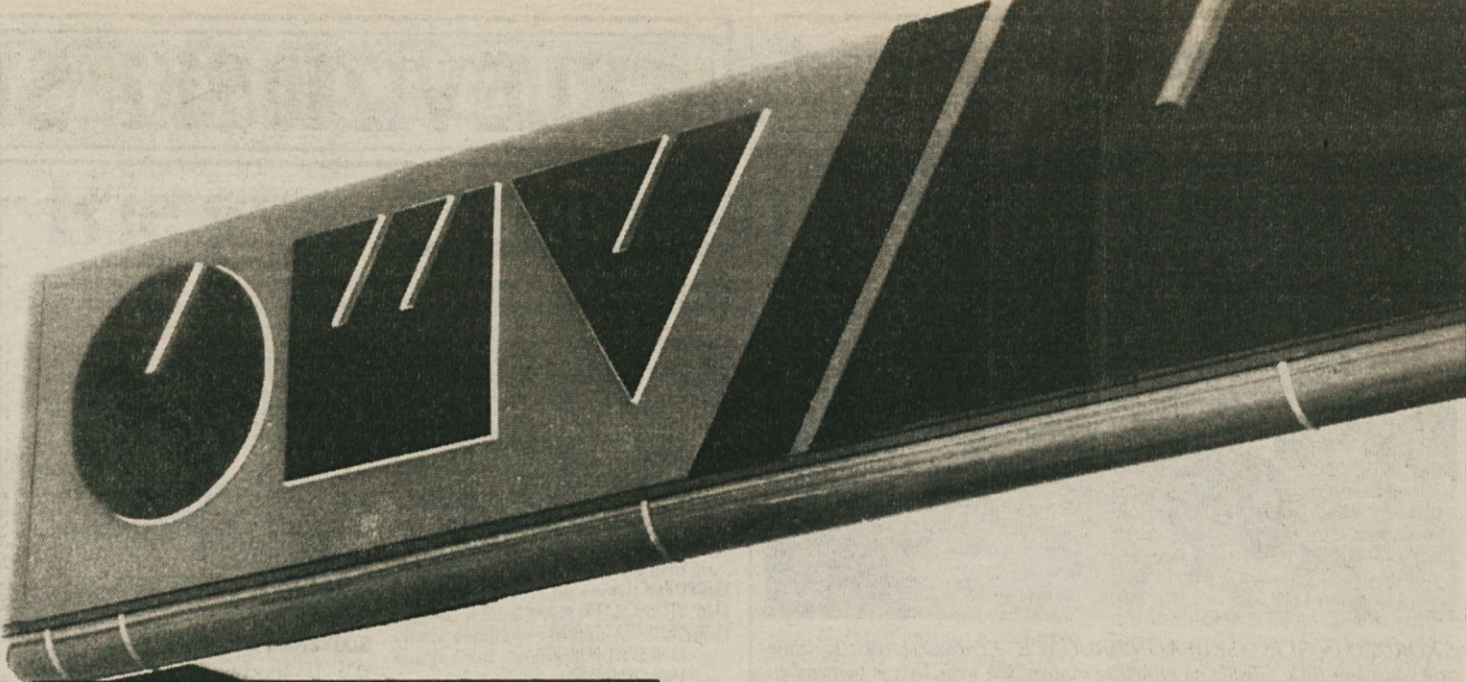
TOREK, 29.3.

- 6.00 Domača glasba - 10.00 Dober dan, pridni ljudje - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 12.30 Mali oglasi - 13.00 Poročila - 13.20 Čestitke - 17.00 Gradimo strokovno in varno - 18.00 Otroška oddaja Kalimero - 19.00 Večerni program - 22.00 do 24.00 Glasbene oddaje.

SREDA, 30.3.

- 6.00 Domača glasba - 10.00 Dober dan, pridni ljudje - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 12.30 Mali oglasi - 13.00 Poročila - 13.20 Čestitke 17.00 Borza dela - 19.00 Pravljica - 20.00 Sračje gnezdo - 22.00 do 24.00 Hard rock&blues jazz.

DOLENJSKI LIST
Vaš četrtkov prijatelj

OMV-ISTRA

življenju
prijazna
energija

ISTRABENZ

Čisto. Okolju prijazno. Varčno.

**Prvič v Sloveniji
na črpalkah
OMV-ISTRA KOPER
nova goriva
evropske kakovosti
z aditivi 3. generacije.**

Neosvinčena bencina EUROSUPER 95
in EURONORMAL 91 vsebujeta
najsodobnejši in najučinkovitejši
detergentni aditiv 3. generacije **OMV 3**
ki ne vsebuje klora.

Z našimi neosvinčenimi bencini skrbimo za:

- čistejši motor
- boljše izgorevanje
- manjšo emisijo škodljivih snovi v okolje
- manjšo porabo goriva
- optimalno protikorozijsko zaščito motorja
- zanesljivo delovanje motorja

Našemu osvinčenemu bencinu SUPER 98 smo:

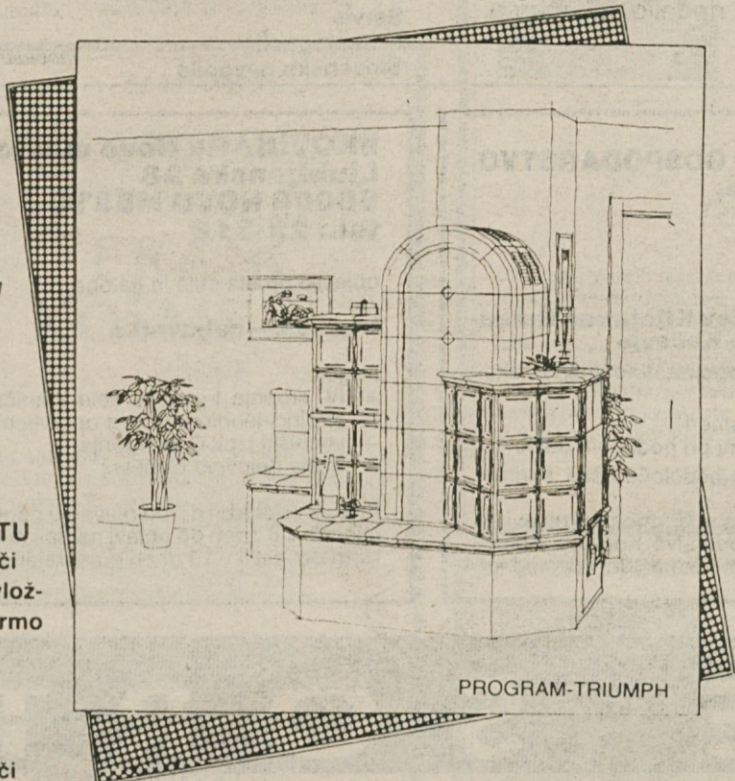
- za štirikrat zmanjšali vsebnost svinca z 0,60 g/liter na 0,15 g/liter.
- dodali aditiv 3. generacije
- bistveno zmanjšali emisijo škodljivih svinčevih spojin v okolje
- avtomobilom brez katalizatorja omogočili še vedno brezhibno delovanje

Naš EURODIESEL ustreza evropskim standardom po zmanjšani vsebnosti žvepla. Edini v Sloveniji mu dodajamo aditiv, ki zagotavlja:

- manjše tvorjenje usedlin, ki povzročajo zamašitev filtrov in brizgalnih šob
- manjše dimljenje iz izpuha
- lažji zagon motorja v mrazu

SVETUJEMO
PROIZVAJAMO
PROJEKTIRAMO
PRODAJAMO
MONTIRAMO

PIONIR
keramika
NOVO MESTO d.d.

- VSE NA ENEM MESTU
- klasične lončene peči
  - toplozračne peči z vložkom »SUPRA« – termo steklo
  - štedilniki
  - kamini
  - pizza peči
  - gotove prenosne peči

Lepota in zanesljivost, sta kot orehu trda in varna lupina. Ne zdrobi jo vsak Rešitev vam ponuja PIONIR-Keramika s programom – TRIUMPH

INFORMACIJE

PIONIR – KERAMIKA Novo mesto, d.d. Slakova 5, tel.: (068) 321-201, 322-015, 322-016
fax: (068) 324-298

MARUTI **MARUTI**

MALI PRIROČNEŽ

Že od
10.800 DEM
dalje

36 KM, 5 vrat. Poraba 5,5 l na 100 km. Dovolj prostora za štiri odrasle osebe. Originalni rezervni deli zagotovljeni.

Pooblaščen prodajalci:

GLOBUS MOTORS Ljubljana 061-168-42-88, 168-56-16,
EMINENT Novo mesto, 068-323-902
EMINENT Črnomelj, 068-51-378
HEUREKA Brežice, 0608-62-603, int. 5
BOŽIČ Senovo, 0608-79-235

Pooblaščen servisi:

Avtoservis MURN, Resljeva 4, Novo mesto, 068-24-791
Avtoservis BOŽIČ, Cankarjeva 81, Senovo, 0608-79-235
ULA, Jurčičeva 17, Trebnje, 068-44-231

GLOBUS MOTORS INTERNATIONAL, d.d.

EKSKLUZIVNO ZASTOPANJE IN DISTRIBUCIJA MARUTI AVTOMOBILOV

M KZ KRKA NOVO MESTO
PE AGROSERVIS NOVO MESTO
Pot na Gorjance 8
Tel.: 068/321-479

»SEJEM«
27. marec
od 7. do 12. ure

Zadnja nedelja v mesecu je rezervirana za

tradicionalni sejem v AGROSERVISU, ki bo v nedeljo, 27. marca, od 7. do 12. ure.

Ob sejmih je odprta tudi vaša in naša trgovina, tokrat je možna zamenjava traktorja staro za novo ali dogovor za nakup novega. Pridite in si oglejte pestro ponudbo orodja, strojev in priključkov za vaš vrt.

• Po udbi, Visu, Sovi in Vomu prihaja NOS: Naša obveščevalna služba. (Rupel)

M Kmetijska zadruga Metlika

MERCATOR-KMETIJSKA ZADRUGA METLIKA, z.o.o.
Cesta 15. brigade 2
68330 METLIKA

OBJAVLJA
po sklepu 15. seje Upravnega odbora z dne 31. 1. 1994

LICITACIJO naslednjih osnovnih sredstev

1. Traktor IMT 558	280.000,00 SIT
2. Traktor IMT 567, 1984	480.000,00 SIT
3. Traktor IMT 567, 1984	480.000,00 SIT
4. Traktor IMT 5136, 1984	1.050.000,00 SIT
5. Silokombajn SK 805, 1984	160.000,00 SIT
6. Kultivator	5.000,00 SIT
7. Enobrazdni plug	8.000,00 SIT
8. Dvobrazdni silokombajn SK 160 SIP	200.000,00 SIT
9. Tribrazdni plug RATAR 3 F	50.000,00 SIT
10. Krožna brana	50.000,00 SIT
11. Vrtavkasti obračalnik URO 3000 SIP	60.000,00 SIT
12. Rotacijska kosilnica RK 135 SIP	105.000,00 SIT
13. Izkopalnik krompirja SCHMOTZER	30.000,00 SIT
14. Krožna brana, del. širina 4 m	250.000,00 SIT
15. Sortirnik krompirja z el. motorjem	100.000,00 SIT
16. Samonakladalna prikolica SENATOR 22	150.000,00 SIT
17. Dvoosna prikolica	40.000,00 SIT
18. Enoosna prikolica VIŠEVICA	120.000,00 SIT
19. Kamion TAM 80, 1984	350.000,00 SIT
20. Peč za centralno kurjavo STADLER, 100 kW	25.000,00 SIT
21. Montirka za kamionske gume UNIVERZAL HMS 15	50.000,00 SIT
22. Centrifugalna črpalka	4.000,00 SIT

Licitacija bo v ČETRTEK, 31. 3., ob 10. uri v Mestnem Logu v Metliki pri Kmetijskem servisu, kjer si bo eno uro pred licitacijo možno ogledati sredstva, ki so predmet prodaje.

Pred pričetkom licitacije morajo vsi interesi položiti varščino v višini 10% vrednosti predmeta, ki ga nameravajo licitirati.

Osnovno sredstvo, ki ga bo kupec izlicitiral, je potrebno vplačati in prevzeti v roku 8 dni po dnevu licitacije.

Na znesek kupnine je potrebno obračunati in plačati prometni davek v višini:

1. od zaporedne številke 1 do 19	5%
2. za zaporedno številko 20	10%
3. od zaporedne številke 21 do 22	20%

Blago je kupljeno po sistemu VIDENO — KUPLJENO, kar izključuje kasnejše reklamacije.

Občina Novo mesto, Sekretariat za varstvo okolja in urejanje prostora

razpisuje prosta delovna mesta v Zavodu za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje občine Novo mesto:

sveovalca sekretarja za prostorsko dokumentacijo

- s pogoji:
- visoka izobrazba arhitekturne, gradbene, geodetske ali krajinarske smeri,
  - najmanj 5 let delovnih izkušenj
  - opravljen strokovni izpit s področja gradbene stroke

samostojnega strokovnega sodelavca za pripravo prostorskih izvedbenih aktov — 2 izvajalca

- s pogoji:
- visoka izobrazba arhitekturne, gradbene, geodetske ali krajinarske smeri,
  - najmanj 4 leta delovnih izkušenj,
  - opravljen strokovni izpit s področja gradbene stroke

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas, s polnim delovnim časom. Poskusno delo bo trajalo 4 mesece. Poleg že navedenih pogojev morajo biti kandidati državljani Republike Slovenije in aktivno obvladati slovenski jezik, izpolnjevati pa morajo tudi druge pogoje, določene v 4. členu Zakona o delavcih v državnih organih (Uradni list Republike Slovenije, št. 15/90 in 5/91).

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev ter kratko predstavitev delovnih izkušenj naj kandidati pošljejo kadrovske službi upravnih organov Občine Novo mesto, Ljubljanska cesta 2, do 1. 4. 1994. Nepopolnih prijav ne bomo upoštevali. Obvestila o izbiri bomo posredovali vsem prijavljenim kandidatom najkasneje v 30 dneh po preteku roka za prijavo.

marketing

DOLENJSKI LIST

tel. (068) 323-610
fax: (068) 322-898

OBVESTILO!

Občane, podjetja in druge organizacije ter skupnosti obveščamo, da bo po sklepu o javni razgrnitvi, ki ga je sprejel Izvršni svet Skupščine občine Črnomelj na seji dne 17. 2. 1994 in objavil v Uradnem listu RS št. 10/94 z dne 25. 2. 1994, opravljena

JAVNA RAZPRAVA O OSNUTKU PROSTORSKIH UREDITVENIH POGOJEV ZA SANACIJO DEGRADIRANEGA PROSTORA V OBČINI ČRNOMELJ

Javna razprava o osnutku prostorskih ureditvenih pogojev za sanacijo degradiranega prostora (črne gradnje) v občini Črnomelj bo v **PONEDELJEK, 28. MARCA 1994, ob 18. uri** v sejni sobi občinske skupščine na Trgu svobode 3 v Črnomlju.

Do poteka javne razgrnitve, ki traja od 28. 2. do 29. 3. lahko podate pismene pripombe in predloge na Oddelek za lokalni razvoj občine Črnomelj, Trg svobode 3, 68340 Črnomelj, ali pa na sami javni razpravi.

Osnutek dokumenta bodo podrobneje razložili njegovi izdavalci, ki bodo prisotni dajali pojasnila.

Vabljeni!

Oddelek za lokalni razvoj občine Črnomelj

Sephia

NOVA LEPTICA NA SLOVENŠKIH CESTAH ZA VAS ŽE OD 19.990 DEM

Adriatik

Ul. bratov Milavcev 4
68250 Brežice
Tel./fax. 0608/61-975
Mobitel 0609/612-999

Adriatik

Kristanova 45 (vrtnarja)
68000 Novo mesto
Tel./fax. 068/24-409
Mobitel 0609/612-999

Kako

Imeti

Avto, ki si ga želite?

KREDIT LEASING

KREDIT LEASING

OPLOVI DNEVI ODPRTIH VRAT

od petka, 25. marca, do petka, 1. aprila

v novem avtosalonu **Adriatik** na Kristanovi 45 (vrtnarija).
OPLOV program si lahko ogledate tudi v nedeljo, 27. marca.

CORSA
ASTRA
VECTRA
CALIBRA
OMEGA
FRONTERA

Adriatik

Kristanova 45 (Vrtnarija)
NOVO MESTO

TEL./FAX.
068/24-409
mobitel: 0609/612-999

Servis
Homologacija
Slovenska navodila

CESTNO PODJETJE NOVO MESTO LJUBLJANSKA 47, NOVO MESTO

Za dela na področju geodetskih del, terenskih meritev in izdelave prometnih objektov

vabimo k sodelovanju

inženirje geodezije in diplomirane inženirje geodezije

Delo je dinamično, kreativno, kombinirano s terenskim delom, zahtevano je obvladanje dela z računalnikom, zaželene so delovne izkušnje.

Vaše ponudbe z dokazili o izobrazbi in kratkim življenjepisom pričakujemo najkasneje 15 dni po objavi na naslov: Cestno podjetje Novo mesto, Ljubljanska 47, splošno kadrovski sektor.

Eventualne dodatne informacije dobite na telefon 068/321-723 ali 322-531.

MERCATOR-KMETIJSKO GOSPODARSTVO KOČEVJE, d.o.o., Kočevje, Kolodvorska ulica 23

razpisuje
prosta dela

dr. vet. med. na farmi prašičev Klinja vas Mercator-Kmetijsko gospodarstvo Kočevje

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje:

- visoka izobrazba veterinarske smeri
- najmanj tri leta delovnih izkušenj pri podobnih delih.

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas, s trimesečnim poskusnim delom.

Pisne prijave naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: Mercator-Kmetijsko gospodarstvo Kočevje, Kolodvorska ulica 23, 61330 Kočevje, s pripisom »dr. vet. med.«.

»KOVINAR« Novo mesto
Ljubljanska 28
68000 NOVO MESTO
tel.: 22-316

objavlja prosta dela in naloge

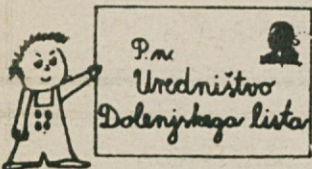
trgovca — nabavnika

Pogoji:

- IV. stopnja trgovske šole tehnične smeri ali V. stopnja strojno-tehnične šole z opravljenim izpitom za trgovca
- vozniški izpit C kategorije
- 3 leta delovnih izkušenj

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite ali prinesite osebno v 8 dneh po objavi na naš naslov. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po sprejemu sklepa.

MLADI DOPIŠNIK

LUTKOVNA PREDSTAVA

V sredo, 16. marca, smo na naši šoli imeli v gosteh lutkovno skupino Zoom, ki se nam je predstavila z igro "Kam pa, kam, kozliček". Bila je zelo zabavna. Najbolj pa mi je bilo smešno, ko sta se kozliček in prijatelj kregala zaradi čokolina. Smejali smo se vsi učenci in tudi učitelji. Na koncu predstave smo obema mladima igralcema poklonili darila in jima zaželeli še veliko uspeha.

PETRA ŠTREKELJ

5. r., novin, krožek

OŠ Mirana Jarca Črnomelj

INFORMATIVNI DAN

V petek so imele vse srednje in višje šole informativni dan. Veliko učencev je obiskalo šole v drugih krajih, vendar jih bo veliko nadaljevalo šolanje tudi doma. Ob prihodu v učilnico se je komaj še našlo prosto mesto, da si lahko sedel. Ob vsem, kar smo izvedeli, me zelo veseli, da bodo sprejeli vse prijaviteljne učence, vendar bo zato pouk potekal tudi popoldan. Ob koncu je sledilo še nekaj vprašanj, nato pa smo se razdelili v tri skupine in si ogledali učilnice gimnazije ter trgovske in ekonomske šole, kajti pouk bo potekal v vseh treh zgradbah, kar pomeni, da se bomo morali seliti. Vendar vse to bomo že potrpežljivo, samo če smo se prav odločili. To je najvažnejše vprašanje. Odgovor na vprašanje bomo hitro dobili, že konec septembra in oktobra.

TJAŠA PENEV

novin, krožek

OŠ Artiče

ŽELIM SI PSA

Nekega dne sem začel sitnariti za psa. Očka in mamica sta mi razložila, da ga bom dobil, ko bomo v novi hiši. Dejala sta mi, da bi moral o psih vedeti kaj več, če ga že hočem imeti. Za Miklavža sem dobil knjigo z naslovom Vaš pes. V njej je čisto vse, kar mora lastnik vedeti o svojem psu, od prehrane do opisa lastnosti posameznih vrst pasem. Jaz izbiram psa med nemškim ovčarjem, škotskim ovčarjem in novofundlandcem. Do sedaj se še nisem odločil, kajti preden bomo zgradili hišo, bo minilo še dosti časa. Komaj čakam, da ga bom dobil.

MATEJ HOČEVAR

5. b, Krmelj

AKVARIJ

Med zimskimi počitnicami smo na naši šoli dobili akvarij. Postavili so ga v učilnico za biologijo. Pod vodstvom profesorice Danice Fabac smo si ga ogledali tudi učenci 4. b razreda. Akvarij je umetno osvetljen. V njem je trinajst rib, ki se gibljejo med tropskimi rastlinami in kamni. Vodo menjajo enkrat mesečno, sprti pa jo čisti zunanji filter. Ribe hranijo enkrat dnevno in jim dodajajo vitamine. Če ribice zbolijo, dobijo antibiotike. Učenci smo bili navdušeni in zaželeli smo si, da bi akvarij imeli tudi doma. Potem smo tudi pri likovnem pouku risali ribe.

TAMARA IVANOVIČ

4. b, OŠ Metlika

POPRAVEK

V prejšnji številki smo pod sliko s sejma učil v Ljubljani pomočoma zapisali, da je bila trojka na fotografiji Marko Graberski, Matic Fortuna in Dejan Stipič iz osnovne šole Grm. Iz te šole se niso oglasili, precej hudi pa so bili v šoli Center, saj je ekipa iz te šole.

MILDE SORTE

Izdeluje: Tobačna Ljubljana

NOVO

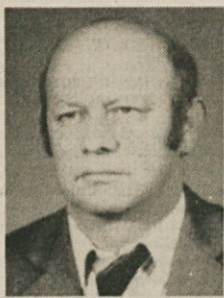
Originalna mednarodna kakovost
S ponosom narejeno v Sloveniji

NI DENARJA ZA PARKIRIŠČE

NOVO MESTO - V Novem mestu na širšem območju bolnišnice že dolgo časa občutijo pomanjkanje parkirnih prostorov in tovrstno stisko potrjuje tudi veliko število avtomobilov, ki jih vozniki puščajo na zelenicah, pločnikih, skratka povsod, kjer je prostor. V bolnišnici sicer vedo, kako odpraviti omenjeno težavo, vendar parkirnišča za zdaj ne bodo naredili.

DO NJIV IMAJO DOLGO POT

MRŠEČA VAS - Potem ko je bil leseni most čez Krko v Mršči vasi dalj časa poškodovan in zato ne povsem varen za promet, so ga 21. marca zaprli. Zapora bo verjetno trajala vsaj do maja in to zelo skrbi kmete, saj imajo zdaj do svojih njiv 20 in več kilometrov dolgo pot, čeprav želijo iti na polje samo na drugi breg Krke.

ZAHVALA

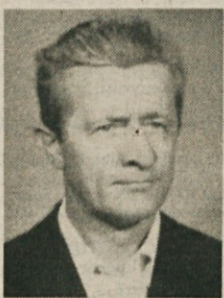
V 56. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, dedek, brat in stric

FRANC KOŠMERLJ

iz Stopič

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali, darovali cvetje in sveče ter pokojnega pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala tudi osebju Internega oddelka Splošne bolnice Novo mesto in UKC Ljubljana, sodelavcem podjetja M. Standard Novo mesto, Revozu Novo mesto, Tobačni Ljubljana, Adrii Novo mesto, guverniku, pevcem in g. župniku.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 63. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat, stric in tast

IVAN HRIBAR

iz Rakovnika 7

Iskrena hvala vsem, ki ste v težkih trenutkih sočustvovali z nami, nam pomagali, izrazili sožalje, darovali cvetje in sveče ter pokojnega pospremili na zadnji poti. Posebna hvala vaščanom, kolektivu Komunale Novo mesto, Novolesa, obrata Ruperč vrh, zdravstvenemu osebju oddelka ORL Splošne bolnice ter g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Življenje celo si garala,
vse za dom si dala.
V domu našem je praznina,
v srcih naših bolečina.

V 92. letu starosti nas je zapustila

MARIJA ZUPANČIČ

iz Vel. Brusnic 19

Iskrena hvala sorodnikom, znancem in prijateljem, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali, izrazili sožalje, darovali cvetje in sveče ter pokojnico pospremili na zadnji poti. Posebno zahvalo izrekamo guverniku Jožetu Banu za tople besede slovesa, pevcem za zapete žalostinke, g. župniku za lepo opravljen obred ter sosedom za vsestransko pomoč.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

Ob nenadni in nenadomestljivi izgubi naše drage žene, mame in stare mame

AMALIJE ŽULIČ

iz Dol. Brezovega

se iskreno zahvaljujemo sosedom, vaščanom ter vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, zaposlenim v konfekciji Jutranjka TOZD Baby in kolektivu upravnih organov občine Sevnica, ki ste nam v trenutkih žalosti stali ob strani in izrazili sožalje, darovali toliko cvetja, sveč in sv. maš ter pokojno v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti. Zahvala dr. Pesjaku za vso skrb in prizadevanje med boleznijo, osebju Doma upokojencev v Sevnici, pevcem, guverniku ter g. dekanu za lepo opravljen pogrebni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

Sonce vzhaja, v tvoji gori vse cveti,
kliče te vinograd,
a tebe od nikoder ni in ni.

V 62. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče in stari oče

ANTON BRZIN

iz Ravnika pri Šentrupertu

Z žalostjo v srcih se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrazili sožalje, poklonili toliko lepega cvetja ter našega ljubelega očeta v tako velikem številu spremili do njegovega preranega doma. Naša topla zahvala velja gasilcem, kolektivu Union Ljubljana, guvernikom za poslovilne besede ob odprtem grobu, pevcem za zapete žalostinke, tovarni Tom Mirna, kolektivu železničarjev Novo mesto in g. župniku za opravljen obred.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 56. letu starosti nas je nenadoma zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

POLDE PATE

iz Mirne Peči

Iskrena hvala sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in sveče ter drugo pomoč. Še posebej se zahvaljujemo LD Mirna Peč in sosednjim lovskim družinam, Mercator standard - skladišče, poslovalnici Mirna Peč, Tovarni Beti iz Mirne Peči in guvernikom za poslovilne besede. Iskrena hvala g. župniku iz Mirne Peči za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Življenje celo si garala,
vse za hišo in otroke dal,
le sledi ostale so povsod
od dela tvojih pridnih rok.

V 69. letu starosti nas je nenadoma zapustil dragi mož, oče, brat, dedek, stric, tast in pradedek

ANTON IVANČIČ

iz Cegelnice 33

Iskrena hvala vsem, ki ste v težkih trenutkih sočustvovali z nami, nam pomagali, izrazili sožalje, darovali vence in cvetje, prižigali sveče ter pokojnika v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala sosedom, vaščanom iz Cegelnice in Radovlje za podarjeno cvetje in sveče ter spremstvo na zadnji poti, g. župniku za lepo opravljen obred, ge. Mimi Volk za poslovilne besede pri odprtem grobu ter pevcem za lepo zapete pesmi. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Zdaj več nisem svetna stvar,
nisem roža in ne kamen,
sem le zate svetel plamen.
(A. Gradnik)

Ob boleči izgubi naše drage mame

ANICE REDENŠEK

roj. Jerovšek

iz Apnenika pri Boštanju

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ji v času njene bolezni stali ob strani, sorodnikom, prijateljem, znancem, sosedom, ki so nam izrazili sožalje, darovali cvetje, sveče ter maše in našo mamo pospremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se njeni osebnim zdravnicam dr. Humarjevi in sestri Mimici Radetovi za pomoč in tolažbo v najtežjih dneh. Hvala tudi pevcem in gospodu župniku za pogrebni obred.

Žalujoci: otroci z družinami

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je zapustil naš dragi

ALOJZ TURK

iz Lobetove 13, Novo mesto

Zahvaljujemo se dr. Kvasiču, sestri Šmalčevi, sestri Sonji, g. župniku za lepo opravljen obred ter vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njegovi

V SPOMIN

Boleč je spomin na žalostni 25. marec 1993, ko nas je zapustila draga žena, mama in stara mama

MARIJA RAJK

Gabrje, Loka 10

Vsem, ki jo obiskujete in ji prižigate svečke, iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

Ob smrti naše drage mame, tašče, babice in prababice

FRANČIŠKE ŠPILAR

roj. Račič

se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in sosedom za izrečeno sožalje in pomoč, učiteljskemu zboru OŠ Grm Novo mesto za izkazano pozornost in sočutje, g. župniku pa za lep obred.

Žalujoci: hčerki Dragica in Cvetka in sin Marjan z družinami

ZAHVALA

Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpela sem,
in večni mir mi zaželite.

V 80. letu starosti nas je za vedno zapustila naša dobra sestra in teta

MARIJA SIMONIČ

s Podrebra 6 pri Semiču

Ob boleči izgubi naše drage sestre in tete se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali v teh težkih trenutkih, nam izrekli sožalje, ter vsem, ki so pokojno v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala zdravstvenemu osebju v Semiču in Splošne bolnice Novo mesto, guvernici Mariji in Majdi, cerkvenim pevcem, zastavonošama, g. župniku in kaplanu pa za lepo opravljen obred. Vsem iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V 76. letu starosti nas je zaradi bolezni zapustil naš dragi mož, oče in dedek

ALOJZ ŽURA

iz Družinske vasi
pri Šmarjeških Toplicah

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem za darovano cvetje, izrečeno sožalje ter vsem, ki ste našega očeta spremili na njegovi zadnji poti. Še posebej se zahvaljujemo Liparjevim in Sušteričevim za nesebično pomoč, GD Bela Cerkev, pevcem iz Novega mesta, godbi iz Šentjerneja, ZB Bela Cerkev, osebju Splošne bolnice Novo mesto, ki mu je lajšalo bolečine, g. župniku za opravljen obred ter guverniku za ganljivi govor. Vsem še enkrat prisrčna hvala!

Žalujoci: žena Rozi, hčerka Janja in sin Alojz z družinama, vnučki Anže, Lea, Aleš in Lojzek ter ostalo sorodstvo

tedenski koledar

Četrtek, 24. marca - Gabrijel Petek, 25. marca - Minka Sobota, 26. marca - Maksima Nedelja, 27. marca - Lidija Ponedeljek, 28. marca - Janez Torek, 29. marca - Ciril Sreda, 30. marca - Bogoljub

LUNINE MENE 27. marca ob 13.09 - ščip

kino

BREŽICE: Od 24. do 27.3. (ob 18. in 20. uri) ameriška komedija Gospa

Doubtfire, 29. in 30.3. (ob 20. uri) ameriška drama Nebo in zemlja. ČRNOMELJ: 25.3. (ob 20. uri) ameriški kriminalni film Na ognjeni črti. 26.3. (ob 20. uri) in 27.3. (ob 18. in 20. uri) ameriška družinska komedija Očka v krilu. KRŠKO: 25. in 26.3. (ob 20. uri) ter 27.3. (ob 18. uri) ameriška komedija Neskončen dan. METLIKA: 24. in 27.3. (ob 20. uri) ameriški kriminalni film Na ognjeni črti. 25.3. (ob 18. in 20. uri) ameriška družinska komedija Očka v krilu. NOVO MESTO: Od 24. do 27.3. (ob 18. uri in 20.15) vojna drama Nebo in zemlja. 30.3. (ob 18. in 20. uri) premiera erotične drame Zlati časi.

čestitke

DRAGI MAMI KRISTINI GNIDOVEC želijo vse najboljše za njen 72. rojstni dan vsi, ki jo imajo radi, še posebno Jože Benčič. 2857

kmetijski stroji

NOV molzni stroj prodam. 40-054. 2658 OBLAČALNIKE za seno, tračne, vseh tipov, popravljam in obnavljam. (061) 374-294, jutraj. 2660 TRAKTOR FERRARI, 30 KS, lepo ohranjen, prodam. Penič, Zagaj 12, 63256 Bistrica ob Sotli. 2662 TRAKTOR FERGUSON 539, nov, s kabino, prodam. (064)65-140. 2686 TRAKTOR TV 818, star 3 leta, prodam. Šeler, Dednja vas 52, Pišce, (0608)51-265. 2689 CISTERNO za odvoz gnojevke, 3300 l, prodam. (068)42-749. 2693 TRENUTNA PONUDBA kmetijske mehanizacije po izredno ugodnih cenah. Nakladalka Durante 12 m3, SIP 17 m3, 19/9 m3, 25/9 m3, kiper prikolice od 1,5 do 6 t, trosilec 4 t, kosilnik BCS in Gaspario, cisterne Creina in Durante, pocinkane s topom, od 1000 do 6000 l. (064)622-575 in (064)622-311. 2756 TRAKTOR ZETOR 5211, letnik 1990, 800 delovnih ur, prodam za 10.800 DEM. Anton Cesar, Sr. Globodol 12, Mirna Peč. 2766 IMT 539 in IMT 549, lepo ohranjena, prodam. Jamšek, Slančji Vrh 10, 68195 Tržišče. 2767 SEJALNICO za koruzo ILT, obračunalnik Sental 220 in turbinski ventilator sena Glas, 7-5-11 KV, prodam. 45-236. 2768 FREZO Honda s priključki prodam. 85-932. 2780 OBRAČALNIK PAJEK, 220 cmcširine, nov, še nerabljen, prodam 15 % ceneje. Alojz Bajc, Ravno 7, Raka, (0608)76-196. 2790 SAMONAKLADALKO MENGELE in 3000 kg sena prodam. Mirko Verbič, K Roku 72, Novo mesto. 2803 TRAKTOR MAN, dobro ohranjen prodam. Zlatka Kopar, Polje 7, Krmejlj. 2834 IMT 533 z lažjo enosno prikolico ter 2 šrotarja za koruzo prodam. 42-527. 2848 TRAKTOR URSUS C 335, letnik 1985 in kravo simentalo, staro 6 let, brejo 8 mesecev, prodam. Marko Juršič, Igenjci 3, Stopiče. 2849 KABINO za traktor IMT 560 ugodno prodam. 56-604. 2862 SAMONAKLADALKO Sip 17 prodam. Ivan Urbanec, Hraštje 22, Cerklje. 2871 NOV motokultivator Honda 600, z vsemi priključki in varilni aparat ugodno prodam. (068)43-766. 2885 KOMPLET novih, nerabljenih traktorjskih gum Barum, pogonske 16.9 x 13 x 28 in srednje 750 x 16, ugodno prodam. Ivan Pugač, Kuželj 14, Vas. 2886 TRAKTOR ZETOR 2511, s kabino in koso, dobro ohranjen, prodam. Jože Flajnik, Rudna 6, Vinica, 64-259. 2887 MOTOKULTIVATOR HONDA F 600, skoraj nov, s priključki, prodam. Informacije na (068)27-400. 2907 ČELNO sušilno napravo za seno, fi 700/4.5 KW prodam za samo 37.000 SIT. Mirjana Šinkovec, Malčkovec 2, Tržišče. 2924 BCS KOSILNICO, staro 10 let, malo rabljeno, prodam. Franc Lipoglavšek, Kladje 4, Blanca. 2926

motorna vozila

10 DNI staro tele kupim. 313-033, od 17. do 18. ure. 2835 TORZIJSKO OSOVINO za avtomobilsko prikolico z naletno zavoro kupim. 87-224. 2845 RABLJENO nahrbtno kosilnico kupim. 24-525. 2864 FRAJTONARICO MELODIJA, 3 - vrstno, malo rabljeno, kupim. (0608)70-170. 2893 MIZARSKI vertikalni vrtnali stroj za obrtniško uporabo kupim. (068)78-180.

AVTO CENTER RENAULT BOGDAN KRAŠNA ŠKOCJAN 22 Tel./fax. (068) 76-270

R 5 1.4; 60 KM, CAT. R - TVINGO R - 19

Dobava takoj

- Celoten RENAULT program
• Kvaliteten in zanesljiv servis
• Leasing
• Staro za novo
• Krediti

Pokličite nas! Veseli bomo vašega obiska. Ob nakupu novega vozila vas čaka veliko presenečenje!

OPEL CORSA 1.2 swing, letnik 91, metalik siva, 32.000 km, prodam ali zamenjam za cenejše vozilo. 068/21-838 (zvečer). 2819
TATRA KAMIONE: vlačilci, prekučniki itd. Ugodno leasing. Prodaja TSP ŠTUBLER d.n.o., Dolenjske Toplice, (068) 65-198. 2696
JUGO 45, letnik 1990, karamboliran, prodam za 1.700 DEM. 27-434. 2697
TAVRIO, letnik 7/90, prevoženih 26.500 km, prvi lastnik, garaziran, prodam za 4.000 DEM. (061)722-864, popoldan. 2701
HROŠČ VV, letnik 1973, registriran do oktobra, prodam. 56-402. 2702
Z 101, letnik 1987, registrirano, v solidnem stanju, prodam ali menjam za 126 P. Jože Juršič, Ždinja vas 8, (nad gostilno Pučelj). 2707
Z 750, celo leto registrirano prodam ali zamenjam za motor APN 6. Martin Krevs, Marof 26, Mirna Peč. 2708
WARTBURG KARAVAN, registriran do 12/94, letnik 12/89, ohranjen, prvi lastnik, prodam. Cena po dogovoru. (0608)20-209, po 19. uri. 2715
DIANO GL, letnik 1987, prenovljeno, v odličnem stanju, rdečo, registrirano do 8/94, prodam. (068)25-257. 2716
R TRAFIC D, 8 in 1, letnik 8/82, 200.000 km in mnogo novih delov (gume, amortizerji, izpušni sistem, zavorni cilindri itd.) prodam. Cena 9.800 DEM. (068)84-575. 2720
KADET GSI 1.8, letnik 86, dodatno opremljen, prodam ali menjam. 43-538, po 19. uri. 2722
Z 101, letnik 1983, ugodno prodam. (068)64-007. 2723
GOLF JGL D, letnik 1984, bel, ugodno prodam. (068)40-892. 2723
GOLF JX D, letnik 1987 prodam ali menjam za R 4, letnik 1988. 42-893. 2724
JUGO SKALA 128, letnik 1989 ugodno prodam. 40-871. 2725
HROŠČA 1200, letnik 1974, rdeče barve, registriran do 6/94, prodam. Andrej Vovko, Biška vas 27, Mirna Peč. 2726
DIANO GL, letnik 1978, obnovljeno, v odličnem stanju, športno, rdečo, registrirano do 8/94, prodam. 25-257. 2734
OPEL CORSO 1.4 DIESEL, 8/91, 4.900 km, prodam za 11.900 DEM. Možna tudi zamenjava za cenejše vozilo. (0609)615-928. 2737
GOLF JXD, letnik 1990, svetlo rdeč, troje vrat, prodam za 13.300 DEM. (068)65-599. 2746
FIAT REGATA 100 S, letnik 1987, registriran do 1/95, dobro ohranjen, prodam. (068)22-845. 2747
126 P, letnik 1990, registriran do 3/95, 23.000 km, prvi lastnik, garaziran, prodam. Zobja vas 51, Novo mesto. 2755
JUGO 55 KORAL, letnik 1990, 38.000 km, prodam. 76-003. 2760
ZASTAVO 750, letnik 1982, vozno in ne-registrirano, prodam. Cena po dogovoru. (068)42-657. 2763
R 4 GTL, letnik 1987, prodam. Kopina, Slavka Gruma 90, Novo mesto. 2764
126 P, letnik 1990, registriran do 1/95, prodam. Pogajčič, Nad Krko 8, Otočec. 2765
SOLIDNO OHRANJEN jugo 45 A, 11/86, prevoženih 65.000 km, indigo modre barve, nekaramboliran, drugi lastnik, z radom, prodam za 2.350 DEM. (068)78-397, od 18. do 21. ure. 2772
CLIO 1.2 RN, letnik 1993, z opremo, prodam za 16.300 DEM. (068)22-485. 2775
ŠKODO, letnik 1986, registrirano do avgusta, prvi lastnik, 85-474. 2781
FORD SIERA 20 i, letnik 1987, malo karamboliran, vozen, ugodno prodam. 76-204. 2781
CTX 80, letnik 1991, dodatno opremljen, registriran celo leto, prodam. (068)65-212. 2783
R 5 CAMPUS, 4/91, 3 V, rdeč, registriran do 4/95, 37.000 km, prodam. (068)51-753, od 15. do 18. ure. 2788
JUGO 45 A, letnik 1987, prodam. (068)76-048. 2789
GOLF D, S paket, letnik 1985, registriran do leto, prodam. 42-861. 2792
R 21 NEVADO, prva registracija 1989, prodam. 28-831, popoldne. 2794
GOLF DIESEL, S paket, letnik 1984, registriran do 6/94, ugodno prodam. 73-121. 2795
R 5, letnik 1991, 3 V, prodam. 2800
R 5 CAMPUS, bele barve, letnik 1990, 32.000 km, odlično ohranjen, prodam. (068)61-077. 2801
R 5 CAMPUS, letnik 1991, 3 V, tonirana stekla, prodam. 85-675. 2802
ZA JUGO 45 prodam dobro ohranjene gume s platišči, ter prašiča, težekga 80 kg. 49-711. 2805
KOLO z motorjem Yamaha OT 50 MX, 8/92, 4.000 km, motor ni potreben registracije, prodam. Janez Kastelec, Ravnica 16, Dolž, Stopiče. 2809
CITROËN DIANA, letnik 1981, motor odličen, 80.000 km, ugodno prodam. 43-796. 2812
126 PGL, letnik 1988, sivomodre barve, prodam. (068)85-054. 2813
ALFO 33 1.5 SL, letnik 1986, registrirano do 8.11.1994, prodam. (068)24-569. 2814
Z 128, letnik 1981, registrirano do decembra 1994, prodam za 750 DEM. 49-541. 2815

Z 101 GT, letnik 1984, registrirano do 30.5.1994, 61.000 km, dobro ohranjeno, prodam za 1400 DEM. (068)48-542. 2819
Z 750 LC, letnik 1985, 48.000 km, prodam. (068)41-070. 2824
VOLVO 740 GLE D, letnik 1985, z vso dodatno opremo, lepo ohranjen, prodam. (0608)67-041. 2838
GOLF JX D, letnik 12/88, rdeče barve, 65.000 km, prodam za 11.000 DEM. (068)43-030. 2840
MOTORNO KOLO pony ekspres ter izkopač krompirja za motokultivator prodam. 43-681. 2841
Z 101, letnik 1989 prodam. Marjan Bukovec, Ljubljanska 15, Novo mesto, (068)26-839. 2842
Z 850, letnik 1983, prodam. 26-852. 2850
LANCIO CROMA TD, letnik 1987, prodam. Cena po dogovoru. 51-088. 2851
Z 128, letnik 1985, registrirano do 10/94, lepo ohranjeno, prodam. 24-240. 2852
GOLF D, letnik 1989/90, prodam. 65-618. 2854
R 4, letnik 1984, dobro ohranjen, rdeče barve, prodam. (068)60-089. 2858
JUGO 45, letnik 1990, garaziran, ugodno prodam. (0608)70-543, popoldan. 2861
RENAULT 19 CHAMADE, letnik 1991, ugodno prodam. (068)27-383. 2863
KOMBI VW, starejši letnik, vozen, registriran do 2/95, prodam. 22-864. 2868
R 5 CAMPUS, letnik 12/89, prodam. (068)21-725. 2869
R 5 CAMPUS, letnik 8/92, prevoženih 15.500 km, bele barve, 5V, ugodno prodam. Pogačar, Slavka Gruma 34. 2873
JUGO 45, letnik 1989, prodam. Cena po dogovoru. Blatnik, 23-755. 2876
ALFA ROMEO 33, 1.5 (zlata detelja), letnik 1986, registriran do 13.3.1995 prodam ali menjam za R 4 z doplačilom. 324-113 (Igor) ali 324-200 (Milka). 2879
R 4 GTL, letnik 1984, registriran do 10/94, prevoženih 100.000 km, prodam za 2.000 DEM. Darinka Bratkovič, Gor. Vrhpolje 50, Šentjernej. 2883
HYUNDAI PONY LS, letnik 11/90, prevoženih 27.000 km, odlično ohranjen, ugodno prodam. (068)73-468, popoldan. 2884
GOLF D, letnik 1987, prodam. 76-114. 2888
GOLF D, letnik 1983, prodam za 4.500 DEM. Gor. Dole 9, Škocjan. 2889
FIAT 126 P, letnik 1990, prva registracija 1991, prodam. Anton Berus, Ždinja vas 20, Otočec. 2892
JUGO KORAL 45, bel, letnik 1989, registriran do 4/95, prvi lastnik, prodam. (068)25-101. 2895
R 5 CAMPUS, 10/91, 5V, sive kovinske barve, tonirana stekla, avtoradio, 35.000 km, dodatno zaščiten, prodam. (068)21-926. 2901
OSEBNI AVTO Lada Samara 1500, rdeče barve, letnik 1991, prodam. (068)26-861, od 15. do 20. ure. 2902
ŠKODO FAVORIT 135 L, letnik 7/91, prevoženih 29.000 km, prodam. (0608) 61-083, od 12. do 14. ure. 2903
JUGO KORAL 45, letnik 1989, bele barve, 36.000 km, prodam. Novak, Blato 7, Trebnje. 2905
R 5 CAMPUS, letnik 1990, in jugo koral 5, letnik 1988, prodam. Možna menjava. (068)26-863. 2906
GOLF D, S paket, letnik 1984, ohranjen, registriran za celo leto, prodam. Muhič, Jurna vas 14. 2909
GOLF D, letnik 1984, registriran do 3/95, prodam ali menjam za cenejši avto. 3/95, 2912
JUGO 45, letnik 1990, in 126 P, letnik 1992, lepo ohranjen, prvi lastnik, prodam. (068)23-302. 2913
126 P, letnik 1990, na navo registriran, višnjeve barve, odlično ohranjen, prodam. 87-424, jutraj ali zvečer. 2919
R 4 TLJ, letnik 1984, registriran do 10/94, prodam. (068)57-422. 2923
ŠKODO FAVORIT 136 LS, letnik 1990, registrirano do 1.3.1995, zelene barve, prodam. Branko Gorše, Meniška vas 9, Dolenjske Toplice. 2928
R 4 TJS, letnik 3/81, obnovljen, prodam ali menjam. (068)52-787. 2929
LADO RIVO 1300, letnik 1977, registrirano do 8/94, prodam. (068)47-079, popoldan. 2930
R 5 CAMPUS, bel, 3V, letnik 1993, registriran do 1/95, tonirana stekla, prodam za 11.600 DEM. 43-734. 2931

140 litrski kompresor, domače izdelave, prodam. (068)26-669. 2657
KVALITETEN hlevski gonj in seno prodam. 42-396. 2657
SIVALNI STROJ overlock Singer, namizni, profesional 14 U 12 A, malo rabljen, ugodno prodam. (068)57-221. 2664
CERTIFIKATE v vrednosti 800.000 SIT prodam za 200.000 SIT. Naslov v oglašnem oddelku. 2667
OCVIRKE in orehe v lupini prodam, oboje po 300 SIT/kg. Plut, Cerovec 12, Semič. 2668
KRAVO, staro 8 let, brejo 8 mesecev, prodam. 41-073. 2681
DIATONICNE HARMONIKE, stare 2 leti, C, F, b, prodam. Alojz Avguštin, Hrib pri Orešku 8. 2682
BENCINSKI MEŠALEC za beton in 6 kom hlevskih privezov KPL prodam. 42-457. 2683
FOTOKOPIRNI STROJ Canon PC - 7 prodam. 23-434. 2684
KUNCE KALIFORNIJCE za razplod, samce in samice, prodam. 21-266. 2687
MIZARJI! Prodajamo lesnoodbovalne stroje: kombinirne, debelnicne in poravnalke, vrtnalnice, stroje za ladijski pod, kopirne stružne rezkarje. (068)60-576. 2690
PRAŠICE, težke od 100 do 120 kg, hranjene z domačo hrano in odojke prodam. (068)73-337. 2698
KLAVIRKO HARMONIKO Paolo soprani, 96 - basno, rdečo, novejšo, prodam na obroke. 32-547. 2699
ELEKTROMOTOR, 10 KM, 1450 vrt./min, nerabljen, prodam. Cena po dogovoru. 87-291. 2700
KOZO, brejo, prodam. (068)42-298. 2703
KOZE z mladiči ali posamezno prodam. (068)76-087. 2705
KOVINSKE garderobne omare Primat (100 km), plinske neonske luči (10 km) in večja harmonika vrata prodam. Informacije vsak delavnik na (061)324-997. 2706
BABY ALARM omogoča brezžično zvočno kontrolo otroka do 500 m daleč. (064)57-081. 2710
COMMODORE 64, z vso opremo, ugodno prodam. (0608)67-197, Matjaž. 2711

obvestila

NESNICE, mlade jarkice, 4 mesece stare, rjave, opravljena vsa cepljenja, prodajamo po zelo ugodni ceni. Naročila sprejemajo od 13. ure dalje vsak dan in dajejo vse informacije: Jože Zupančič, Otovec 12, Črnomelj, (068)52-806, Gostilna Cetin, Mostec, Dobova, (068)67-578, in Anita Janžič, Slepsek 9, Mokronog, (068)49-567. 2690
PURANE, bele, težke pasme, stare 5 tednov, težke cca 1.5 kg, za nadaljnjo rejo, veterinarsko nadzorovana vzreja, prodam. Dobava 4. aprila. Zbiramo naročila na (061)778-238, (068)45-622 in (068)57-105. 1981
RJAVE JARKICE, bele piščance in purane za dopiranje in zakol dobite pri nas: Boh, Zg. Duplice 4, Grosuplje. 2671

NAROČILA ZA PIŠČANCE, enodnevne in večje, bele težke in rjave nesnice sprejemamo. Kuhelj, Šmarje 9, Šentjernej, (068)42-524. 2728
JARKICE in beli večji piščanci bodo v prodaji od 19. marca dalje. Jože Jeršin, Račje selo, Trebnje, 44-389. 2729
STRUP ZA VOLUHARJE, 1 komplet vsebuje 7 vložkov. Cena 390 SIT in PTT. Pošljemo po povzetju. Naročila na (068) 52-888 in 51-696. 2730
SPREJEMAMO NAROČILA za štiritedenske piščance, bele, rjave in grahaste. Jablan 23, Mirna Peč, ob 17. uri. 2749
GUMIJASTE modele za izdelke iz betona in gipsa, za sveče ter slaščice izdelujemo. (061)317-558. 2770
PURANI, težki 2 kg, bodo v prodaji 2. aprila. Jože Jeršin, Račje selo, Trebnje, 44-389. 2796
SPREJEMAMO NAROČILA za vse vrste piščancev, enodnevnih in večjih. Valinca Senovo, Mio Gunjilac, (0608)79-375. 2798
NAROČILA za 6 - tedenske bele purane sprejemamo. 42-524. 2799
DO 27. MARCA bodo v prodaji rjave in bele jarkice ter beli večji piščanci. Jože Jeršin, Račje selo, Trebnje, 44-389. 2810
ZALUŽIJE, rolete in lamelne zavese izdelujemo in montiramo po konkurenčnih cenah. 44-662. 2827
VEČJE bele piščance prodajamo. Jarkice bodo v prodaji 10. aprila. Zupančič, Hudeje, Trebnje, 45-240. 2856
PURANE, težke 2 kg, bele piščance, težke 1 kg in stare bele kokoši prodajamo. Trgovina Jelka, Semič, 56-193. 2904

posest

TRAVNIK v Prečni, 56 a, prodam. Planinšek, Dol. Kamence 11, Novo mesto. 2680
NA VELIKI PLEŠIVICI pri Adlešičih prodam vinograd v izmeri 7 a 71 m2. (068)57-777. 2714
NJIVO, 0,5 ha pri Šentjernejju prodam. (061)264-312. 2741
HIŠO v Črnomlju Na utrdbah 8 prodam. (061)222-267. 2750
V BRESTANCI prodam starejšo hišo s telefonom, garažo, vrtom. (061)340-126, po 15. uri. 2759
NJIVO v okolici Dolenjskih Toplic prodam. (064)84-665, od ponedeljka do četrtega zvečer. 2784
TRAVNIK, njivo, pašnik, sadovnjak, stanovanjsko hišo in gospodarsko poslopje prodam. Šifra: »DOLENJSKA A« 2785
HIŠO v središču Trebnjega prodam in nedograjeno hišo zamenjam za stanovanje z doplačilom ali prodam. 45-183. 2811
OBNOVLJEN VINOGRAD, star 9 let, 721 m2, voda, elektrika, možnost gradnje dvojčka, v Ručanski gori prodam. 52-535. 2822
VINOGRAD, 12 a, v Armbergu, Gradišče pri Trebnju, prodam. 45-466. 2839
6 A VINOGRADA s staro ohranjeno zidnico na Medvedjeku prodam. 23-196. 2866
I HA travnika v Potočni vasi prodam. 23-551. 2897
PARCELO na Tanči Gori, primerno za vikend, sadovnjak in vinograd, velikosti 31 a, ob asfaltni cesti, prodam. 57-306, vsak delavnik po 15. uri. 2910
V BLIŽINI LJUBLJANE prodam stanovanjsko hišo, vikend in garažo. Cena 125.000 DEM. (068)25-115. 2911
DOMAČIJO v središču Kapel, 1,5 ha, prodam. Možna nadomestna gradnja. (0608)67-407 in (0608)62-486, od 17. do 20. ure. 2916
TRAVNIK v k.o. Veliki Obrež, 10 a, 4 travnike v k.o. Jereslavec, 2.14 ha in pašnik v k.o. Sela, 36 a, prodam. (0608)67-407 in (0608)62-486, od 17. do 20. ure. 2917
PARCELO za zidnico z opuščenim vinogradom, 700 m2, v Rokavju pri Trebelnem prodam za 10.000 DEM. Vinko Starič, Cesta na Markovce 53, Koper. 2918
NEDOKONČAN VIKEND z vinogradom, elektrika, centralna, voda do objekta, v Prešni Loki - Senvica prodam. Julijana Žičkar, Rimska c. 4, Laško. 2921
V NAJEM oddam hišo s telefonom na železniški postaji v Semiču (bivša gostilna). (068)56-408, zvečer. 2925
STAREJŠO HIŠO, njivo, travnike, parcelo za vinograd nad Petrovo vasjo pri Črnomlju prodam. 51-095. 2927

prodam

150 KG težko svinjo, pitano z domačo hrano, prodam. 52-396. 2717
ZGANJE TROPINAVKO, hrastovo kad, 1700 l in hrastova soda za rdeče vino, 184 l in 150 l prodam. (068)50-336, zvečer. 2718
RAČUNALNIK, starinske stole in garderobno omaro ugodno prodam. 49-145. 2719
KROMPIR za sajenje, debeline 30 - 50 mm, jerala, ukana in dezire prodam. Kert. Čirče 24, Kranj, (064)326-710, (064)328-266. 2727
TRAKTOR Masey Ferguson 25 in dve breji kobilji, prodam. Potov Vrh 2, Novo mesto, 26-494. 2733
KORUZO v zrnu, hrastove deske in brove, 5 cm, prodam. Jordan, Ruhna vas 4, Škocjan. 2736
SEMENSKO deteljo, sorte Lucerna, je stare sorte in dolgo rastoča, prodam. 87-132. 2740
MLADI KRAVI in košnja v okolici Gotne vasi prodam. 20-582. 2745
LADIJSKI POD, 100 m2, poceni prodam. (068)22-845. 2748
SENO prodam. Franc Dular, Ob Težki vodi 88 (Regrča vas), Novo mesto. 2751
5 TON hlevskega gnoja in dve breji ovci z mladiči prodam. Zupančič, Vel. Podljuden 2 a, Uršna sela. 2752
SENO prodam. 43-886. 2758
KVALITETNO SUHO SENO prodam. Zalka Može, Dol. Težka voda 11. 2769
BELO IN RDEČE VINO ter kvalitetno seno prodam. (061)73-119. 2773
KROMPIR, semenski, jedilni in krmlilni zelo ugodno prodam. 57-260. 2776
BETONSKO strešno opeko Strešnik 600 komadov prodam. Kralj, Mirna Jarca 32, Novo mesto, 22-025. 2777
40 KOMADOV neuporabljenih salonit valovitih plošč, rjave barve in pony kolo prodam. (068)23-581. 2779
1000 kg SENA prodam. (068)28-075. 2782
ROTACIJSKO KOSILNICO, prtljajnik za Ford Escord in platišča za R 4, krompiran odbijač za Z 101, prodam. Matjaž Lenart, Smoljana vas 22 B, Novo mesto. 2786
BELO VINO zelo ugodno prodam. Červan, Goriška vas 5, Mirna Peč, 78-248, po 19. uri. 2787
KROMPIR za seme prodam. Jože Golf, Čačogeš 5 v Temenici, Šentvid pri Stični, (061)785-037. 2791
HLEVSKI GNOJ prodam. (068)42-720. 2793
SENO prodam. Zihel, Slepšek 8, Mokronog, 49-731, zvečer. 2804
MALO RABLJEN otroški športni voziček in avtosedež prodam. 27-040. 2806
SEDEŽNO GARNITURO prodam za 45.000 SIT. Kralj, Lobetova 24, Zobja vas, Novo mesto. 2807
RDEČE VINO iz kvalitetne cepilne trte ugodno prodam. (068)42-864. 2817
SUHA bukova drva prodam. 32-169. 2818
BRESTOVE in hrastove plohe prodam. (068)60-133. 2820
RDEČE vino zelo ugodno prodam. (0608)79-793. 2823
FITNES, univerzalno večnamensko klop za vadbo, novo, ugodno prodam. (068)45-358. 2826
SMREKOV LES za ostrežje in suhe stanovanje deske prodam. Podlogar, Dobrovec 6, Šentjanž. 2829
KOBILO, staro 5 let, brejo 10 mesecev in konja, stara 6 let, težkega 550 kg, vajeneja vseh kmečkih opravil, prodam. Tomc, Trata 7/24, Kočevje. 2830
JAGNJETA, težka 25 do 30 kg, za nadaljnjo rejo ali za zakol, prodam. (068)57-854. 2832
700 KG krompirja, jedinega, lahko tudi za prašiče ter 200 l šmarnice ugodno prodam. 57-134. 2836
PSE nemše ovčarje prodam. 57-796. 2843
BREJO KRAVO prodam. Marjan Furman, Dol. Karteljevo 8, Novo mesto. 2844
PLINSKI ŠTEDILNIK, malo rabljen, na dva gorilnika prodam. (068)42-602. 2846
SUHE smrekove deske, nežamane, debeline 18 mm, prodam po ugodni ceni. (068)87-531. 2853
KOSTANJEVO KOLJE prodam. Gašperič, Biška vas, 78-335. 2859
TOPLOTNI izolacijski material (Novoterm in stiropor) ugodno prodam. (068)20-514, po 16. uri. 2860
KOMBINIRAN ŠTEDILNIK (2 in 2), nov, v embalaži, z ugodnim popustom, pri Gorenje internacional, prodam. 43-639, popoldan. 2865
VEČ KOZ z mladiči in rjavega kozla, primerne za nadaljnjo rejo ali zakol, prodam. 52-970. 2874
DOMAČO ŠUNKO prodam. (068) 85-618. 2875
NOVO kovinsko cisterno za kurilno olje in nova vinogradniška sidra prodam po 300 SIT/kom. 43-509. 2878
SEMENSKI IN JEDILNI KROMPIR sante ter gumi voz platonar z lesenim podom, 14 col, prodam. (068)45-562. 2890
KROMPIR, jedilni in semenski, sante in dezire, prodam. 45-125. 2891
MIZARSKO tračno žago prodam. (068)73-631. 2894
3000 KG sena prodam. Antonija Stariha, Vinogradniška 10, Metlika, 60-716. 2898
GRADBENO BARAKO, 3 x 4 m, z dodatnim nadstreškom prodam. (068)65-613, popoldan. 2899
BREJO KRAVO, težko od 400 do 450 kg, kupim in prodam enobrazdni plug s sponko za TV. (0608)70-465. 2908
RDEČE IN BELO VINO, kvalitetno, prodam. (0608)77-564. 2920
1.5 HA košnje sena in jedilni krompir dezire prodam. Tomič, Loke 10, 85-370. 2932
SENO prodam. 43-886

OBVEŠČAMO vse zainteresirane sorodnike in ostale, posebno ožje sorodstvo, da se je zapuščinska razprava Marije Kavčič, rojene Omrzel, končala v obojestransko zadovoljstvo sinov Vlada in Franca. Zahvaljujemo se na nepotrebnih skrbih. 2678

SPANŠČINO, angleščino in francoščino inštruiram. ☎ (068)24-198. 2692

NA MIRNI čuvam majhne otroke na svojem domu. ☎ (068)47-773. 2704

TRIO iz Novega mesta vam igra narodno in zabavno glasbo na poroki, plesu itd. Poskrbimo tudi za dobro razpoloženje. Silvo Kopač, Danila Bučarja 8, Novo mesto. 2712

V **STRAŽI** zastoj oddam 25 m³ čiste gnojne zemlje stranki s svojim nalaganjem in odvozom. ☎ (068)85-347. 2721

RAZLIČNE vrste samostojnih delovnih dejavnosti. Nudim navodila s podrobnim opisom del in naslove za nabavo materiala in za prodajo blaga. Pišite! Zorica Kerec, Jamova 63, 61111 Ljubljana. 2738

NUDIMO ugodna gotovinska posojila. Varno plaširamo tudi vašo finančno sredstva. ☎ (068)21-750. 2744

ODSTOPIM GROB za žaro na šmihelskem pokopališču. ☎ (061)224-041. 2771

OVČEREJCI! Za vas skupina strokovnjakov hitro in kvalitetno striže, obreže parklje, tretira proti parazitom. ☎ (061) 811-461 in (061)753-717. 2828

FRANCOŠČINO za nižje letnike srednje šole inštruiram. ☎ (068)21-924, zvečer. 2837

V **MIRNI PEČI** oddam opremljeno trgovino živilske stroje. ☎ (068)78-243, zvečer. 2847

NAGROBNE SVEČE ugodno. Priprelim tudi na dom. ☎ 22-690. 2870

V **CENTRU** Novega mesta oddam poslovni prostor. ☎ 21-120. 2880

V **NAJEM** oddam poslovni prostor za trgovinsko dejavnost, cca 90 m². Naslov v oglašnem oddelku. 2882

službo dobi

TRGOVSKEGA PREDSTAVNIKA za prodajo gumi izdelkov po Sloveniji zaposlimo. Pisne ponudbe pošljite na naslov: Gumiplast, Bratov Martinec 24, Ljubljana. 2688

NATAKARICO redno ali honorarno zaposlimo. Delovni čas je od 12. do 22. ure (v izmenih 1 dan dela, drugi dan prosto). Možno je tudi stanovanje. ☎ (061)772-492, dopoldan do 10. ure. 2709

BISTRO v Novem mestu išče natakarkarje (-ice). Šifra: »V NEDELJO ZAPRTO«. 2761

SPOSOBNIM in vztrajnim prodajalcem za direktno prodajo na terenu nudim odlično stimulatívno provizijo. Pogoj: prosti čas in osebni avto. ☎ (068)28-634. 2774

PRIJETNI NATAKARICI dobite delo v Novem mestu. Pisne ponudbe z opisom dosežanih del in nalog. OD dober. Zvonko Kastelic, Rimska c. 7 a, Trebnje. 2821

SPOSOBNE LJUDI za prodajo novega artikla potrebujemo. Ni akviziterstvo! ☎ (068)85-873. 2872

DEKLE za strežbo takoj zaposlimo. Roman Kapušin, Krasinec 55, Gradac. ☎ 57-154. 2881

DELAVCA v mizarski delavnici zaposlim. Anton Miklič, Šranga 43, Mirna Peč. 2896

ŠTIRIČLANSKA DRUŽINA v Ljubljani išče za pomoč v gospodinjstvu pošteno gospo, ki bi stanovala pri nas. Plačilo po dogovoru. ☎ (061)274-485. 2935

AVTOMEHANIKA zaposlim. ☎ 22-372, vsak delavnik od 7.30 do 17. ure. 2936

MLAJŠO PRODAJALKO za delo v butikih iščemo. Informacije dobite vsak dan do 15. ure v butikih Trendy na Kastelčevi 1 v Novem mestu. 2937

službo išče

SPREJMEM DELO KUHARJA na področju Novega mesta. Končal sem pripravništvo in odslužil vojaški rok. ☎ (068)42-957. 2753

stanovanja

V **NOVEM MESTU** prodam trisobno stanovanje, 68,4 m², s telefonom in centralno kurjavo. ☎ (068)27-876, od 16. do 18. ure. 2661

DELNO OPREMLJENO garsonjero v Novem mestu najamem. Šifra: »PLAČILO ALI POMOČ«. 2675

DVOSOBNO STANOVANJE na Cesti herojev v Novem mestu prodam. ☎ (068) 23-038, po 20. uri. 2677

V **NAJEM** vzamem enosobno stanovanje ali garsonjero v Ljubljani. Sem študentka. ☎ (068)73-181. 2713

DVOSOBNO stanovanje v Novem mestu oddam. ☎ 24-891. 2732

ODDAM SOBE dekletom. ☎ 23-871. 2754

STANOVANJE, 35 m², prodam. ☎ (068)47-259. 2757

V **LJUBLJANI** prodam enosobno stanovanje, klet in garaža z vso opremo. Cena 55.000 DEM. Avgust Berus, V brezov log 30, Novo mesto. 2808

V **METLIKI** prodam stanovanje, 57 m², s telefonom in kletjo, po dogovoru pa tudi garaža. ☎ 59-310, po 18. uri. 2831

V **BREŽICAH** prodam stanovanje, 45 m². ☎ (068)62-324. 2855

GARSONJERO dam v najem najboljšemu ponudniku. Pradplačilo! ☎ (068)20-524. 2877

ENOINPOLSOBNO STANOVANJE, 45 m², prodam. ☎ 21-872. 2914

MANJŠE STANOVANJE v Ljubljani ali bližnji okolici najamem. Možnost preplačila ali renoviranja. ☎ (061)319-867, Peter. 2934

ženitne ponudbe

BRATEC (5 let) in sestra (4 leta) iščeta mamico, ki bi skrbela zanj in ju imela rada. Z očkom (41 let) živita na vasi, 20 km iz Ljubljane. Če si pripravljena živeti z nami in si resna, se oglasi! ☎ (061)483-137. 2695

ISKREN FANT, star 53 let, želi spoznati pošteno kmečko dekle, staro od 45 do 50 let, z majhno kmetijo in hišo. Ponudbe pošljite pod šifra: »V DVOJE JE LEPŠE«. 2743

KMEČKI FANT, star 38 let, osamljen, brez obveznosti, želi spoznati dekle istih let. Šifra: »POMLAD«. 2816

SAMSKI MOŠKI išče vitko žensko, staro do 55 let, samsko ali vdovo, za ženitev. Šifra: »RESNA«. 2833

DOLENJSKI LIST

Vaš četrtkov prijatelj

UGODNO PRODAJA HLAČ

moških, ženskih, otroških, jogging v menzi **NOVOTEKSA**, 24. in 25. marca, od 8. do 18. ure in 26. marca, od 8. do 12. ure. Plačilo na 2 obroka. Pristrčno vabljeni!

JOLA, d.o.o., Ankaran-Hrvatini 83
tel. (066) 73-669 ali (066) 51-521

razpisuje delovno mesto

trgovskega potnika za področje Dolenjske.

Nastop dela: takoj.

Pogoj: lastno vozilo.

»FORD« Groznik Trebnje, tel./fax. (068) 44-701

- prodaja — servis
- rezervni deli — kleparstvo
- ugodno — zanesljivo

Dolenjske študentke v Ljubljani,

ki jih zanima delo hostes na sejmih in komercialnih predstavah, vabimo k sodelovanju. Ponudbe z osebnimi podatki, naslovi in telefonskimi številkami pošljite na naslov: REKLAM STUDIO, Novo mesto, p.p. 119.

AVTOŠOLA DUAL EXPRES d.o.o.
Glavni trg 30 (nad slaščičarno)
Novo mesto,
tel.: 068/24-413

vpisuje: v pospešeni in izmenski tečaj iz cestno prometnih predpisov za voznike motornih vozil B, C in E kategorije. Tečaj se bo pričel 8. aprila, **dopolndan, ob 10. uri** in popoldan, ob 15. uri. tečaj: **VARNO DELO S TRAKTORSKIMI PRIKLJUČKI (izpit za traktor)** v četrtek, 7. aprila, ob 16. uri.

Instalaterstvo LOKAR Dol. Prekopa 20 68311 Kostanjevica

obvešča cenjene stranke, — **da dobavlja in montira centralno kurjavo in vodovod z bakrenimi cevmi pougodnih cenah** — izvaja vse vrste plinskih instalacij — **da so zastopnik za EVROPLIN**

Inf. po tel. 0608/87-310

MESARSTVO BOBIČ

obvešča cenjene potrošnike, da bo mesnica v **ŠKOCJANU** od 28. 3. 1994 dalje odprta od **7. do 13. ure in od 17. do 19. ure.**

Želimo lepe praznike ob dobri šunki in drugih mesnih dobrotah. **MESARSTVA BOBIČ ŠKOCJAN.**

LERAN d.o.o.

Novo mesto, Lebanova 24

Prodajamo:

- hiše v Novem mestu, Soteski, Škocjanu, Smolenji vasi, Prečni, Stopičah, na Otočcu, Senovem, Žužemberku in Hrastju pri Šentjerneju, Rosalnicah pri Metliki, Podborštu pri Trebnjem, Boštanj, Šentjerneju, Trebnjem, Dvoru, Gorenju pri Kočevju, Gomili pri Mirni
- stanovanja v Novem mestu, Krškem, Žužemberku in Trebnjem
- trgovino z mešanim blagom v obratovanju v Novem mestu
- gostinski objekt v obratovanju v Vrčicah pri Semiču
- parcele za gradnjo v Potoku pri Novem mestu, Žužemberku, Prečni, v Semiču in Trški gori
- vikende v Semiču, Zaloki nad Šentrupertom, Šmavru, Tanči gori, Gabrju, Kostanjevici, Soteski
- picerijo v Novem mestu pri tržnici
- nove prostore za trgovino v Štefanu pri Trebnjem
- garažo na Mestnih njivah
- obnovljen grad v okolici Novega mesta z gostinskim lokalom
- poslovno stanovanjsko hišo z gostinskim lokalom v centru Škocjana
- nasad jabolk v Šentjerneju in Zvabovem pri Šentjerneju
- kmetijska zemljišča in gozdove po vsej Dolenjski

NOHTI

Z naj sodobnejšo nego vam pogrizene in lomljive nohte podaljšamo in ojačamo. Se priporoča Frizerstvo IVICA, Mima Peč, tel.: 78-071.

ZANESLJIVA EKZISTENCA

Če vložite 10.000 DEM, vam nemški partner nudi celovito tehnologijo (specialni stroji in repromaterial) za opravljanje izredno iskane dejavnosti na območju občin dolenjske in zasavske regije. Informacije: tel. (061) 811-056

HUMEK Perutninarstvo

UGODNA PONUDBA

- enodnevní in starejši piščanci, beli, rjavi in grahasti
- bele težke kokoši
- enoletne kokoši nesnice
- purani, stari 5 tednov

Informacije in naročila po tel. 068/24-496.

Motibel: 0609/619-292

ZRNO d.o.o.

Irgovsko podjetje ZRNO d.o.o., Gmajna 6, Raka

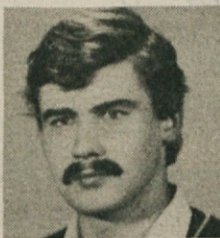
Trgovsko podjetje ZRNO vam v svoji trgovini na Ranču nudi zelo ugodne cene umetnih gnojil, semen, škropiv, krmil, gradbeni material ter ostalo.

Posebno ugodno:

semenska koruza EVA 456 BC 318 319 SIT kg termoputz 939 SIT vreča

Odprto vsak dan od 8. do 17. ure, ob sobotah od 7. do 12. ure. Tel.: 0608/75-086 0609/616-666

ZAHVALA

V 33. letu starosti nas je po zahrbtni bolezní za vedno zapustil naš dragi sin, brat, stric in botrček

STANE AVGUŠTIN ml.

Stopiče 23

Zahvaljujemo se sorodnikom, znancem in sosedom, GD Stopiče, predsedniku za poslovilne besede pri odprtem grobu ter dekani za lepo opravljen obred. Pokojnega bomo ohranili v večnem spominu.

Žalujoci: ate, mama, brat Jože, sestri Martina in Marija z družinama in ostalo sorodstvo

HYUNDAI
VEDNO NA DOBRI POTI

HYUNDAI LANTRA 1.6 GLSi 16V, model 94 od 16.990 DEM
PONY, model 94, že od 26.500 DEM
SCOUPE, model 94, od 26.200 DEM
LANTRA, model 94, od 29.990 DEM
SONATA, model 94, od 25.800 DEM
kombi GRACE H-100 od 100.000 km in šestletna garancija na pločevino

EMINENT, d.o.o., Dol. Kamence 25/a, Novo mesto, tel. 068/323-902
avtosalon HYUNDAI, Partizanska 21, Novo mesto, tel. 068/28-950

AGENCIJA ZA ŠPORT, p.o. p.p. 30 68000 NOVO MESTO

oddaja v najem prostore gostinskega lokala v Športni dvorani Marof za dobo 5 let

Najemnik lokala bo moral kot sovlagatelj v adaptacijo prostorov in opreme po projektu vložiti okoli 100.000 dem. Prijave, poslane s priporočeno pošto, sprejemamo na zgornji naslov 8 dni po objavi. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v roku 15 dni.

VI NAM — MI VAM

NOVOTEHNA AVTOMOBILI NOVO MESTO

vam nudi za takojšnjo dobavo vozila iz programa **ŠKODA in LADA. DOBRODOŠLI V PRODAJNIH SALONIH:**
Novo mesto tel. 068/322-066, 068/322-006, Krško 0608/31-485, Trebnje 068/44-025, Metlika 068/58-197
KO PRIČAKUJETE VEČ, IZBERITE KVALITETNO PONUDBO!

Dvig gotovine z Eurocard SKB kartico na bančnih avtomatih v tujini

Odslej lahko s kartico Eurocard SKB dvigujete gotovino tudi na 150.000 bančnih avtomatih z oznako Eurocard-MasterCard v tujini.

Za takšen dvig potrebujete poleg kartice še osebno geslo.

Zanj zaprosite v enoti SKB banke, kjer imate račun.

V primeru, da računa pri nas nimate, pa v najbližji enoti SKB banke ali v podjetju Plasis na Slovenski c. 56 v Ljubljani.

Ko bo geslo odobreno, ga bo banka poslala po pošti

v vrednostnem pismu skupaj z navodili o načinu uporabe kartice na bančnih avtomatih.

Imetniki zlate Eurocard kartice bodo osebna gesla dobili avtomatično, brez pisnih zahtevkov.

Za geslo lahko zaprosijo tudi podjetja, ki imajo srebrne Eurocard SKB kartice.

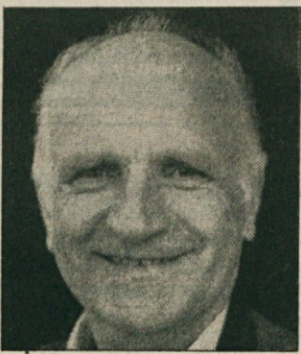
Informacije: zeleni telefon SKB banke d. d. 080 15 15

SKB BANKA D.D.

Lojze Slak

bila Ludvik in takrat najbolj znani dolenski muzikant Franc Potočar. Prvi je dobro igral z desno roko, Potočar pa je bil izvrsten basist. Združil sem igranje obeh in ustvaril svoj način igranja, ki je tako zaničevanemu instrumentu utrla pot do plošč in kaset", pravi Lojze. In ne pozabi omeniti prelomne letnice 1958, ko je kot mladenič izpod Trške gore, kot so ga takrat imenovali, prvi javno nastopil v radijski oddaji Pokaži, kaj znaš, spravi polno dvorano na noge in zmagal. Skoda, da ga takrat ni slišal oče znanega Avsenikovega kitarista Leva Ponikvarja, Levčka, ki je kot glasbeni pedagog vedno trdil, da je potrebno ta instrument z zakonom prepovedati. Slak je prvi Slovenec, ki je pričel pravilno igrati diatonično harmoniko, zato je tudi uspel, je dal zapisati pokojni Levček.

Lojze nikoli ni bil notalist, toda glasbo je čutil, rasla je prek srca do rok in tipk. Tudi sam je spoznal, da frajtonarici nekaj manjka in da nikoli ne bo mogel igrati tako, kot si želi. Zato ni čudno, da je za nekaj let prijel v roke tudi kromatično harmoniko. Pa je šel nazaj k leseni dvoglasni "škattli", predlagal mojstrom, da so vgradili dodatni gumb, ki ga še danes imenujejo kar Slakov gumb.

Prvi Slakov ansambel je bil sestavljen iz štirih bratov Slakov. Matija je igral klarinet, Stane bas, Tone trobento, Lojze pa je vlekel meh. Potem sta Tone in Matija drug za drugim odšla k vojakom, ansambel pa se je že dobera uveljavil in so ga vabili v goste. Najprej je pritegnil Nika Zlobka, leta 1961 je kvintet napravil prvi radijski posnetek Mimopeške polke, 1964. leta pa se je pričelo resno delo. "Želel sem biti drugačen kot Avsenik, da ljudem ne bi bilo potrebno ugihati, čigavo glasbo poslušajo. Fantovsko štiriglasno petje me je prevzelo, in ko sem prvič slišal Fante s Praprotna, sem vedel, da je to, kar sem si želel in dolgo iskal. Ko sem ubranemu petju dodal še glas kitare, baritona in klarineta in seveda svoje frajtonarice, je nastal pravi ljudski glas", pripoveduje o začetkih današnjega Slakovega sestava. Potem so se pričela nemanja in prvo veliko ploščo Kadar pa mim hišce grem so prodali v 100.000 primerkih. Leta 1967 so posneli prvo televizijsko oddajo na Trški gori in prav tam si je kasneje Lojze našel mir in prostor za nove melodije in napeve.

V deželni sonca in grozdiča ima Lojze kar 700 trsov in je med uspešnimi pridelovalci cvička na Dolenskem. Skorajda ne mine teden, da ga z ženo Ivanko ne bi srečali v njegovi hišici, v kateri nič kolikokrat pokramlja s prijatelji in znanci. Ko se zazre proti Gorjancem čez tiste dolge klanca pa na Otočec in še kam, čuti, da je spet doma - na Dolenskem.

JANEZ PAVLJIN

TONI VERDERBER V "SUPERCI"

NOVO MESTO - Prijubljeno belokranjski harmonikar, pevec in komunist domače glasbe Toni Verderber bo te dni uzrl svoje nove kasete - čez nekaj tednov pa tudi svoje prve laserske plošče - in sicer zbirko svojih največjih uspešnic. Prva predstavitev skladb s kasete - Nemirno dekle, Beli kamen ljubezni, Staro vino, Vračam se domov, Sem jo stisnil, Lepa so jutra itd. - bo jutri, v petek, 25. marca v pivnici Superca (nekdanje kegljišče v Germovi ulici v Novem mestu. Ansambel Tonija Verderberja bo seveda igral tudi za pes, zabava pa se bo pričela ob 20. uri.

ROCK FESTIVAL RUMANJA VAS 94

RUMANJA VAS - V okviru promocije CD No border Jam bo v petek, 25. marca, v mladinskem domu v Rumanji vasi rock festival, na katerem bodo nastopile naslednje skupine: Projekt polskih strašil, ANC, No escape, Frakcija fm in gostujoči: CZD (Maribor), Pridigarji (Ormož) in Wasserdicht (Ptuj). Vabljeni!

ROMPOMPOM V LUKNI

PREČNA - Jutri bo v tukajšnji diskoteki nastopila narodno zabavna skupina Rompompom. Program bo povezoval Sašo Hribar, ki bo tudi posnel zane osebnosti. Vabljeni!

NA OTOČCU PESTRO

OTOČEC - Club diskoteka pripravlja za konec tedna obilo zabave. Danes, ob 22. uri, bo večer evergreenov. Z glasbo 60-ih let, prostim vstopom in kozarcem penine želijo razveseliti predvsem žene in dekleta za njihov praznik. V petek, 25. marca, bo koncert dalmatinskega bisera Oliverja Dragojeviča.

Golosek na ciganski način

V Osolnikovem gozdiču pri Žabjaku na golo posekali nasad rdečega hrasta

NOVO MESTO - Kaj pomeni ciganska sosesčina, so na svojem gozdu občutili Osolnikovi. Lani so dobili nazaj po vojni nacionalizirano gozdno parcelo v izmeri okoli pol hektarja. Ta, sedaj bi morali pisati bivši, gozdič se drži tistega dela romskega naselja v Žabjaku, kjer so v glavnem zidane hiše. Gozdarji so pred kakimi 30, 35 leti na tej parceli posadili nasad rdečega hrasta, ki je hitreje rastoča drevesna vrsta. Dokler je bila parcela gozdarska, so Romi hrastje pustili pri miru, v minuli zimi pa so opravili pravo opustošenje, totalen golosek. Na razpoznaven ciganski način - v višini metra - so posekali tako rekoč vsa drevesa. In to res posekali, s sekuro, ne požagali, in to tudi drevesa, ki so imela 40 cm in več premera. Le na štoru ali dveh je videti, da so delo opravili z motorno žago.

"Kaj takega v več kot 30 letih službe še nisem videl!" je zgrožen gozdarski inšpektor inž. Jože Kruljac. Kot je gotovil revirni gozdar, so posekali 114 hrastov v izmeri 72 kubikov, ostalih listavcev (gre za manjša drevesa in grmičevje) pa 109 dreves v izmeri 15 kubikov. Rdeči hrast, ki je bil tokrat ciganska žrtve, še posebej cenijo v Italiji, kjer iz tega lesa izdelujejo boljše in dražje krste.

Prejšnji petek, ko si je prizorišče ogledal gozdarski inšpektor, so Osolnikovi v tem svojem bivšem gozdu čistili za brezvestnimi uničevalci. "Ko smo šli mimo Ciganov, so se nam

smejali in nas zafrkljivo spraševali, če imamo motorko, da bomo pospravili panje, ki so jih oni pustili," je ogorčeno povedal Tone Osolnik.

Osolnikovi so dali na občino zah-

tevek za povrnitev škode. Gozda pa na tej parceli še lep čas ne bo. Ali pa ga sploh nikoli več. Kdo pa naj bi sadil in gojil, da bodo čez 30 let Cigani spet lahko sekali!

OSTANKI GOZDA - Tone Osolnik (desni) in gozdarski inšpektor inž. Jože Kruljac si ogledujeta žalostne ostanke nasada rdečega hrasta ob romskem naselju Žabjak. (Foto: A. B.)

DOBRO JE VEDETI...

NOVOTEHNA TRGOVINA

MARČEVSKA PONUDBA

V Novotehninih prodajalnah v Novem mestu, Krškem, Metliki in Trebnjem so v mesecu marcu pripravili za Vas posebno ugodno ponudbo s popusti:

- 10% POPUST ZA MALE GOSPODINJSKE APARATE (GORENJE)
- 5 - 10% POPUST ZA GOSPODINJSKI PROGRAM (NERJAVEČA POSODA, IZDELKI IZ PLASTIKE, STEKLA IN PORCELANA, SERVIRNI VOZIČKI IN MIZICE, JEDILNI PRIBOR...)
- 5% POPUST ZA BELO TEHNIKO
- POSEBNI 20% POPUST ZA JEDILNI PRIBOR (KORDUN)

Prisrčno vabljeni v Novotehnine prodajalne!

NOVOTEHNA

GLAVNO ČAROVNIJO NAREDI DIM - Letos je vse kazalo, da Turistično društvo Ratež ne bo zmoglo pripraviti tradicionalne 5. salamiade, zato sta za eno leto stvar prijela domača gostilničarja Marina in Toni Vovko. Na jožefovo je komisija, ki jo je vodil inž. Dušan Fortuna, v njej pa so bili še Anton Golob, Anton Čelič, Marko Picek in Janez Mikec, dobila v oceno 23 vzorcev salam ter 14 vzorcev klobas. Po temeljitom ogledovanju in okušanju je prvo mesto za salamo dodelila Metličanu Janku Badovincu, ki je mesar že več kot trideset let. Na Ratežu je zmagal že lani pa tudi na podobni prireditvi na Otočcu je prejel najboljšo oceno. Po podelitvi priznanja je povedal: "Vsa umetnost je v pravi mešanici, glavno čarovnijo pa naredi dim. Če je zraven tak prepih, kot je med Radovico in Bojanco vasjo, prvo mesto ne more uti." Dobro salame sta imela tudi Janez Tršinar iz Gornje Prekope in Marjeta Medvešek iz Hrastja pri Orehovi. Med klobasami so si prvo mesto razdelili kar trije: sestrici Karmen in Katja Čelič z Uršnih Sel (na sliki jima priznanje izročila gostilničar Toni Vovko skupaj z Jankom Badovincem) in Ivo Čelič iz Ljubna. (Foto: J. P.)

NA PLES V HOTELSKO RESTAVRACIJO

ŠMARJEŠKE TOPLICE - V soboto, 26. marca ob 20. uri vabi Zdravilišče Šmarješke Toplice na ples v hotelsko restavracijo. Za prijetno razpoloženje bo poskrbel ansambel Mi trije pa še eden.

Z obeh strani Gorjancev

ANEKDOTE IN PRIGODE ZAPISAL JOŽE DULAR

Ob materinskem dnevu

V predvojni Jugoslaviji se je bilo treba ob materinskem dnevu tudi v šolah spomniti naših mater. Tako je novomeški profesor Ivan Koštial ta dan prihitel v razred, se ustavil pred prvo kloppo in rekel: "Gospod prosvetni izaslanik v Beogradu je naročil, naj del šolske ure posvetimo spominu naših mater. V žepu imam Bolharjevo Mater, iz katere bomo prebrali primerno porcijo!" Nato je pognil knjigo iz žepa in jo odprto podal dijaku. "Tule berite, prosim!" Študent je vzel knjigo in pričel počasi brati. "Malo hitreje, bolj frišno, prosim!" ga je vzpodbujal profesor. Že po nekaj minutah pa je stopil k njemu, mu vzel knjigo iz rok in rekel: "Tako! Zdej smo želji gospoda izaslanika ugodili in lahko preidemo k našemu predmetu: pronomina personalia - osebni zaimki!"

Da bo vsaj trideset let zdržalo

91-letni draščički kmet Mate je sam zamenjaval dotrajano kolje v svojem trju. "Takole!" je rekel, ko je dvignil kar zajeten kolec in ga zviška ob tri zasadil v zemljo. "Moram vse pošteno narediti, da bom imel prihodnjih trideset let mir!"

Uren delavec

Malevičev Pepi je kopal v vinogradu in ko so ga priganjali, naj dela in se ne obira, je rekel: "Dobro, dobro! Dopoldne ste bili vi pred mano, popoldne bom pa jaz za vami."

Halo, tukaj je bralec Dolensjca!

Kdaj TV spored za zagrebška programa? - Mački in psi bodo še kakali po vrtovih in igriščih - Andreju pošel apetit - Ne nasedajte "maturantom"!

Pomlad je zadržala naše bralce v razkošju zeleničnih travnikov, prebujajočih se trt ter semen želnih njiv in vrtove vse do mraka. Telefon je tako začel zvoniti šele proti pol sedmi uri in ni nehal tja do pol osme.

Bizeljancem meni, da ima naš časopis eno samo napako: "Ne objavlja napovedi televizijskega programa za ZG1

in ZG2. Bi se dalo to popraviti?" sprašuje in ni edini. Mnogi naši bralci redno spremljajo omenjena programa, saj nekateri slovenskih niti ne dobijo. Naš časopis doslej teh sporedov ni dobival pravočasno, vendar uredništvo objavlja, da bo ponovno poskusilo priti do njih.

Otroci so naše bogastvo in veselje, a pošteno jezijo I. L. iz Cegelnice (Novo mesto), ko se mu nespametno nastavljajo pred avtomobil, da bi ga ujezili, in se nato zadnji hip umaknejo. Bralec poziva starše in učitelje, naj poskušajo brzdati muljarjo. Vprašanje pa je, kdo bo lahko umiril blokovske mačke in pse, ki se zatekajo na tisto bore malo nepozidanega prostora, kolikor ga je še ostalo v mestu. "Izkopljajo ves krompir in solato ter ponečedijo vse, kar morebiti še zraste," se je jezila novomeška vrtičkarka. Na njen poziv smo poklicali sanitarno inšpekcijo, ki pa ni pristojna za te zadeve, in nato še veterinarsko inšpekcijo v Novem mestu Terezijo Balkovec. Ta ukrepa v primerih, ko živali ogrožajo varnost ljudi, očitno pa v naši državi še nihče ne skrbi za zgoraj omenjene težave. Pasji in mački kakci bodo tako še lep čas gnojili vrtove in ogrožali zdravje malčkov na igriščih.

Andrej iz Novega mesta je kljub vsemu še kar zdrav fant, ki rad dobro je, zato redno malica v lokalu kmetijske zadruge pri policiji. Včasih za spremembo uporabi tudi stranišče in takrat mu poide apetit. "Malice so dobre, stranišče pa smrdi in je umazano, kot da že teden dni ni bilo čistilke v njem," pravi.

"Ali pri nas lahko res vsak hodi od hiše do hiše, nekaj prodaja ali pobira denar?" se sprašuje bralka iz Trebnjega, ki jo je obiskal eden od "maturantom" iz Novega mesta in ji prodal 20 kljukic za obešanje perila za 600 tolarjev. Ker je kupčija ni zanimala, ji je domnevni "maturant" dobrohotno naznanil, da lahko prispeva tudi denar.

Kako so porabili denar v KS Šentjernej, pa je zanimalo udeležence nedavnega zbora tamkajšnjih krajanov, ki meni, da je vodstvo KS preveč skopo poročalo o tem. Tajnik KS Jože Bregar je pojasnil, da obsirnejša obravnava ni bila mogoča, saj so bili krajanji po dolgi in vroči razpravi o lokalni samoupravi preveč vznemirjeni za plodne pogovore. Šentjernejski bodo zato v štirinajstih dneh prejeli poseben bilten, v katerem si bodo lahko prebrali vse o zaključnem računu in o planu za letos.

B.D.-G.

Halo, tukaj Dolenjski list!

Novinarji Dolenskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev, pokličite nas! Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Na voljo smo vam vsak četrtek zvečer, med 18. in 19. uro na telefon (068)323-606. Dežurni novinar vam bo rad prisluhnil.

Živali v izrekih

Zbral: Bojan Ajdlc

- Kakor psi, tako tudi ljudje lajajo na vse, kar jim je novo in nepomembno.
- Največja vrednota psa je v ljubezni, ki jo izkazuje do gospodarja.
- Kogar je pičila kača, se boji tudi zvite vrvi.
- Ne gredo jasli k volom, ampak vol k jaslim.
- Ne kaži volku poti v gozd.
- Kdor se med otrobe pomeša, ga prašiči požro.
- Iz osla ne delaj konja.
- Če stopiš mačku na rep, zacvili.
- Četudi odrežeš svinji rilec, bo še vedno rila.
- Kdor ima kokljo, tistega so tudi piščeta.
- Ena garjeva ovca vso čredo okuži.

DOLENJSKI LIST